ION BĂIEȘU

ion băiești

DRAGOSTE BOLNAVĂ

schițe umoristice

CR

ION BĂIEȘU

DRAGOSTE BOLNAVA

schițe umoristice

1980
EDITURA CARTEA ROMÂNEASCĂ

MINTE-MĂ FRUMOS

— Dragă, tu mă minți des pe mine?

Soțul rămâne cu lingura încremenită deasupra ciorbei de văcuță.

— Dragă, răspunde el, asemenea întrebări nu se pun la masă. În orice caz, nu la felul unu. Dacă vrei o discuție pe această temă, păstrează-te pentru de sert.

Soția așteaptă cu demnitate desertul (plăcinta cu mere) și punctează:

— Ia zi, când m-ai mințit tu pe mine ultima oară?

Soțul se gândește timp de un minut, cu o intensitate care-i mărește pupilele și-i ridează fruntea. Alor tul lui este vizibil.

— Dragă, ultima oară te-am mințit azi, de unu aprilie.

— Asta n-a fost minciună, a fost păcăleală, ceva simbolic și tradițional. Spune-mi când m-ai mințit de-adevăratelea. De pildă, alaltăieri, când ai venit acasă la miezul nopții, de-ai trezit toți vecinii de pe palier. De ce-ai trântit ușa de la intrare? De ce mi-ai spus că vii de la birou, unde ai avut lucrări urgente, când eu am telefonat acolo și n-a răspuns nimeni, nici la tine, nici la șef, și când eu am constatat cu nasul meu că miroseai a „Riesling” de Valea Călugărească la trei sferturi? De ce? De ce m-ai mințit?

— Dintr-o rea obișnuință, draga mea. Decât să spun adevărul, prefer o minciună. Mi-e mai simplu.

— Bine, de acord, mă minți din obișnuință și comoditate, ți-e greu să recunoști de prima oară c-ai *fost* la șpriț cu colegii, în timp ce eu aștept de o lună să mă scoți la un film, dar cel puțin mai fă și tu un efort de imaginație, mai schimbă placa, minte mai frumos. „Am fost la birou, am avut de lucru”. Cine te mai crede? Nici copiii de lapte. Dar ia spune-mi, de pildă, așa: „Dragă, să vezi ce chestie teribilă am pățit, că din cauza asta am și întârziat: tocmai ieșisem de la birou,

când văd în stradă lume multă adunată în jurul unui copil de câțiva anișori, care plângea. Eu, milos cum sunt. Mă reped imediat, iau copilul, îl mângâi, îi cumpăr bomboane, aflu că s-a rătăcit și că nu mai știe să se întoarcă acasă…” Și de aici începe aventura.

— Ce aventură? întreabă soțul, năuc.

— Adică spui că ai fost cu copilul prin patru cartiere, că ai întrebat din casă-n casă cine-l cunoaște, până i-ai găsit. În sfârșit părinții, părinții te pupă și te udă cu lacrimile lor. Vor să-ți dea o recompensă, tu nu primești nimic, decât un pahar cu vin, și așa mai departe. Asta da. E o minciună, chiar dacă te suspectez, totuși mă emoționez și-mi zic: uite, soțul meu, pe care îl credeam așa și-așa. E în stare și de gesturi sublime, te-aș pupa, ai crește în ochii mei. De ce nu ai imaginație?

— Dragă, ca să fiu sincer, eu am un coleg care mi-a dat acest sfat, dar n-am avut curajul. El, când întârzie în oraș. Îi spune nevestei niște chestii de cazi pe jos. Are o fantezie mai ceva ca Jules Verne. Știi ce i-a spus ultima oară când a întârziat în oraș? Că l-au răpit niște extratereștri, care l-au dus în pădure la Băneasa și l-au interogat vreo patru ore, i-au luat banii din buzunar și l-au amenințat că, dacă spune ceva la cineva, îl topesc cu laserul. La care ola întrebat: „Dar soției pot să-i spun?” „Soției, da!”, au spus ei. Ce părere ai de minciuna asta?

— E foarte bună.

— El mi-a spus că pol s-o folosesc și eu, dar mic mi-a fost jenă, era prea gogonată. Auzi, vrei să-ți mai spun una tot de-a lui? Adică nu, pe-asta nu ți-o mai spun. Ți-o spun săptămâna viitoare, când mă duc la cuplaj și, după cuplaj, conform tradiției, mă duc cu băieții la un șpriț, ca să comentăm situația fotbalului românesc și european. Atunci, când mă în torc, pe la unșpe-douășpe noaptea, ți-o spun. E grozavă, a fost folosită de trei ori până acum.

— Șimi-o spui ca și cum ți s-ar fi întâmplat ție?

— Da.

— Of, spuse soția, plecând spre bucătărie, ca să spele vasele. Dragul meu, când o să gândești și tu odată cu capul tău? Când o să și tu pe picioarele tale?

INTIMITATE

Dragă, dacă tu vrei, poftim, facem revelionul în doi. Stăm singuri acasă, bem, mâncăm, ne uităm la televizor, vorbim, ne amintim… Să bem, dar ce să bem? Ce? Poșirca aia care ne-au adus-o ai tăi de ziua mea, zeama aia de surcele, de morcovi sau de hrean, de măcriș, de orice, numai de strugure nu, că să nu-mi spui că n-au ei și-un vin pentru sufletul lor, unul vechi, sec, de cursă lungă! Da', mă rog, dacă eu le sunt drag ca piperul în ochi, ce și-au zis: hai să-i dăm lu' ăla zeama asta de șofran, că tot trebuie s-o aruncăm. Deci, vin n-avem, bem apă minerală, un Biborțeni rece, frapat, sau o Valea Șarului. Sau bem poșirca aia fiartă. Revelion cu vin fiert, ca bolnavii de gripă. Și de mâncat ce mâncăm? Sarmalele tale afumate? C-ai înnebunit tot blocul, a venit și administratorul să mă întrebe: la dumneavoastră s-au afumat niște sarmale? Da, la noi! Și i-am trântit ușa în Nas. Altfel îmi cerea întreținerea pe noiembrie. Sau adu brânză de vaci, că tot am eu gastrită. Taci, nu spui nimic! Ce să spui? Ai glas să zici ceva? Dă drumul la televizor. Pardon „uita sem că e defect! S-a dus tubul… Opt sute. Mai bine nu-l repar… O să cânte Margareta, probabil, slăbiciunea mea. Ce mult îmi plăcea acum două de ani, când era elevă… în sfârșit, o să cântăm singuri… Cântăm din gură… Cu glasurile noastre ca de burduf. Tu fumătoare, eu fumător. Măcar tu dacă te-ai lăsa, am mai face o economie. Știi că-ți face rău la voce și la organism. Eu sunt bărbat, oricum, am nevoie de un viciu; alcool, țigară… Sigur, nu exagerat. Dar tu, ca femeie, n-ai nevoie nici de una. Nici de alta. Mai să dansăm, vrei? Ne cântăm singuri și dansăm singuri…

Ce, ți-e jenă? Zi mai bine că nu știi… La nuntă te-ai împiedicat de era să ne rupem gâtul. Ții minte, la vals… Auzi, am altă idee: hai să ne punem ordine în viață, să vedem ce-am făcut, ce n-am făcut, fiecare cu ce-a greșit față de celălalt… Stăm la o brânză de vaci și discutăm. Despre ce crezi tu. Probabil preferi să începem cu mine, să-mi aduci aminte iar, a suta oară, cum m-am încurcat în seara aia de revelion cu prietenii la un șpriț și cum m-ai așteptat cu musafirii până la două noaptea, în draci. Auzi? Să fie clar: mie nu-mi place să mi se reproșeze de mai multe ori un lucru! Pentru că, în loc să mă fac mai bun, mă fac mai rău! Te rog, fără reproșuri, cel puțin în seara asta, care e festivă. Dacă ai ceva să-mi zici de bine, să-mi subliniezi un merit sau o calitate, da. Dacă nu, nu. Prefer să depănăm amintiri.

Să ne amintim cum ne-am cunoscut noi acum nu știu câți ani, exact în seara de revelion, la un carnaval. Eu eram mascat în iepure, și tu în ce? în veveriță sau în ciocănitoare. Ciocănitoarea Woody. Dar de ce te-oi fi ales eu tocmai pe tine la dans? De ce n-am ales o vulpe, o lupoaică, o ursoaică, o pisică sau orice alt animal? Dacă erai vreo zână sau vreo Albă-ca-Zăpada și cei șapte pitici, aș mai fi înțeles, îmi luai ochii cu puritatea și albeața ta, dar așa? Pe urmă, în timpul dansului, dracu' m-a pus să deschid gura: cu ce vă ocupați, ce vârstă, ce preocupări, ce preferințe… Banalități… Tu, în loc să fii mai sobră, mai rece, mai distantă sau, în loc să mă-pui la punct, erai amabilă și sociabilă, zâmbeai, îmi dădeai curaj. Ca după o lună, eu, marele amorez, să nu mai am răbdare și să-ți propun logodna, iar tu atâta ai așteptat, m-ai îi târât de mână în fața părinților, ca să le pup mâna! Peste încă a lună, nunta, nu cumva să ne-o ia altu' înainte. Toate mi s-au tras de la revelion. Doamne, ce-i și cu noaptea asta! Petreci, și a doua zi nu mai ești om, zaci, suferi… De ce nu se fac revelioanele ziua, la prânz sau după-amiază? Stă omul, mănâncă și la opt sau nouă se culcă… la uite, s-a făcut douăspe noaptea! Extraordinar! Ne-am luat cu vorba și timpul s-a dus. Dragă, fii amabilă și dă-mi pijamaua…

PROBLEMA GENIULUI

O mătușă pe care n-o mai văzusem de circa o jumătate de secol mă sună intempestiv și-mi comunică următoarele:

— Dragă, vezi c-o să te caute din partea mea un tânăr. E vorba de un nepot, blond și simpatic. Să-l ajuți, că merită.

Peste exact o oră sună la ușă nepotul mâl ușii — un tânăr înalt, excelent făcut fizicamente, cu o privire albastră și insistentă. Este însoțit de un bărbat în viralâ. Zdravăn și în putere — însuși tatăl său. Au cu ei o damigeana de cinci litri și o pasăre vie. Întreb când au avut timp să ajungă atât de repede de la Buzău și mă informează că în clipa când eu vorbeam cu mătușa, ei se aflau deja în tren. Mă interesez despre ce este vorba, dacă au pățit vreun necaz. Dimpotrivă. E vorba de o bucurie, de o veste foarte bună. Care e vestea?

— Fiul meu, zice tatăl, așa cum îl vedeți de bine dezvoltat, deși nu a împlinit încă douăzeci și doi de ani și nu și-a satisfăcut stagiul militar din cauza unei meningite, ne-a făcut bucuria de a fi scris o piesă de teatru. Adică o comedie.

— Bravo, zic cu, transpirat de emoție, mi-ați adus o veste interesantă.

— Am avea nevoie din partea dumitale de o recomandație către un teatru bucureștean, eventual Naționalul. O recomandare scrisă, adăugă tatăl.

— De ce scrisă?

— Ca s-o putem folosi apoi și ca prefață când vom publica piesa în volum.

— Dați-mi comedia, zic, și veniți peste câteva zile.

— De ce să venim peste câteva zile, zice fiul, când noi am venit acum?! Așteptăm până p citești.

Tipii scot manuscrisul, iar eu mă pun pe lectură.

Textul nu are decât o sută două pagini dactilografiate la două rânduri. După primele cinci, tânărul mă întreabă:

— Dar de ce nu râzi, că doar e vorba de o comedie?

— Râd mai greu, zic, e un defect nativ.

În decurs de două ore și jumătate (răstimp în care cei doi au băut o jumătate de damigeană) am săvârșit lectura.

— Ce zici? mă întreabă tatăl.

— Ideea nu e rea, băiatul are ceva umor, dar mai e mult de lucru.

— De lucru?! Păi ce să mai lucreze dacă a terminat-o? Scrie-ne recomandarea.

— Și ce să spun în ea?

— Că e bună…

E greu să refuzi un om care-ți vine în casă cu manuscrisul în brațe, mai ales când îți amintești că și tu ai fost cândva un debutant. În fond, îmi zic, nu e prima mea mârșăvie. Am să spun că e bună. Cine m-o crede, n-are decât.

— Bine, zic, o să spun că e bună.

— Păi dacă tot spui că e bună, intervine tatăl, de ce să nu spui că e foarte bună?

— Da, zic, e foarte bună.

Sună telefonul. E mătușa. Mă întreabă cum e piesa nepotului. Îi spun că e foarte bună.

— Atunci, dacă e foarte bună, îmi propune ea, scrie că e genială.

Sunt descumpănit. Nu mi se cere cumva prea mult? Mi s-a spus și mie în decursul carierei că am scris piese foarte bune, dar niciodată că erau geniale. Îi zic tânărului autor:

— Dragă, nu e prea devreme ca să fii genial?

— Dar ce legătură are vârsta cu genialitatea?

Avea dreptate. Poți fi genial și la 6 ani, cazul lui Mozart.

— Ce tot te scremi atâta? se enervează tatăl. Dacă vrei să-i faci un serviciu, fă-i-l. Dacă nu, nu.

— Hai, dom'le, insistă fiul, fă-mă geniu, ce dracu'!

Mă gândesc temeinic circa un minut.

— Îmi pare rău, zic, dar nu pot. Pentru mine acest cuvânt e sfânt.

Cei doi se ridică, extrem de nervoși, și vin spre mine. Doamne, îmi zic, de nu mi-ar da cu ceva în cap, să mă lase schilod… Din fericire, se opresc la doi pași.

— Bine, mă, îmi zice autorul cel tânăr, cu o scârbă nemărginită, luați-le voi, consacrații, pe toate! Îmbuibați-vă! Fiți voi mari, fiți voi geniali ! Noi, începătorii, să crăpăm!

Își ia damigeana și pasărea și pleacă spre ușă. Tatăl se întoarce și mă scuipă.

— Vedea-te-aș anonim!

Cum ies ei, sună telefonul. E mătușa.

— Ce-ai făcut? L-ai servit pe băiat?

— Nu, zic, din păcate. Cere prea mult. Nu pot.

— Dar eu, urlă ea în receptor, când aveai râie și-ai venit la mine să te ung cu toate alifiile, eu cum am putut?

Fug în balcon. Cei doi sunt jos. Pe trotoar.

— Alo! strig eu.

— Ce vrei? mă întreabă autorul, bosumflat.

— Vino, dom'le, înapoi…

CINE FURĂ AZI UN OU…

Mă aflam, într-o zi, în sala unui tribunal (aș putea să vă spun, eventual, pentru ce anume, clar n-am chef) și, cu această ocazie, am asistat la un proces interesant. Interesant pentru mine, ea literat și publicist, care culeg tot felul de povești și întâmplări, de ici, de colo, ca să-mi scot pâinea săptămânală, nu pentru dumneavoastră, care știți atâtea. La un moment dat a fost adus. În fața onoratei curți un individ cu o figură destul de cumsecade, în puterea vârstei. Bine hrănit, mulțumit de el însuși și care purta pe față chiar o anumită veselie. Cu alte cuvinte, aspectul lui exterior dădea de înțeles că tribunalul se află în fața nevinovăției înseși, că totul e o glumă sau o neînțelegere. Deși se afla îmbrăcat într-un costum de culoarea și forma gratiilor, care ar putea indispune orice ființă normală, el zâmbea în dreapta și-n stânga. A trimis sărutări pe vârful degetelor familiei și a strâns cu un gest voios mâna avocatului său.

S-a trecut la citirea actului de acuzare. Din cele spuse de procuror, am înțeles următoarele: individul fusese lucrător cu o mică funcție de răspundere în cadrul unui abator, mai precis, măcelar. La un moment dat, el a furat un bou (procurorul s-a exprimat mai elegant, precizând că „l-a sustras”). A dus boul nu știu unde, l-a tăiat și l-a vândut. Interesant este cum a furat boul. În timp ce nefericita cireada era îndreptată spre locul de sacrificare, unul dintre boi, cel mai gras și mai barosan, a luat-o ca un dement — la fugă, adică și-a părăsit colegii și a dispărut aiurea.

Din piesele aflate la dosar reieșea că inculpatul s-a dus să-l caute, l-a găsit, l-a adus înapoi, dar nu era, de fapt, boul care fugise, ci un alt bou. Adică, vorba vine bou, pentru că arăta că o capră, era o aschimodie slabă și mică, mai mult coada și coarnele de el. Abia avea un sfert din greutatea boului fugar. Cert este că În urma unei descinderi care s-a făcut de către organele de resort la domiciliul individului, s-a găsit pielea boului fugar, iar carnea a fost depistată la o rudă care tocmai avea o cumetrie. Organele de resort nu au putut să studieze fripturile pe care respectivii tocmai le-consumau, împreună cu cartofi prăjiți și în compania individului infractor, dar s-au aplecat cu grijă asupra restului de carne macră care se afla la rece și a reieșit din analize că boul fusese drogat. Drogat?! veți întreba. Doar nu era un bou sportiv? Ei, bine, aflați că boul fusese injectat cu o substanță halucinogenă, ceva care te face să-ți iei

câmpii și să nu mai știi de tine. Așa se face că ani malul a luat-o ca dementul la fugă, a ieșit din cireadă și a dispărut după colțul străzii, unde avea întâlnire cu complicii săi.

Până aici, nimic deosebit, au fost hoții și mai spectaculoase, ba chiar mai de haz, căci pungașii dispun, în general, de suficientă fantezie și umor. Însuși avocatul apărării a recunoscut că totul este perfect adevărat și a subliniat (m-am întrebat în folosul cui) inteligența și îndemânarea cu care a lucrat clientul său această pungășie, invocând un argument care a impresionat oarecum sala: faptul că boul a fost drogat. A subliniat omul barei, l-a ajutat pe acesta să păsească pe lumea cealaltă fără suferință, căci un animal drogat își pierde sentimentul morții, ceea ce dovedește din partea acuzatului o anumită omenie, fapt de care curtea trebuie să țină seama.

S-a dat apoi cuvântul acuzatului. Ei bine, de aici începe, de fapt, povestea noastră.

— Da. Onorată curie, a spus acuzatul cu voce limpede și calmă, sunt vinovat, eu am furat boul. L-am furat și l-am tăiat. Nu atât pentru a-l valorifica și a-mi însuși pielea și carnea care se afla sub ea, cât pentru a-i scurta chinurile. Căci sărmanul bou era drogat. Or, dumneavoastră știți foarte bine din presa cotidiană ce urmări nefericite au drogurile asupra ființei vii. Mulți tineri din țările occidentale ajung niște epave umane din cauza hașișului, iar sportivii care se droghează își scurtează vertiginos cariera și-și pun viața în pericol. Deci, dacă se degradează din cauza drogurilor un om, care e om, atunci închipuiți-vă în ce hal ar fi ajuns bietul bou. Deci, nu faptul că l-am tăiat este. Important, ci faptul că l-am drogat. Pentru. Asta vă rog foarte mult să mă pedepsiți în chip exemplar. Mă veți întreba. Însă, de ce l-am drogat. Evident, ca să-l fac să fugă din cireada și să-l fur. A fura — veți zice — ce faptă urâtă și ne demnă! Evident, aveți dreptate, nimic mai urât, nimic mai nedemn pentru un om, pentru un cetățean, decât furtul. Și dacă aș fi furat de la un particular, mai treacă-meargă, dar am furat de la stat, din avutul obștesc, care era — sfânt. Sunt vinovat, stimată curte, și vă rog să nu aveți nicio milă față de mine. Dacă mă iertați dumneavoastră, nu mă iert eu. Dar acum vă rog să-mi îngăduiți câteva clipe să fiu emoționat.

Emoționat până-n adâncul sufletului. Acum am să vă spun adevărul. Or, adevărul pe mine întotdeauna m-a emoționat. Aproape că-mi vine să plâng. Vă rog să fiți atenți. Se pune întrebarea de ce am furat. De ce am furat e', care întotdeauna am respectat avutul obștesc ca pe mama înea și l-am iubit ca pe copilul meu. Ajungând aici, dați-mi voie să vorbesc puțin, cu modestele mele mijloace intelectuale, despre om în general. Ce este omul? Sunt convins că nu vă veți încumeta să răspundeți, și bine faceți, pentru că, de fapt, cu ce se ocupă filosofii de două mii de ani decât să se întrebe ce este omul, fără succes? Cu alte cuvinte, omul este un mister, omul este o enigmă, un necunoscut. Singur, singurel în Univers, chinuit de infinit, obsedat de angoasa timpului și a morții, vai de capul lui, săracul! în plus, el e supus fatalității. Fatalitatea — adică acea putere misterioasă a naturii — de a face din om ce vrea — este dușmanul nostru de moarte, de ea n-avem cum să scăpăm. Am să vă dau n exemplu, dar vă rog să nu mă emoționați, că și-așa sunt eu destul de întors pe verso. Într-o zi, nevastă-mea mă trimite la piață să fac cumpărături: zarzavaturi, legume și alte chestii, printre care și niște ouă. Iau zarzavaturile și hai să iau niște ouă. Erau ouă la alimentară, dar zic să iau de la micul producător, poate sunt mai proaspete. Singurul mic producător care se afla în piață era o babă. Știți dumneavoastră: acele babe de la țară, care vin la piață cu ouăle înfășurate într-un frumos și pitoresc ștergar, cusut cu motive naționale. N-avea multe, nu mai zece: Zic: „Babo, cât dai ouăle, dom'le?" Ea zice: „Doi lei, dom'le". Eu zic că e mult, ea zice că dacă nu-mi convine n-am decât să iau de la stat, eu zic că sunt prea mici, parc-ar fi de bibilică, între timp pipăi ouăle și, brusc, las unul să-mi alunece pe mânecă, zic că nu cumpăr și plec. Baba nu și-a dat seama că i-a dispărut un ou, probabil nici nu știa să numere până la zece, iar eu ajung acasă. Pe drum, parcă-mi pierdusem mințile, eram în culmea fericirii, mă mândream ca un idiot că i-am furat babei oul. Îi spun și nevestei (că e în sală și puteți s-o întrebați): "Dragă, ce zici de mine, am furat un ou de la o babă!" Ea s-a apucat cu mâinile de bigudiuri, că tocmai se pregătea să ieșim în seara aia la un local, și mi-a zis, îngrozită: „Animalule (că avea obiceiul, când era nervoasă), te-ai nenorocit ! Tu nu cunoști proverbul, că doar lucrezi în branșă?" „Care proverb?" întreb. „Păi, zice, ăla care spune că cine

fură azi un ou, mâine va fura un bou. Du-te repede și dă oul înapoi.” M-am dus imediat la piață, dar baba plecase. Evident, am realizat imediat în ce nenorocire intrasem și m-am dat cu capul de pereți. Nu mai aveam ce face, fatalitatea pusese-laba pe mine. Căci proverbele nu sunt altceva decât legile fatalității, domnilor, dacă te-ai încadrat într-un proverb, musai să faci ce spune, altfel ești pierdut. Vorba ceea: de ce ți-e frică, tot nu scapi, sau ce ți-e scris, în frunte ți-e sus. Trebuia, deci, neapărat să fur un bou. De unde?

De unde bou în București? Totuși, mi-am zis, dacă sunt unii care cresc câini, porci, pisici, găini, foci, ciori și sticleți în casă. De ce n-ar fi unul care să crească un bou în apartament? Așa că am dat un anunț la ziar: „Caut un bou urgent pentru furat, natur, indiferent de vârstă sau culoare, telefonați la…” Niciun răspuns. Ce mă fac. Îmi ziceam, că trece timpul și trebuie musai să fur un bou. Atunci m-am urcat în „Opelul” meu personal, cumpărat din micile economii realizate la coșniță, și am dat o fugă în prima comună de lângă București. Ani cercetat curte cu curte. Niciun bou.

Vedeam biciclete, copii, rațe, motorete; boi — nu. Întreb pe un țăran: „Dom-le, dar boi n-aveți pe-aici?” „Nu. Zice el, că ne-am mecanizat. Da’ pen’ ce vă trebuie. Ca să-l pozați sau să-l pictați?” „Da, zic, vreau să-l fotografiez color. „Atunci vedeți că mai are o jigodie Mitică a lu’ Tăfleață, ăla din capul satului”. Mă duc la omul respectiv, el nu era acasă, intru în curte și hai să fur boul. Când să ies cu el, se reped niște câini să mă sfâșie. Apare și Mitică a lu’ Tăfleață și începe să mă alerge cu un par. Fug eu, fuge. Și el, un kilometru, doi, trei, simt că m-ajunge. Scot o sută din mers, i-o las din mers, el o ia din mers, mă înjură din mers, iar eu îl salut din mers. Zic: „Cine-o mai încerca să fure un bou de la țăran, bou să se facă”. Vin acasă și nevastă-mea îmi zice: „Măi tembelule, ce-ai căutat tu la țară, când știi bine că lucrezi la abator și că vouă vă trec zilnic prin mâini atâția boi? De ce nu furi unul de-acolo?” „Păi cum, zic. Cum să-l fur?”. Mă sfătuiesc cu un coleg de-al meu. Adică chiar cu omul care lua cirezile în primire, și el zice: „Îl faci pe unul dintre boi s-o ia razna, îl prinzi și-l furi, și-mi aduci pe urmă altul înapoi, indiferent cum o fi. Să iasă la număr”. Așa am și făcut. Am ochit boul cel mai zdravăn și mai frumos, i-am făcut o injecție cu un stimulent, boul a luat-o la goană, eu l-am prins și asta a fost. Dar ce era în sufletul meu când am făcut

chestia asta, numai eu știu. Simțeam că-mi crapă obrajii de rușine. Îmi venea să mor. În clipele acelea aveam *o* ură de moarte împotriva fatalității și a proverbelor, îmi ziceam tot timpul în gând: „Fir-ați ale naibii de proverbe și cine m-a pus pe mine să fur un ou. Mai bine mă luam eu, că sunt și recidivist”, Pe cuvântul meu dacă nu aveam lacrimi în ochi. Și-acum am, de-abia mă țin să nu plâng. Spuneți-mi. Stimați judecători, cine a inventat proverbele astea nenorocite care te obligă să ajungi din om neom?

Individul isprăvi și începu să plângă. Plângeau și cei care se aflau în sală. Avocatul hohotea, curtea, nu s-a putut stăpâni nici ea, s-a emoționat și s-a retras, ștergându-și lacrimile cu poalele robelor. Când s-a întors, a anunțat sentința: trei ani închisoare.

La care individul s-a ridicat, indignat, și-a zis:

— Dom-le, dar asta-i culmea!

Și așa era.

REFACEREA VIEȚII

Gigel avea un chioșc de covrigi și răcoritoare, iar Getuța era croitoreasă. În plus, sau și căsătorit, nenorociții. El tânăr și cu părul ondulat, bine hrănit cu briantină, ea tânără, blondă naturală și îmbrăcată toată în nailon și tetra, s-au cunoscut la mare, pe vremea unui minunat apus de soare. În fața Cazinoului din Constanța. Ea se făcea că se uită la apus, el se pre făcea că admiră amurgul, dar, de fapt, privirile lor se lipiseră! sărut mâna, bonjur și. În cinci minute, își consumaseră deja un sfert din biografie. Singurei la mare, liberi ca pasărea, s-au lansat direct în local, pune-te pe șprițuri, fripturi, mici și confesiuni. Ea zicea că n-are obligații față de nimeni, a fost ceva mai demult „ceva trecător, de care nu vrea să-și aducă aminte, cu un tip în care a crezut ea o nebună și pe care l-a iubit ca o fiară, dar care s-a dovedit un ordinar, el zice că e, de asemenea, liber, că a avut, e drept, o încurcătură cu una care s-a dovedit fără caracter, o infectă care l-a turnat la organe că face covrigi cu susan din material plastic și organele l-au trimis la prelucratul stufului pe doi anișori, după care. Întorcându-se, i-a zis: du-te. Să nu te mai văd în ochi, că fac dalac. Și fiindcă tocmai începuse programul orchestrei, el o luă la dans și o făcu un tangou direct pe uvertură, răstimp în care îi zice: dragă, ce

mai încolo și-ncoace, văz că ne potrivim; hai să ne refacem viața. Hai, a zis ea, că nu mai pot să stau nici eu așa, la infinit. S-au dus la masă, au mai cerut o baterie și au început să discute situația în detaliul ei. Tu ai divorțul? Dar tu? Nu-l aveau. La coniacul de final nu mai existau secrete între ei, ea i-a mărturisit despre o aluniță de pe pulpa dreaptă (maică-sa, când fusese însărcinată, poftise la o măslină) și de un copil mărișor de vreo zece ani jumate, făcut cu grădinarul pe la cinșpe anișori, când abia își terminase studiile elementare și era o nevinovată, un băiețel reușit foc și scăpărător la minte ca un chibrit, n-are probleme cu tabla înmulțirii, copil pe care îl crește personal, pentru că posibilități are, știe să tragă la mașina de cusut și să brodeze, de face coadă tot cartierul la ea. Nu s-a lăsat nici el mai prejos și a recunoscut că are moi copilași blonzi-blonzi, pe care-i crește ea, infecta, și pentru care el îi plătește pensie alimentară lunar, plus că nu e trimestru să nu le ducă ceva bomboane îșsi biscuiți. Păi, dragă, zice ea, de ce să-i plătești lu' aia pensie, dacă zici că n-are caracter, mai bine iei unul din copii și-l ținem noi, că unde crește unul, crește și doi.

De la local, direct la ciorbița de burtă, și de-acolo la gară, că li se cam terminaseră bănuții. La București, Getuța declară că ei îi place lucrul clar și limpede să lămurească situația chiar în ziua respectivă, să n-o mai lungească, hai la infecta acasă să luăm copilul și să te muți la mine, că am apartamentul meu cu dependințe și nu mi-e rușine cu ce câștig. Se duc ei acasă la ea, nevasta dintâi, care era, la ora aceea, la serviciu, fiind bufetieră la „Ciocârlia", dau buzna înăuntru, înșfacă un copil (care s-a nimerit și care era mai îmbrăcat în momentul respectiv) și-i lasă vorbă maică-sii prin celălalt că să-și mai pună pofta-n cui după pensie alimentară, la muncă! Când să iasă în stradă, dau ochi în ochi cu ea, care venise înopinat acasă, anunțată de o vecină; trăsnete și fulgere — ordinarule, ordinaro, lasă copilul că te mușc, trag de băiat unul într-o parte, altul în alta, să-l rupă în două, până la urmă, Getuța, croitoreasa, o înmoaie pe dezlănțuita mamă cu o lovitură la carotidă,
o lasă lată pe trotuar, lumea strigă ca la foc — și s-au dus. Copilul țipa pe drum ca din gură de șarpe, taci, că eu te-am făcut, eu te omor, și-ți dau fondante dacă-i zici și dânsei mamă, tărășenie mare, miliție, tribunal, descurcă-i dacă poți ! De fapt. Gigel se despărțise de

ea de câțiva ani, în fapt, dar nu băgase divorț (bagă tu, ba bagă tu), iar între timp începuse și ea, nevastă-sa, să-și refacă viața cu un vecin, salariat la ADAS, persoană bolnăvicioasă și melancolică. În cele din urmă, intervine o mătușă energică din partea adasistului (de meserie organizatoare de cunoștințe, logodne, nunți și înmormântări), mijlocește ea o întâlnire în patru la bufetul "Tic-tac". Adică între Gigel, Getuța, adasistul și ea. La început, schimburi de înjurături de mamă și amenințări fățișe (lasă că spun eu chestia cu siropul și păhărelul cu fundul dublu, lasă că te torn și eu cu chestia cu chifteluțele de cartofi vopsiți cu carne), el că nu dau copilul, că vreau să-i acord o educație solidă și de ce să-ți plătesc eu ție pensie alimentară, ca să pui pe tine tot felul de stambe, ca o pațachină. Ea că nu lasă nici moartă copilul, să știu că mă judec până-n pânzele albe, intervine Getuța, intervine și adasistul, cum că hai, dom-le împăcați-vă. Să ne refacem cu toții viața, și, după trei rânduri de șprițuri, ajung la un acord: îți las copilul, da' plătești divorțul și-mi dai un purcel de sărbători, vezi, să nu fie prea gras, că-l vreau pentru carne, untură n-am voie să consum.

Între timp, zburând vremea, Getuța făcu și ea un copil cu Gigel, ceea ce se întâmplă și de partea cealaltă. Iar la botez se invitară reciproc, și mai discutară din nou chestia divorțului, că Gigel nu se grăbise cu taxa.

Tot între timp. Getuța se dovedea o harnică croitoreasă la domiciliu și o mamă energică și dreaptă: copilul provenit de la ailaltă era omis sistematic de la spălat, mâncat și culcat, băiatul fugea aproape zilnic la mama lui bună, dar mama lui bună îl trimitea înapoi la tat'su. Că ea avea acum unul mic în brațe, făcut cu adasistul, dacă tat-tu te-a vrut, el să te crească. Văzând situația confuză din jur, băiatul dăduse naibii școala și luase altă pasiune, mai utilă: învăța mărcile de mașini străine și colecționa pachete goale de țigări americane. Acasă se făcuse rău, se înhăitase cu celălalt, fratele vitreg mai mare, începuse să-l strice și pe el, iar Getuța zicea că nu mai poate, o să-și ia lumea în cap. Nu era zi să nu-l scoale pe Gigel cu urlete de genul acesta: dragă, vino repede, că copilul tău s-a unit cu al meu și-l bat pe-al nostru! Gigei sărea și-l lua la bătaie cu cureaua de la pantaloni, și de aici alt scandal monstru, că de **ce** dai în el mai tare și-n al tău mai moale? Atunci s-au înțeles în felul

următor: pe-al meu îl bat eu, pe-al tău îl bați tu și pe-al nostru îl batem împreună, ca să n-avem discuții.

Într-o zi, din întâmplare. Gigei se întâlnește pe stradă cu „fosta", iau o bere și niște mici împreună și încep să zică de una, de alta: că Getuța e nervoasă și rea, ține toți banii ascunși la ea și-și ajută numai neamurile ei, că adasistul nu aduce banii în casă, are patima curselor de cai, plus că sforăie de nu poți în chide un ochi, ce mai încolo și-ncoace, hai să ne re facem iar viața împreună. Gigei se duce acasă, își fură lucrurile și cecul, vine la prima nevastă, schimbă yala și-i pune valiza adasistului la ușă, Getuța constată evadarea mârșavă, vine, urlă ca o fiară, le lasă copilul la ușă, amenință cu proces și pensie alimentară, adasistul urlă și el ca din gură de șarpe, că dacă nu-i dă și televizorul, sparge ferestrele, se înjură, se scuipă și se păruiesc, vin vecinii, îi despart și-i calmează. Gigel își trage sufletul (adasistul îl strânsese nițel de beregată) și zice:

— Ce dracu', dom'le, ne dăm în stambă, oameni serioși ce suntem?! Hai la colț să bem o bere și să discutăm.

— Hai, zic ceilalți.

Și se duc.

MAMA RĂNIȚILOR

De unde și din ce s-o fi născut dragostea, nesfârșita lui dragoste de oameni, nimeni nu știe. În general, se comporta normal, pentru ca, dintr-odată, să înceapă să-și arate zilnic dragostea lui față de oamenii năpăstuiți. De unde-i aducea, de unde-i aduna? Nu era dimineață în care să nu intre pe poarta întreprinderii cu cele un năpăstuit de mină. Venea cu el direct la mine, aștepta până eram puțin mai liber, mai precis aștepta până când începeam să musc flămând din sandvișul cu salam de Sibiu, și dădea buzna cu victima de mână în biroul meu.

— Șefule, iartă-mă că te deranjez ! Dacă era pentru mine, n-o făceam. Dar e vorba de un nefericit aflat la marginea prăpastiei. Acum a ieșit din pușcă de L-am găsit într-o stație de tramvai plângând. Toată noaptea mi-a povestit viața lui. O trilogie.

Năpăstuitul sorții ținea privirea în pământ, dar din când în când trăgea cu ochiul la sandvișul meu cu salam de Sibiu, ca să-mi

rămână mie mâncarea în gât, ca să-mi fac eu procese de conștiință: „Eu salam de Sibiu, el pâine goală. Eu cu serviciu. El pe drumuri”.

— Ce putem face? întrebam, jenat.

— Să-l încadrăm, șoptea duios mama răniților.

— Are vreo calificare, are ceva studii?

— Nu, dar îl calific eu, că are fond sufletesc… Trebuie să-l recuperăm:

Reușea să mă înduplece. Să-l recuperăm, ziceam, în fond ce dacă a făcut și el o tâlhărie. Trebuie să-l aducă cineva pe calea cea bună.

A doua zi nici n-apucam să mușc din sandvișul cu salam de Sibiu, că apărea mama răniților cu altă victimă de mână, cu alt năpăstuit al sorții.

— Șefule, uită-te la el. Ghici unde l-am întâlnit? La poartă. Îl întreb ce face, zice că vrea să vină la mine. Bineînțeles, i-am zis, dacă ești în căutarea unui suflet, atunci numai la șeful puteai să găsești. Ce avem cu el? Sper că n-ai să-i zdruncini încrederea. Nu e calificat, dar are două clase primare, plus școala vieții. A avut și el o clipă de rătăcire, cineva l-a atras se calea ușurinței, dar a învățat să regrete, când regretă, plânge cu sughițuri. Lasă-l pe mâna mea, să-l fac om. Societatea ne va fi cândva recunoscătoare. Știu că n-o să-mi fie ușor, dar prefer să lucrez cu unul care are școala vieții, care știe ce e greul, decât cu unul care-a avut totul de-a gata. Trebuie să aibă cineva grijă și de acești năpăstuiți, trebuie să-i recupereze cineva.

Curând, secția pe care o conducea mama răniților cernea de recuperați. Îmi făcea plăcere uneori să trec ce-acolo, ca să-i văd cum se integrează ritmului normal al vieții. Mama răniților avea pentru fiecare o vorbă bună, o îmbărbătare.

— Sunt băieți buni, au un fond sufletesc minunat. Știu să prețuiască binele. Uneori își mai dau în petec, mai fură câte un mic obiect, mai joacă pe furiș câte un barbut, dar până și aceste mici slăbiciuni le înțeleg, pentru că sunt omenești și sincere. Ce zici, n-ar trebui să le dăm o primă specială sau un ajutor ca să-i stimulăm, ca să simtă permanent grija noastră? Dă-le ceva din fondul directorului.

Peste o săptămână, mama răniților m-a invitat oficial să iau parte la o masă tovărășească dată în cinstea recuperaților din secția lui, o masă care să liniștească comportarea ireproșabilă pe parcursul unei urni de zile a victimelor societății. Masa avea loc în separeul unei

bodegi suspecte, la care s-a mâncat ca la ospețele romane, s-a cântat de inimă albastră și s-au evocat mari figuri autohtone și internaționale ale omului (Florică Florescu, Al. Capone, Wilson *etc.*), pentru ca, în cele din urmă, să se îndrepte cu toții spre mama răniților și să-i sărute mâna respectuoși, ca unui binefăcător suprem, în timpul acesta, mama răniților își ștergea o lacrimă pe furiș.

Peste câteva zile, mama răniților a venit la mine cu fotografia unui recuperat ca s-o dăm la ziar.

— Închipuie-ți, s-a trezit acasă cu ceva în buzunar care nu-i aparținea și, cu toate că afară ploua torențial, s-a urcat în tramvai și a venit până la mine ca să-mi spună adevărul.

Mama răniților avea planuri mari cu-victimele societății. Visa să cheme un grup de scriitori pentru a sta de vorbă cu discipolii săi în vederea unei antologii în versuri și proză, un omagiu adus acestor suflete sensibile. Visa, de asemenea, un congres al re educaților. O adunare grandioasă, la care el să prezinte raportul, iar eu coraportul, o încununare a eforturilor sale și o recompensă publică pentru receptivitatea mea.

Dar toate aceste visuri și proiecte sublime sau nă ruit într-o dimineață. Abia apucasem să mușc din sandvișul cu salam de Sibiu, când a intrat pe ușă adjunctul meu și a leșinat. Îl trezesc cu două palme tovărășești și aflu că paza a surprins elementele recu perete de mama răniților în timp ce încercau să scoată afară din întreprindere un camion cu materiale în valoare de o sută de mii de lei. Bineînțeles că miliția a găsit la una din locuințele lor secrete alte materiale în valoare de alte două sute de mii de lei.

Ultima oară l-am întâlnit pe mama răniților la proces, în boxă. Avea o figură de sfânt în penultimul ceas de viață.

— Uneori mai învinge și răul, mi-a spus el cu glasul unui martir al umanității. Ar fi plictisitor să învingă numai binele.

— Da, așa e, i-am răspuns eu, — cu sufletul răvășit.

O POVESTE

Într-un oraș de provincie, cu mai mulți ani în urmă, doi tineri se iubeau cu disperare — povestea ați mai auzit-o, probabil, undeva

sau ați citil-o în cine știe ce roman de azi sau din trecut. De ce se iubeau ei cu disperare? Pentru ca dragostea lor nu avea nicio perspectivă, părinții lor se urau între ei de moarte și nu le dădeau voie să se căsătorească — știu că și chestia asta ați citit-o sau auzit-o undeva, poate chiar într-o piesă celebră a unui autor extrem de celebru, dar ce vină am eu că — subiectul meu se potrivește cu subiectul lui? în fond, toată literatura și dramaturgia mondială trăiesc din această întâmplare atât de simplă și copleșitoare: un băiat iubea o fată.

Cum vă spuneam, tatăl băiatului era profesor de latină în localitate, iar tatăl fetei era profesor de istorie, tot în localitate: cu prilejul unor săpături se găsise o piatră funerară pe care se afla o inscripție ciudată, fiecare dintre ei lansase câte o supoziție, și de aici s-a declanșat o ură care nu s-a stins nici după douăzeci de ani, pentru că, firește, a sosit alt specia list de la centru care a demonstrat că piatra era lip sită de importanță, întrucât inscripția cuprindea următoarele: „Aici zace soțul meu Costică Măcelaru, fir-ar mama lui a dracului”. Între timp, bătrânii profesori au ieșit la pensie, dar tot nu s-au împăcat. Copiii lor, crescând mari și făcând studii strălucite, s-au cunoscut printr-o întâmplare neprevăzută și, călcând în picioare cu o superbă inconștiență divergențele părinților, s-au îndrăgostit. Dragostea a crescut din zi în zi până a început să le pir jelească sufletele, tinerii și-au dat seama că nu mai pot suporta și au cerut voie părinților să se căsătorească. Părinții au mugit ca niște fiare înjunghiate, au zdrobit scaune și mese și au spart servicii întregi de veselă. Niciodată, au urlat ei, niciodată nu se va întâmpla așa ceva, doar peste cadavrele lor, doar după ce vor închide ei ochii, și chiar și atunci, dacă vor călca cuvântul lor, tinerii să fie blestemați, iar copiii ce-i vor naște să aibă cozi de iepuri și coarne de țapi *etc.* Deși tinerii îndrăgostiți au căzut în genunchi și au vărsat lacrimi din abundență, părinții s-au dovedit neclintiți și fanatici, ei nu voiau să admită această căsătorie în ruptul capului, niciunul, nici altul nu voiau să-și învingă orgoliul și să cedeze. Cuprinși de o mută disperare, tinerii s-au retras în părculețul orașului și au început să ofteze cu atâta profunzime incit oamenii care treceau pe lângă ei simțeau un nod în gât. Spre miezul nopții, când luna tocmai se ascundea sub un nor pufos, cei doi au hotărât să se sinucidă. Adică

să-și ia viața, să termine cu acest chin crâncen, ce rost mai avea să trăiască din moment ce nu puteau fi împreună? A doua zi, întreaga localitate a aflat de intenția celor doi îndrăgostiți și s-a înfiorat. Tinerii mergeau de mână pe străzi, cu privirile pustii de tristețe, cu sufletele goaje de durere, iar cei din jur se întrebau mistuiți de curiozitate: oare cum își vor lua viața? Se vor spânzura, se vor arunca în fața trenului sau își vor tăia venele cu o lamă de ras? Tinerii s-au dus la unicul hotel din oraș, au închiriat. O cameră pentru o oră, după care el, băiatul, s-a dus la farmacia de vizavi și i-a spus bătrânului farmacist: „M-a trimis tata să-mi dați niște otravă pentru șoareci”. Bătrânul farmacist a privit o clipă fața decavată a tânărului și a înțeles despre ce e vorba, cunoștea și el trista poveste. Da, desigur, a zis el, un moment, drept care i-a întins un pachețel în care se aflau niște prafuri. Ce fel de prafuri? veți întreba. Prafuri otrăvitoare? Nu, nici vorbă. Erau prafuri purgative, care ajută la spălarea stomacului. Tânărul s-a urcat în camera hotelului, unde îl aștepta neferi cita sa iubită, a încuiat ușa pe dinăuntru și, ca să nu se lase ispitiți de lașitate, au aruncat cheia pe fereastră. După ce au împărțit prafurile pe din două, le-au înghițit cu același pahar și s-au întins pe pat, îmbrățișați, așteptând moartea. Moartea întârzia cam mult, coprolul și-a făcut efectul și disperarea lor a luat proporții inimaginabile: camera nu-avea baie.

Tinerii au fost nevoi ți s-a spargă ușa și să caute imediat o toaletă publică. Penibilul întâmplării i-a obli gât apoi să fugă din localitate și să se căsătorească separat.

Cu alte cuvinte, drama n-a mai avut loc.

Care e concluzia? Că viața are ciudățeniile ei (unele de-a dreptul grotești): transformă o tragedie în co medie, o înmormântare în nuntă sau un mort într-un om viu.

Trăiască viața !

AMOR TÂMPIT

Directorul direcției părculețe din cadrul nu știu cărei instituții (în cadrul căreia există, n-aveți nicio grijă, și o direcție a parcurilor mari, una a lacurilor și alta a fântânilor arteziene) avea o secretară bătrână, o femeie minunată, care făcea cafele minunate și care

bătea, la mașină cu nouă degete deodată (pe al zece le-a îl ținea de rezervă), dar care a trebuit să iasă într-o zi la pensie pe chestie de vârstă și de serviciu îndelungat. Cineva, un prieten, i-a recomandat directorului o nepoțică în vârstă de 21 de ani. Care, terminând liceul și dând buzna de trei ori la rând în ușa facultăților, s-a întors acasă cu cucuie în cap și s-a pus pe căutat serviciu, orice, numai secretară să fie, plăcându-i ei nespus de mult să vorbească la telefon și să fiarbă cafele. Directorul direcției părculețe a chemat-o s-o vizioneze personal, a vizionat-o, fata era în minijupă, avea niște ochi dați naibii de negri și un păr la fel de negru, tapat cu migală, picioare înalte, sâni potriviți. Gata. A angajat-o pe loc. Salariul cam modest, că n-avea vechime, dar să vedem cum te comporți, mai sunt și prime… Directorul o chema foarte des la el în birou, ca să-și clătească privirile lui bătrâne de o jumătate de secol în privirile ei fierbinți în vârstă de două decenii fragede. Până când, într-o zi, a invitat-o cu el pe teren, într-o inspecție, și, întârziind ei într-un părculeț din care lipseau luminile și vizitatorii, i-a luat o mână fragilă în mâna sa greu încercată de-ale vieții și i-a declarat că o iubește intempestiv. De-adevăratelea, a întrebat ea, că de aventuri sunt sătulă. De-adevăratelea. A răspuns el. Ca dovadă, a doua zi i-a mărit salariul cu o categorie și au dat fuga cu mașina instituției până la Snagov, unde există un restaurant cu nume haiducesc pe malul lacului și niște căsuțe de închiriat cu ora, cochete, ca din basme, așezate chiar deasupra apei. Într-o săptămână amorul lor s-a încins ca incendiul din San Francisco, directorul își petrecea zilele până noaptea târziu cu secretara; du-o la restaurante, du-o la baruri, ia-i flori, ia-i bijuterii, până când ea i-a declarat franș: dragă, nu mai pot fără tine, trebuie să facem într-un fel să ne căsătorim. Bine, zise el, e cazul, că nici eu nu mai pot altfel. Noaptea, târziu, ajungând acasă și vrând să se culce, îndrăgostitul director al direcției părculețe și-a adus aminte că are o nevastă în vârstă de 48 de ani, cu care se căsătorise în urmă cu 28 de ani și cu care avea doi băieți și o fată. Fiecare ajunși la casele lor, cu situație. Nevasta și-a permis să-i atragă atenția că, de-o lună de zile, vine zilnic acasă spre dimineață, mirosind a parfum franțuzesc ca o artistă de teatru și film, că nu a mai adus un ban în cadrul menajului tot de o lună și ce s-a întâmplat cu el? El: nimic, treburi multe. Nevasta. Ca orice nevastă, a simțit dincotro bate

primejdia. I-a făcut o vizită inopinată la serviciu, a descoperit tânăra secretară, a mirosit parfumul ei, a tras concluzia cuvenită, i-a zis în față tot ce poate să-i zică o vajnică nevastă unei secretare, secretara a încercat să fie demnă, dar demnitatea i-a fost fatală, pentru că nevasta n-a mai rezistat și s-a repezit cu jambele mâini în coafura ei tapată, a intervenit el ca o fiară, le-a despărțit, urlând că l-a făcut de râs și l-a compromis, deși toată direcția știa ce trebuia să știe. Nevasta nu s-a oprit, l-a reclamat până unde a putut își ea, oral și în scris, dar șeful cel mai mare (care avea și el o secretară tânără și nostimă) i-a promis că o să controleze situația și o să ia măsuri. Directorul direcției părculețe a ieșit în acea seară cu secretara la un restaurant mărginaș, construit în stil popular, sau discutat la un pui cu mujdei situația pe toate fețele. Dar ea nu s-a liniștit (îi bătea inima, de indignare, paca-paca până când el n-a scos din buzunar un inel de aur cu o pietricică roșie la mijloc și nu i-a promis solemn că rezolvă situația într-un fel și că se vor căsători cât mai curând posibil. Întorcându-se acasă, directorul direcției părculețe a avut surpriza să-și găsească adunați în jurul mesei conjugale pe cei doi fii cu soțiile și pe fiica cu soțul, convocați de mama și soacra lor. Directorul i-a somat să iasă afară și să-l lase în pace, să nu se lege de fericirea lui, că-i în stare să-i desfieze. De altfel, chiar a doua zi, el a scos de pe un CEC personal și secret suma de 3.000 de lei și a introdus divorț. La înfățișare, întrebat de ce vrea să divorțeze de mama copiilor săi, directorul a declarat că ea e de vină, că și-a schimbat radical caracterul în decursul anilor, e nervoasă foc, îi face viața imposibilă, plus că între ei s-a interpus și o flagrantă nepotrivire de nivel cultural, ea nu-i mai corespunde, plânge la comedii și râde la *Regele Lear* de se prăpădește, vorbește cu „este multe” și îl compromite în public. Judecătorul a respins acțiunea și atunci directorul s-a hotărât să-și lichideze ne vasta prin mijloace personale, pentru că secretara zicea că nu mai are răbdare, ea nu mai suportă să se uite lumea la ea chiorâș și s-o vorbească pe la colțuri, ori-ori! Directorul trecu la acțiune și, în aceeași noapte, când sosi acasă, se apucă să spargă vesela și mobila și să-i rupă nevestei rochiile, ca s-o bage în boală. În altă zi, îi expedie o telegramă falsă prin care — era anunțată, la 2 noaptea, că i-a decedat mama și i s-au sinucis două surori, poate, poate o face un

infarct, iar în altă zi, când mergeau pe stradă, se făcu că alunecă și o îmbrânci ca din greșeală sub autobuzul 34, dar bestia de șofer avea frâne bune. În altă noapte, chemă Salvarea și o internă cu forța în Spitalul numărul 9, declarând că e nebună și că a încercat să dea foc la casă și să-l omoare, dar nici asta nu-i reuși. Trecu atunci la fapte și mai energice, făcu rost de un șarpe veninos de la grădina zoologică și i-l puse în pat, șarpele a mușcat-o, dar nu cu toată convingerea, și nevasta a scăpat din nou. Disperat, bărbatul împrumută de la un Fost coleg de școală, care lucia în cadrul circului, un tigru nepalez, îl aduse acasă și-l introduse în camera nevestei, dar tigrul era într-o pasă sufletească mizerabilă, n-avea chef să mănânce oameni, a înghițit pisica, s-a săturat și s-a culcat. Disperat că nevasta e mai tare ca oțelul și ca fiarele sălbatice, directorul direcției părculețe a dus tigrul înapoi la circ, i-a dat un picior în spate și a plecat să se întâlnească cu iubita. Iubita n-a venit însă la întâlnire și, tocmai când se plimba el pe străzi, năuc de durere, o văzu într-o mașină decapotabilă sub brațul unui străin din țările semi calde. I se făcu rău, se rezemă de un zid, gata-gata să dea în infarct. Colac peste pupăză, venind acasă, el află că a fost retro gradat din pricina delăsării în muncă, fiind coborât ca șef al serviciului ronduri. Cuprins de remușcări, fostul director al direcției părculețe puse capul în poalele vârstnicei și credincioasei lui soții și plânse îndelung. Ea îl mângâie, el o mângâie, prilej cu care observară amândoi că albiseră, între timp, complet. „Iartă-mă, spuse el, am fost un tâmpit”.

O să spuneți acum că povestea asta ați mai auzit-o undeva, ați mai văzut-o într-un film sau ați citit-o într-o carte. Și ce dacă?

LIPITORILE

EA: Eu sunt gata, dragul meu.
EL: Gata, de ce?
EA: De plecare.
EL: Unde vrei să pleci?

EA: La revelion. Tu nu te îmbraci? E trecut de zece.

EL: Seara sau dimineața?

EA: Seara, bineînțeles. Dar ce e cu tine? Ai visat urât? Nu te simți bine?

EL: Ba da. Mă simt foarte bine. Dar m-am trezit așa… nu știu cum… (Melancolic.) Auzi? Tu vorbești serios? Chiar e revelionul astă-seară?

EA: Bineînțeles. Ai uitat?

EL: Nu, dar nu-mi vine să cred. Pur și simplu nu-mi vine să cred… Ce criminal!

EA: La cine te referi?

EL: La timp! Cum poate să treacă, dragă, atât de repede? Câte revelioane au trecut de când ne-am cunoscut noi într-o seară de revelion?

EA: Douăzeci.

EL: Extraordinar! Cum trece timpul! Anul și revelionul!

EA: Hai, îmbracă-te. E târziu…

EL (copleșit de amintiri): Câte revelioane au trecut, dragă, de când mi s-a pătat mie costumul acela gri-petrol, nou-nouț, cu maioneză? Era de revelion, la părinții tăi. Mai ții minte cine mi l-a pătat?

Bunică-ta. Mă rog, femeie bătrână, promitea o moștenire frumoasă, dar ăsta nu era un motiv s-o puneți să servească la masă. Asta ți-o spun eu, care lucrez în domeniul alimentației publice și care știu ce răspundere își ia cineva când poartă un platou. Vreau să te informez; că maioneza nu iese cu neofalină.

EA: De ce trebuie să-ți aduci aminte de lucruri ne plăcute într-o seară ca asta, când trebuie să fii bine dispus și optimist? Lasă-le naibii de amintiri !

EL: Nici în noaptea de revelion; nu am dreptul la amintiri? Atunci când? Formidabil ce criminal e timpul! Cum se duce… Auzi, dragă? Câte revelioane au trecut de-atunci de când te-ai sărutat tu cu tipul ăla la *Periniță,* în văzul tuturor colegilor mei?

EA: De fapt, nu m-am sărutat, ci m-a sărutat. Și, ca să fim și mai exacți, m-a sărutat pe obraz. Așa se obișnuiește la *Periniță.*

EL: Dar ce, ți-am reproșat eu ceva? Mi-am amintit doar.

EA: Și eu îmi amintesc că, după aceea, timp, de trei luni ai vorbit cu mine în „da” și „nu”.

EL: N-avea nicio legătură. Deși m-am indispus oarecum… Așa cât e omenește permis. Dar nu insinua că te-am persecutat, că mă jignești. În fine… Apropo: câte revelioane au trecut. De-atunci de când m-a insultat pe mine tipu' ăla…

EA: Care tip?

EL: Tipul care… Cum trece timpul! Dragă, tipul care ne-a invitat la el de revelion…

EA: Pe noi ne-au invitat mulți de revelion. Noi n-am invitat pe nimeni. Niciodată…

EL: Tipul, dragă, cu sarmalele!

EA: Care sarmale?

EL: Tipul care pretindea că sarmalele aduse de noi, în cadrul contribuției la masa respectivă, erau afumate. La care eu i-am spus: „Ba nu sunt afumate!" El: „Ba da, sunt afumate!" „Ba nu!"

Atunci mănâncă-le dumneata!" mi-a zis. Și eu le-am mâncat…

EA: Nu-mi mai aduce aminte… A doua zi era să mori de indigestie.

EL: Eu?! Fii serioasă. N-am avut nici pe dracu'. Am mâncat patruzeci și opt de sarmale… Ca să-ți apăr prestigiul tău de gospodină! Ca să le demonstrez că nu sâni afumate. Și că chiar dacă sunt afumate, sunt. Totuși, comestibile. Pentru tine m-am sacrificat!

EA: Nu te îmbraci?

EL: Auzi? Câte revelioane au trecut de-atunci de când am făcut noi revelionul la miliție?

EA: Nu mai țin minte.

EL: Atunci când am greșit noi adresa persoanei la care eram invitați și-am intrat în apartamentul de alături, ne-am așezat la masă și-am început să mâncăm și să bem, în timp ce ăia șopteau:

„Cine sunt? Cine sunt?" Noi habar n-aveam, ne făceam că plouă. Ba, la un moment dat, nu știu dacă tu mai ții minte, i-am și ironizat. „Nu vă supărați, am zis, un pic de sare mai sărată nu aveți?" La care ei au chemat miliția… Mitocanii…

EA: Oricum, a fost o gafă destul de penibilă. Să intri în casa unui om, nepoftit, și să te așezi la masa lui…

EL: Scuză-mă că te întreb: dacă nici în seara de revelion nu am dreptul să fac gafe, atunci când?

Apropo, la cine zici că facem revelionul în seara asta?

EA: Pe mine mă întrebi?
EL: Dar pe cine?
EA: Păi n-ai aranjat tu?
EL: Ce să aranjez?
EA: N-ai zis că vorbești cu unchi-tu?
EL: Mi-a zis că face la local. Că nu mai vrea deranj acasă…
EA: Aiurea! A vrut să scape de noi. Deci rămânem acasă?
EL: Și televizoru-i stricat… Parcă, dacă nu era.:?
EA: Ce fac? Mă dezbrac?
EL: Fii serioasă! Nu-mi ratez eu o seară ca asta… Ne descurcăm… Găsim o soluție… Știi pe cine-am văzut azi pe stradă? Pe Gore. Fostul meu cumnat… Băiat bun… Cumsecade… primitor… Ia să-i telefonez, că nu mă costă o avere. Alo! Gore? La mulți ani „dragă! Eu sunt, Bubu. Bubu, mă! Bubu… fostul tău cumnat… Așa… Mă, mi-era dor de voi… Pe cuvânt. Ce faceți, petreceți? Noi?! Păi ce să facem? Petrecem și noi. Da, ne simțim excelent. Auzi, nu veniți și voi pe la noi? Suntem singuri cuci… Avem de toate, dar n-avem anturaj… A, aveți musafiri… Mulți? Ce? Să venim și noi? Mă, eu știu… N-aș vrea să vă deranjez… Știi… Bine, dacă tu insiști. Venim, Gore, venim… Pa… Vezi, dragă, că sunt și oameni culanți, care invită… care insistă să le intre un oaspete în casă, să-l trateze…
EA: iartă-mă că ți-aduc aminte: tu i-ai dat mia aia de lei lui Gore?
EL: Care mie?
EA: Aia care i-ai cerut-o acum doi ani, în august, și ai zis că i-o dai înapoi a doua zi.
EL: Ai dreptate. Am uitat… Nu-i nimic. Stăm acasă. N-au intrat revelioanele-n sac… Și nu bombăni! Nu mă enerva! Nu-mi strica seara!

LEGUMICULTORII

Amintirii lui Cezar Grigoriu

Două mici grădinițe (nu mai mult de trei metri pe patru), foarte bine îngrijite și frumos împrejmuite, într-un cartier orășenesc. Doi bărbați

în vârstă. Intelectuali, elegant îmbrăcați și înarmați cu câte o sapă, lucrează asupra pământului.

— Bună dimineața, vecine.

— Bună dimineața.

— Ai ieșit la prășilă? A câta e?

— A patruzeci și două.

— Dar ce plantă ai pus acolo?

— Fasole. Ce plantă minunată, nu-i așa? Cu frunze cărnoase… îmi place cum se cațără… Parcă e un copil care se agață de gâtul unei mame… Și dumneata iubești plantele?

— Le ador. Scuză-mă că-ți fac această confesiune, dar pentru mine, care nu sunt decât un legumicultor amator, ca orice orășean, și care fac această îndeletnicire din pură pasiune, o plantă înseamnă, uneori, mai mult decât un om, decât un prieten. Uite, am cultivat acum câțiva ani, tot aici, niște dovleci. Simpli dovleci. O plantă pe care, uneori, suntem dispuși să o asociem cu un cap tâmpit. „Are un cap ca un dovleac”, se zice. Ei bine, nici nu-ți imaginezi ce sensibilă și ce inteligentă e această plantă.

— Inteligentă?

— Da, inteligentă. Într-o dimineață, mă scol pe la șase fără un sfert, ies în grădiniță, îi pun dovleacului la rădăcină câteva kilograme de îngrășăminte chimice, câteva kilograme de prafuri biostimulatoare, pe urmă îl stropesc cu apă distilată… adică fără microbi…

Ei bine, în clipele acelea îl simt deodată cum se uită spre mine cu toate frunzele, vrând parcă să mă îmbrățișeze și să mă pupe, recunoscător. Pe cuvântul meu dacă nu mi-au dat lacrimile. Pur și simplu vibra de emoție și de recunoștință.

— Presa a scris, de altfel, despre faptul că plantele și florile sunt sensibile și la muzică.

— Eu am verificat anul trecut pe un cuib de cartof, unul de roșii și altul de mazăre. La unul i-am pus o instalație cu muzică rock, la altul cu muzică folk. La mazăre i-am pus romanțe.

— Și la care i-a mers mai bine?

— La mazăre. Uite-așa avea bobul: cât nuca.

— Oricum, v-a costat ceva instalația muzicală.

— Două mii. Era stereo. Dar a meritat. Am scos aproape trei chile de mazăre, unu de roșii și zece de cartofi.

— Eu anul trecut am cultivat salată. Două rânduri a câte zece bucăți. În total douăzeci.

— Le-am văzut, erau splendide. Tot cu biostimulatori?

— Injectabili. De import.

— Zece lei fiola. Se injecta direct în rădăcină. A costat, dar a meritat. Salatele erau cât varza. Din păcate, le-au invadat melcii.

— Într-adevăr, melcii sunt dușmanii de moarte ai salatei. Ați încercat cu insecticide?

— Cincizeci de chile. M-a costat cinci sute… Ei bine, melcii se ascundeau în cochiliile lor și n-aveau nici pe dracu'.

— S-au adaptat.

— În schimb, s-a otrăvit câinele vecinului de la etajul doi. A trebuit să i-l plătesc. Era caniche.

— Cel puțin salata era gustoasă?

— Un deliciu. Din păcate, m-am intoxicat din cauza insecticidelor. A trebuit să stau zece zile în spital.

— Oricum, e de preferat să te intoxici cu salata ta decât cu salata statului.

— Asta am zis și cu Dumneata ce cultivi anul acesta?

— Un pepene…

— Un pepene?!

— Da, un pepene, de ce te miri? Există un fruct mai divin și mai gustos decât pepenele?

— Nu. Nu există. Oricum, e un act foarte curajos.

— Într-adevăr, foarte curajos. L-am semănat încă din luna martie.

— N-a fost prea devreme?

— Ba da, dar i-am făcut o instalație de încălzire specială. Un fel de rețou subteran. Cu termostat. Mi l-a făcut un specialist de pe strada vecină. Patru mii… Vi-l recomand.

— Mersi. Și? I-a mers bine?

— Excelent. Are casă, mașină…

— Vorbeam de pepene…

— Excelent, excelent. Într-o lună era de patru chile. În două, de opt chile. L-am fotografiat, l-am filmat. Obiect de muzeu… Pe cinci mai s-a pârguit deja. Pe zece era copt.

— Și? A fost gustos?
— De unde vrei să știu?
— Păi nu l-ai mâncat?
— Cum să-l mănânc dacă mi l-a furat?! Zi și noapte l-am păzit cu pușca de vânătoare. În seara aia am ațipit… Și mi l-a luat… Avea opt chile și două sute optzeci de grame. Mă costa peste șase mii. Dar bănuiesc cine mi l-a furat. Tipul de la doi. Ala care cultivă napi. Din invidie… L-am dat în judecată. Avocatul mi-a spus că procesul nu poate să mă coste mai mult de două mii.
— Merită. Și acum ce cultivi?
— Căpșune. Deja sunt cât o nucă. O minunăție.
— Și nu ți le fură?
— Exclus ! Fiecare căpșună e conectată la un sistem de alarmă. Instalație simplă. Cinci mii cinci sute. Chilipir. Nu vrei una? Să nu-ți fure fasolea!
— Nu, mulțumesc. M-am lămurit cu tehnica. Am angajat un paznic. O mie jurnale, masă, casă, pensie de bătrânețe, sâmbăta și duminica liber.
— Ce rasă e?
— Țucără.
— Atunci merită.
— Merită, pentru că o cultiv din pasiune. Pura pasiune.
— Și eu la fel. Prăși la plăcută, vecine!
— Mulțumesc, asemenea.

GURIȚĂ

Guriță — băiat simpatic, săritor, sufletist, cam flecar și farfara — nu prea avea ce face concret în instituție, așa că șeful l-a chemat și i-a spus, scurt: „Uite, Guriță, pentru că tot arzi tu mangalul toată ziua și latri tot timpul, iei hârtiile astea și dai fuga până la Burdujeni, e vorba de planurile unei clocitori — ai grijă de ele ca de ochii din cap, te sui în tren chiar acum, șterge-o!” Ce fericire pe Guriță! în sfârșit, i se dădea și lui o misiune ca lumea, pleca în delegație, lua diurnă, transporta niște documente, avea o sarcină de răspundere, nu mai era acel Guriță trimis după țigări, să pună corespondența la poștă, să pună apă la masa prezidiului, să stea la coadă pentru flori de ziua

femeii. În cinci minute el făcu cunoscut evenimentul întregii instituții, după care o tuli la gară. Nu găsi bilet decât la un personal, se instală într-un compartiment liber, la fereastră, cu o jumătate de pâine și două sute de grame de salam vânătoresc ca hrană rece. Servieta cu documente o ținea între picioare. Doamne ferește, să n-o piardă, să nu-i fie răpită, dușmanul nu doarme. În compartiment mai urcară doi țărani cu paporniște și un bărbat cu figură de intelectual, purtând ochelari cu rame groase și lentile de culoare închisă, nu se putea ști ce fac ochii respectivului: dorm sau privesc. La Periș, surpriză: urcă o tânără cu păr castaniu, ochi căprui și bluză pepită. Guriță simți pe loc un fior în călcâiul stâng și o fierbințeală în obrazul drept. Fata s-a așezat chiar în fața lui, ce brodeală fericită! O fixă imediat cu o privite intensivă și ofensivă care trecea prin trupul ci ca o rază laser, purtând un mesaj precis: vrei sau nu vrei să intrăm în vorbă? Fala nu rămase indiferentă la gestul lui Guriță și-l privi și ea de câteva ori. Oarecum fugar, dar semnificativ. Adică da, dorea să înfiripe o discuție, prezența lui Guriță n-o lăsa rece, nu avea decât să înceapă. Acesta începu, firește, cu începutul, adică o întrebă pur și simplu unde merge, la care ea răspunse precis că merge la Focșani. De ce tocmai la Focșani? Pentru că la Focșani avea o rudă. Rude mai avea ea și în alte părți, dar se nimerise ca ruda de la Focșani să fie suferindă și în același timp mătușă dinspre partea mamei, plus că tocmai acum primise niște zile libere de la serviciu. Dar ce serviciu are? Educatoare la o grădiniță de copii. O, copiii, ce ființe gingașe! exclamă Guriță. El îi iubește foarte mult și foarte sincer, când se va căsători (căci este hotărât să facă acest pas. Burlăcia nu e *o afacere*), va dori să aibă casa plină de băieți dolofani și fete zburdalnice. Unde lucrează el? O, nu e prea ușor de explicat. A auzit dânsa de IRCDSPPV? Nu?! E o instituție foarte importantă din București, cum intri pe dreapta, o clădire roșcată. Înaltă, el lucrează exact la etajul zece. În mai puțin de o jumătate de ceas, Guriță i-a relatat interlocutoarei cu păr castaniu ce era cu acest IRCDSPPV, când se înființase, de ce se înființase, cu ce se ocupă, ce plan avea, ce schemă avea, cine erau șefii, ce caracter aveau, ce vicii aveau, cine, pleacă în străinătate, cine nu pleacă și de ce. Ce importă, ce exportă, plus alte amănunte care țineau de profilul și specificul respectivei instituții". Și pentru ca dulcineea din Periș să se convingă

cum că el, Guriță, nu era un fitecine în cadrul IRCDSPPV-ului, deschise servieta și desfășură în fața ei planurile clocitorii, o informă de la ce firmă era cumpărată. În ce proporție o automatizată și tranzistorizată, cum funcționează, adică pe unde intră oul și iese puiul, și invers, o informă asupra prețului și ratei amortizării, încât chiar și țăranii se interesară de respectiva instalație și puseră numeroase întrebări. Guriță le răspunse cu larghețe, după care să uită lung și galeș în privirea căpruie a tinerei din Periș. Adică ce părere avea ea despre el: era sau nu era cineva? Cum trenul tocmai sosea în Focșani. Guriță coborî cu fata s-o conducă, prilej pentru a-i cere adresa grădiniței de copii din Periș, unde urma să-i scrie de urgență pe numele de Florica Scurteci. Când se reîntoarse în compartiment, găsi planurile clocitoarei automatizate și tranzistorizate călcate în picioare de băiatul care vindea bere și napolitane. Guriță le strânse cu grijă, le șterse de noroi și le vârî în servietă. Între timp, coborâră și cei doi țărani, rămăsese doar tipul cu ochelari. Guriță îndreptă spre el câteva priviri pline de speranță și nedumerire. Oare de ce tăcuse acesta tot timpul, de ce nu-i pusese nici, o întrebare, ce se ascundea sub lentilele lui colorate?

Drept pentru care îl abordă frontal: de unde vine, unde merge, unde lucrează? La ultima întrebare tipul răspunse sec: lucrează la CIA. Guriță făcu ochii cât cepele și căzu profund îngândurat. Individ misterios, tăcut, ochelari de culoare închisă, lucrează la CIA… Văleu! Și el, care dăduse la iveală planurile ce i se încredințaseră, el, care lătrase atâtea! Doamne, ce gafă, ce imprudență! în clipa următoare, tipul cu ochelari se ridică și plecă. Cobora la prima. Guriță fugi după el, înspăimântat.

— Nu vă supărați că vă întreb… Firește, dacă puteți… dacă e permis să… să-mi spuneți și mie ce înseamnă CIA?

— Combinatul pentru industrializarea aerului, îi răspunse, sec, tipul, după care dispăru pe peron.

Guriță se întoarse în compartiment oarecum uluit.

Tot drumul, inclusiv la întoarcere, rămase tăcut și îngândurat. Cum ajunse la București, începu să colinde imediat birourile instituției și să le șoptească colegilor la ureche:

— Fraților, fiți atenți cum respirați. A început industrializarea aerului. Știu din sursă sigură.

LĂTRĂTURI

În calitatea mea de proaspăt vicepreședinte al comitetului de bloc, sunt destul de des solicitat de către diferiți locatari și colocatari. Recent, vine cineva și-mi zice:

— Vecina mea de apartament are în cameră un câine care latră numai între, orele douăsprezece și patru dimineața. În rest, tace.

— Să verificăm, zic.

Merg la persoana respectivă (femeie singură, cooperatoare la domiciliu) și o întreb politicos, în calitatea pe care o dețin, dacă are un câine care latră între miezul nopții și patru dimineața, la care dânsa îmi răspunde că nu are așa ceva, iar dacă nu o cred, mă roagă să vizitez locuința pentru a mă convinge cu văzul și auzul propriu. Intru și vizitez (firește, cu toată decența) locuința. Nici urmă de miros sau zgomot de câine.

— Într-adevăr, zic, nu aveți câine.

— După cum se vede.

— Atunci de ce se plânge vecinul dumneavoastră de apartament că e deranjat în miez de noapte de către un câine?

— Nu vă luați după dânsul — îmi șoptește la exact un metru de ureche cooperatoarea la domiciliu — este un ins lipsit de orice scrupul, mi-a făcut până acum zeci de mii de reclamații. Noroc că nu sunt sperioasă și știu să mă descurc, deși am rămas, după decesul unui unchi, o persoană singură și fără relații.

Vă rog să-i comunicați, totuși, că nu el se va extinde asupra camerei mele, ci eu asupra camerei sale. Să-i fie clar !

— Totuși, zic. Care este misterul acolo: lătrături din miez de noapte?

— Ei nu, zău, că mă faceți să zâmbesc ! Dumneavoastră, care aveți o imaginație atât de debordantă, nu vă dați seama despre ce este vorba?

— Nu, zic.

— E simplu! Am o bandă de magnetofon pe care sâni înregistrate lătrăturile unui câine ciobănesc.

Când vreau să-mi scot vecinul din minți, dau drumul la bandă.

Plec spre ușă cu ochii ieșiți din orbite.

— Ce idee teribilă !

— O, nu este a mea. Am luat-o dintr-o carte. Din păcate, nu-i țin minte titlul. Era nostimă…

— Bună ziua.

Mă conduce până afară.

— Dacă sunteți drăguț, stimate vicepreședinte, comunicați-l locatarului care v-a deranjat că mi-am făcut o relație la grădina zoologică. Mâine noapte am să-i furnizez niște răgete de leu. Mersi pentru amabilitate.

BOUL ȘI VIȚEII

Un bou ca toți boii, adică o ființă blinda, cum se cade și îndeajuns de chinuită de jugul vieții, ajunsese la vârsta bătrâneții înaintate cu oasele obosite și învinse de boală în adăpostul lui modest de la marginea pășunii. Nespus de greu treceau zilele și nopțile, fulgerate când și când de amintirile luminoase ale tinereții și de bucuria gândului că toți copiii lui ajunseseră bine pe alte meleaguri. Văzându-l că tânjește, vaca îi spuse într-o bună zi:

— Măi bărbate, tare te văz bătrân și îngenuncheat de gânduri, finul proaspăt nu-ți mai prieste, apa rece de izvor, nu, aerul nostru curat, așijderea. Ia-ți traista și du-te pe la oraș, vizitează-ți feciorii și mai clătește-ți și tu privirea cu peisajul urban, că știu că ți-o dor de pl, de mult nu i-ai mai văzut și de mult nu ți-au mai scris, probabil tare vor fi fost și ei ocupați cu treburile lor orășenești.

Boul o ascultă și așa făcu. Într-o dimineață își puse o traistă în băț, în traistă niște nuci și niște gutui pentru nepoți, se urcă în tren și plecă spre București. În Gara de Nord, imediat ce coborî cu greu din personalul 1002. Își roti privirea cea blândă și bătrână ca să-i vadă pe cei trei fii, pe care îi anunțase prin scrisoare, cu o săptămână în urmă, că va veni. Multe și variate persoane mișunau pe peronul deschis ca un ziar, numai cei trei viței ai lui. Crescuți cu greu și cu bucățile de mâncare rupte de la gură, nu se aflau. Bătrânul bou nu zise nimic, își luă traista și porni ușurel spre centru, la adresa celui mai mare dintre viței și, totodată, cel mai ajuns. După ce bâjbâi vreo jumătate de zi pe diferite străzi, un pionier fruntaș la învățătură îl luă de „mină și-l duse la adresa respectivă. Boul îi dădu o nucă și-o

gutuie drept recompensă, pionierul ezită ce ezită până se hotărî să primească, după care personajul nostru bovin sună la ușa vițelului celui mare. Să tot fi trecut vreo cinci minute până când acesta deschise ușa și alte cinci până când se căzni să-și compună o mutră plăcut surprinsă de respectiva vizită.

— Bine venișI, tată, și să știi că abia acum trei minute primii scrisoarea matale, că tocmai vorbeam ieri cu soția că poate vor veni să te întâmpine la gară măgarii ăia de frați ai mei, căci eu tocmai am mașina la gresat.

Nevastă-sa, o vițică trupeșă, era la oglindă și-și punea coada pe moațe, așa că n-a catadicsit să-i răspundă la bună ziua, iar moșul s-a făcut că tușește în clipa când aceasta îi zicea soțului printre dinți:

— Da' de ce-a venit la noi și nu s-a dus la ăilalți, că ei au mai mult spațiu excedentar?

— Taci —, a zis vițelul, că și ai tăi dau buzna când mi-e lumea mai dragă, și lasă că mâine îl duc la ăl mijlociu…

După care vițelul l-a așezat pe bătrânul tată pe un scaun fără spetează, în bucătărie, și i-a zis:

— Tată, noi o să plecăm nițel la un bairam, că suntem invitați, iar mata simte-te ca acasă, stai aici până venim noi, că nu stăm mult.

Au plecat vițelul cu viția, bătrânul a așteptat ce-a așteptat pe scaun, încremenit, dar când s-a făcut miezul nopții, și-a luat inima în dinți, a spart o nucă, a mâncat-o și s-a culcat pe jos, în bucătărie; pardoseala era cam rece, dar curată. Când s-au întors, pe la două noaptea, vițelul și viția l-au trezit să-l întrebe dacă se sime bine și să-l roage ca pe la ora 6 dimineața să se scoale, să se ducă să ia niște lapte, să facă piața, să cumpere niște petrosin, să ia o căldare cu apă și să spele mașina cea roșie din fața casei *etc.*

Pe la prânz, când s-a sculat, vițelul l-a întrebat pe bătrân dacă a făcut toate treburile, dacă e sănătos în general, l-a chemat în bucătărie, i-a pus în față o bucată de pâine, plus două măsline și jumătate, după care l-a scos pe ușa de serviciu, l-a dus până-n fața casei vițelului celui mijlociu și l-a lăsat acolo. Bătrânul și blândul bou a sunat la ușa celui de-al doilea fiu, i-a deschis noră-sa, care, la început, nu-și aducea aminte de unde-l cunoaște și l-a luat drept unul din ăia care vând oale, după care l-a poftit în bucătărie și i-a declarat că fiul lui nu e acasă, e plecat naiba știe unde, probabil are

o ședință, după care o să se ducă la un meci de fotbal, că așa are el obiceiul, dacă vrea să-l aștepte n-are decât, că pe ea n-o deranjează, întrucât tocmai trebuie să pice maseuza s-o frământe, căci a început să facă burtică după ultima naștere. Boul a așteptat în bucătărie câteva ceasuri, a mai spart o nucă, s-a ospătat și a ascultat cu urechile lui cam pleoștite de vârstă cum a sunat telefonul și cum noră-sa vorbea cu cineva astfel:

— Dragă, vezi că vita aia de frat-tu, pe care-l știi cât de ordinar este, l-a adus pe tat-su pe capul nostru și, ori vii și-l iei, ori mai întârzii și-i dau eu ce trebuie de înțeles și așa mai departe.

Boul s-a ridicat imediat și s-a îndreptat spre ușă, în timp ce noră-sa tocmai venise să-i spună că soțul ei și fiul l-ai nu mai vine acasă, întrucât tocmai l-au obligat pe linie de serviciu să plece în străinătate, undeva în Paraguay, într-o chestiune urgentă. Boul a ieșit în stradă și a început să întrebe încotro s-o ia, căci adresa vițelului celui mic n-o știa, iar înapoi la noră-sa nu-i venea să se întoarcă. Chinuit de dilemă, a rămas în stradă vreo trei ore, până când se întoarse din Paraguay fiul cel mijlociu, fiu care se arătă foarte mirat că-l găsește acolo. El se dovedi nespus de serviabil și-l concluse personal acasă la vițelul cel mic, îl introduse în lift, îi arătă pe ce buton să apese și se făcu nevăzut. Vițelul cel mic deschise de îndată, își pupă tatăl cu duioșie pe bot și-l rugă să-l scuze că-l duce în casă pe ușa de serviciu și-l lasă în camera de serviciu în noaptea respectivă, deoarece tocmai atunci îi venise șeful în vizită cu soția, plus niște cunoscuți, și n-are rost să se obosească stând cu ei. Care discută numai chestii intelectuale și inaccesibile oamenilor simpli de la țară.

Moșul dormi ghemuit în cămăruța de serviciu, din care lipseau palul și aerul, iar a doua zi îi spuse fiu lui celui mic că ave arzătoarea dorință de a-i vedea pe toți cei trei viței deodată, să stea nițel de vorbă, să ciocnească un pahar cu ei și să le ureze multă sănătate din partea mumei lor. Care-i visează zi și noapte, cum numai o mamă e în stare să-și viseze fiii plecați de-acasă. Vițelul cel mic zbârnâi din telefoane câteva ceasuri, folosi tot felul de expresii frățești la adresa fraților care se lăsau cam greu invitați și, în aceeași zi. Toți cei trei viței se întâlniră cu tatăl lor pe teren neutru, adică într-o bodeguță plină de fum, clienți beți și chelneri murdari. Se scuzară

toți trei că sâni foarte grăbiți și comandară un kilogram de vin cu patru pahare. Bătrânul bou începu să lăcrimeze de emoția clipei solemne, se interesă de sănătatea lor, de fericirea lor și de starea lor materială. La a treia chestiune, fiecare dădu din colț în colț, dar când constatară că bătrânul nu le cere nimic, răsuflată ușurați. După ce băură vinul, pe care îl plătiră fifti-fifti, cei trei viței îl mângâiară pe bătrân pe creștet și-i spuseră împreună:

— Tată, ne bucurăm foarte mult că ai venit să ne vezi, c-o duci bine, că ești sănătos și uite ce te rugăm noi: mata tot ești bătrân și nu te mai interesează aspectele exterioare ale existenței. Ce-ar fi să ne dai nouă pielea matale, să ne facem niște încălțăminte pentru iarnă, căci sinteticul ăsta nu ține deloc de cald.

Bătrânul s-a emoționat brusc, ca orice tată când trebuie să facă un sacrificiu pentru fericirea fiilor săi, și s-a lăsat jupuit. După care și-a luat traista, a pornit pe jos la gară, și-a scos bilet cu ultimii gologani și s-a urcat în tren. Câțiva călători cumsecade și-au exprimat mirarea văzându-l fără piele pe el, în prag de iarnă.

— Moșule, ai scăpat cumva de la abator? l-a întrebat unul, ironic.

— Nu răspunse bătrânul cu candoare, am fost în vizită pe la fiii mei.

RĂVAȘELE

Nu știu din ce cauză, dar în fiecare an familia ho tărăște ca eu să scriu răvașele. Să creadă, oare. Aceasta cu atâta îndărătnicie în talentul meu satiric? În îndemânarea mea poetică? De fiecare dală, invitații care le descoperă în plăcinte și le citesc, mai ales un chii și mătușile din partea soției, se uită spre mine cu scârbă și zic: „O, ce mizerabile versuri ! Câtă lipsă de talent !” Firește, aceste considerații spontane au darul să mă coboare cât se poate de jos în stima ne vestei și a copiilor, ca să nu mai vorbesc de numeroasele complexe de inferioritate în fața vecinilor, deși eu personal nu am nimic să-mi reproșez, mă chinui să dau tot ce am mai bun din mine, caut meta forțele cele mai îndrăznețe și rimele cele mai năzdrăvane. Iată, de pildă, răvașul pe care i l-am făcut anul trecut unui unchi cam lacom, răvaș pe care acesta mi l-a aruncat apoi în obraz: „Cu burta lui de cinci chintale / El ar mânca fără-ncetare / Fripturi, piftie și sarmale /

Direct din cratiți și din oale. / Iar de-ar naufragia vreodată / Pe-o insulă nepopulată, / El ar scăpa precis cu bine / Mâncându-se, hulpav, pe sine”. Iată un alt răvaș pe care i l-am dedicat unei mătuși care vorbește tot timpul și care, drept recompensă, m-a mușcat până la sânge de urechea dreaptă, pretinzând mai târziu, când m-am întors de la spital, unde fusesem bandajat, că a vrut să mă sărute la locul meu preferat: „Chinuit de o migrenă / Și-auzind-o cum vorbește, / Mă-nchinai cu zece degete: / Doamne, fă-o o sirenă, / Dar cu capul tot de pește!” În sfârșit, soția mea nu mi-a vorbit decât cu *da* și, mai ales, *cu nu* până la mijlocul lui februarie pentru aceste nefericite versuri care, zice-se, ar fi făcut aluzie la acreala ei proverbială, la faptul că orice frază pe care mi-o adresează seamănă cu mârâitul unui mops trezit din somn: „Azi para fi mușcat de streche. / Sunt vesel, urlu tra, la, la, / Mi-am pus și-o floare la ureche, / Căci mi-a zâmbit nevastă-mea”.

Stau și mă întreb dacă și anul acesta merită să risc ca, din cauza artei, să-mi fac atâția dușmani în propria mea familie. În consecință, iată ce am decis: nu mai scriu răvașe în care să combat diferitele defecte ale invitaților la masă. Fac altceva: pun în plăcinte, direct, înseși defectele celor vizați. De pildă, unui unchi care e bețiv îi pun în plăcintă o sticlă cu băutură de proporțiile cuvenite; mătușii vorbărețe, un lacăt cu cheie cu tot; unui cumnat vânător mincinos, un cartuș încărcat cu pulbere și alice care să facă poc la momentul respectiv; soacrei, care s-a ex primat extrem de nefavorabil la adresa persoanei mele cu ocazia căsătoriei, îi pun în plăcintă o fotografie de-a mea înrămată în fildeș, iar lui socru-miu, care e rapidist fanatic, o gheată de fotbal cu crampoane de aluminiu. Sigur că n-ar fi exclus ca, din această pricină, să aibă loc unele accidente, pentru că nu e deloc simplu să mușți dintr-un lacăt, dintr-un cartuș încărcat sau dintr-o gheată, dar sper ca toți ai casei să aibă un pic de simț al umorului.

Și dacă nu-l au?

RECUNOȘTINȚĂ

— Mă mai cunoști?
— Nu.

— Serios?!
— Pe cuvânt.
— Acum un an, exact pe o vreme ca asta, ai rămas în pană de motor pe strada Academiei. Mai ții minte?
— Da. Nu-mi pornea.
— Se terminase bateria. A trebuit să te împing.
— Dumneata?
— Cu încă doi inși. Cincizeci de metri, până am scos limba de-un cot. Pe urmă, mașina a luat-o și te-ai dus.
— Dacă mă opream, se oprea…
— Știu, nu contează. N-am venit să-mi mulțumești. Am venit să mă ajuți într-o problemă. Mă ajuți?
— Dacă pot.
— Poți. E vorba de un schimb de locuință. Am două și am găsit patru pe hol.
— Și?
— Nu mi se dă repartiția. Cică e prea mult spațiu pentru mine și nevastă-mea. Într-adevăr, e mult, dar poate înfiez un copil, poate aduc un nepot, o mătușă?
Poți să aranjezi ceva la primărie?
— Nu pot.
— Nu vrei?
— Da. Nu vreau. De ce să iei mai mult spațiu docil ți se cuvine? înfiază doi copii și pe urmă cere patru camere!
— Văd că te pricepi la sfaturi. Dar dumneata cele camere ai?
— Cele am dreptul
— Vedea-te-aș în pană!
— Mersi.

ULTIMA ȘUETĂ

Până acum câteva luni am fost (o să vedeți puțin mai târziu de ce nu mai sunt) salariat la o unitate a unei anumite cooperative producătoare de bunuri de larg consum. Unitatea noastră se ocupa (acum nu se mai ocupă și o să vedeți de ce) cu colectarea, sortarea și spălarea borcanelor. Aparent, desigur, obiectul muncii unității noastre ar putea să pară mărunt, unora chiar ridicol, dar adevărul

este că unitatea noastră era o unitate foarte serioasă, care presta **o** muncă folositoare și era, mai presus de toate acestea.

O unitate în care se închegase un colectiv foarte strâns în jurul lui însuși. Poate și pentru că eram puțini salariați. Mă refer la cei care lucram în sectorul administrativ al unității. Existau zece oameni care se ocupau de sortarea și spălarea borcanelor, iar noi, tot zece, adică „tovarășii de la birouri", cura ni se zi cea cu o expresie populară, care țineam evidența bor canelor intrate și ieșite, evidența borcanelor refuzate, evidența borcanelor crăpate sau pur și simplu sparte
(căci au fost cazuri), făceam fișele de prezență, făceam statele de salarii, împărțeam salariile, primele, ajutoarele de concedii, boală, naștere și înmormântări (căci au fost cazuri), prelucram instrucțiunile de tehnica securității muncii în vederea preîntâmpinării accidentelor din pricina cioburilor (au fost cazuri) și în multe altele. Toate aceste sarcini, noi, cei de la birouri, le îndeplineam cu foarte mult succes, căci cine mu ne crede se poate convinge după statele cu prime, căci n-a fost lună și trimestru ca vreunul dintre noi să nu fi fost stimulat din punct de vedere material. Dar amintirile cele mai dragi nu mi-au rămas de pe urma succeselor în muncă, ci a relațiilor plăcute și prietenești care au existat între noi, salariații. Trebuie să vă spun că pentru mine, cel puțin, a veni la serviciu era o mare bucurie. Acasă mă plictiseam zilnic. La serviciu, nu. De ce? Era în primul rând momentul acela al venirii la ora 8, cu primele strângeri de mână, cu primele impresii schimbate între ora 8 și 8 și treizeci, în timp ce scoteai hârtiile din birou, în timp ce ascuțeai creioanele, curățai gumele, acele impresii fugare legate de aglomerația din tramvaie și autobuze, precum și comentariile pe marginea meciurilor de fotbal în cazul zilei de luni, iar în celelalte zile ironiile adresate de rapidiști antirapidiștilor sau invers, astfel încât, cum vă spun, pe la 8 și jumătate ne apucam de lucru cu toții foarte bine dispuși. La 10 treizeci opream lucrul o jumătate de oră și mâncam. Mâncam până pe la 12, deoarece până ne venea rândul la fiecare să ne facem ouăle ochiuri sau jumări la tigaia lu' madam Mândica, femeia de serviciu, până venea ea cu salamurile, cu brânzeturile și legumele, de la piață, trecea timpul. Era foarte plăcut, pe cuvântul meu, și avea un gust deosebit masa pe care o luam noi în colectiv, cu farfuriile

așezate pe birouri, fiecare cu tacâmul lui, era foarte intim și familiar cum ne uram noi poftă bună și să ne fie de bine și cum ne împrumutam noi unul altuia un castravete sau o roșie. Se întâmpla uneori ca salariații diro sectorul productiv să intre în această perioadă în birouri, dar se retrăgeau imediat când ne vedeau mâncând, căci îi obișnuisem pe toți cu acest obicei civilizat: să respecte omul când mănâncă.

După ce se termina masa, începeam lucrul cu foarte multă bună dispoziție, și cam la ora 1 eram gata, căci, între noi fie vorba, treaba pe care o făceam părea foarte simplă nu pentru că era simplă și ușoară, ci pentru că desăvârșirea noastră în muncă era de mult un fapt împlinit, pentru noi nu exista practic o problemă complicată din a rezolva rapid situația borcanelor, fie intrate, fie ieșite, fie crăpate. Pe la ora 1, poate chiar 1 fără un sfert, madam Măndica puneți cafelele la fiert. Nu pentru toți funcționarii, deoarece unii dintre noi, fără a o jigni pe madam Măndica, își făceau singuri cafelele. Deci, în jur de 1, 1 și zece, ieșeam cu toții în hol sau pe balcon și ne beam cafeluța. Ca să fiu sincer, — pol să vă spun că acestea erau cele mai frumoase clipe din cele opt ore petrecute de mine în câmpul muncii. Căci nu cafeaua era lotul, ci discuțiile purtate. Așa zicea întotdeauna șeful nostru (eu îl imitam perfect, și el nu se supăra): „Hai. Copii, să facem o șuetă”. Aici cred că este locul să vă explic mai amănunțit cum se desfășura o șuetă în cadrul colectivului unității noastre. Se începea de obicei cu o problemă foarte generală, chiar cu o problemă de politică externă. Dar nu o problemă cunoscută de toată lumea, ci un amănunt inedit despre Marlon Brando sau Sofia Loren. – sau despre toaletele festivalului de la Cannes, adică ceva picant, care să producă efervescența necesară, ceva luat de la rubricile “De toate pentru toți” sau „Din lumea largă”. Se trecea apoi la probleme interne, pornindu-se de la situația ITB-ului și ajungându-se la cancanurile din lumea artistică, cu care, de altfel, se încheia partea culturală a șuetei. Veneau apoi la rând salariații unității, cu multitudinea lor de probleme personale, pe care colectivul nostru nu le ignora niciodată. Ce era foarte plăcut la acest capitol al șuetei era că aproape în fiecare zi lipsea câte unul dintre noi, ba bolnav, ba învoit, ba ce să mai vorbim, iar noi îl luam în discuție imediat pe cel absent, îl forfecam, cum spunea șeful, în fel și chip, îi luam toate

defectele și i le pu neam pe tapet, iar ce era mai interesant era că uneori lipsea chiar șeful, și atunci să fi văzut ce ți-l mai forfecam și pe el, râzând până la leșin. Trebuie să vă mai spun că colectivul nostru avea umor, nu glumă, când intra câte cineva la „mijloc”, nu ieșea prea bine de-acolo, a fost cazul cu unul care după o șuetă mi-a dat mie două palme și șefului trei, cu altul care a vrut să-și dea demisia, cauză din care eu am preferat întotdeauna să nu lipsesc absolut niciodată de la serviciu și cred că mă pot considera singurul salariat care nu am fost victima șuetelor.

De obicei, șuetele noastre se terminau vesel, adică se spuneau ultimele bancuri din oraș sau se ghicea în cafele. La ora 2 reluam lucrul, iar la ora 4 fără un sfert începeau pregătirile de plecare.

Așa cum am spus la început, viața în unitatea noastră a fost foarte plăcută. Zic „a fost” deoarece acum nu mai este. Unitatea noastră a fost desființată. Exista printre salariații noștri un individ care ne-o cocea de mult. Cum ne-a torpilat individul? Simplu. A inventat o mașinărie care, după ce o pui în priză, sortează singură borcanele, le spală și le așază în lăzi. Dar nu numai atât. Mașina înregistra, în același timp, borcanele intrate, borcanele ieșite și borcanele deteriorate, adică făcea exact ceea ce făceam și noi. Devenisem de prisos.

Individul a avut tupeul să ne anunțe această veste chiar în timpul șuetei, mai precis în momentul în care madam Mândica ne ghicea în cafele. O fi făcut-o anume? Nu e exclus.

A doua zi a avut loc ultima noastră șuetă. Pe cine credeți că am forfecat?

NERVI

Soțul și soția stau în fața televizorului. E seară. O seară obișnuită. Calmă. De toamna. Program neutru, pe postul doi: balet. Un balerin și o balerină zboară prin văzduh ca niște păsări albe, cu aripi fluturânde.

Soțul fumează. Soția fumează.

— Splendid, spune soțul.

— Ce e splendid? întreabă soția.

— Duetul.

— Care duet?

— Duetul… De la televizor…

Femeia să uită lung spre soț și tace câteva minute.

— Despre care duet vorbești tu?

— Despre dansul acesta. Nu e un duet?

— Cum o să fie duet?! Duet e când se cântă. Când cântă doi inși în același timp.

— Dar când dansează doi inși în același timp nu i duet?

— Nu.

— Dar ce e?

— Balet.

Soțul își stinge țigara și se întoarce către soție.

— Ascultă, tu de ce nu obișnuiești să judeci înainte de a spune ceva? De ce nu te obișnuiești să gândești logic? Când doi inși fac ceva împreună — ține minte asta de la mine — înseamnă că e vorba de un duet.

— Chiar dacă taie lemne împreună?

— Da, chiar dacă taie lemne!

— Deci noi. Dacă luăm acum un ferăstrău și tăiem un buștean, se cheamă că facem un duet?

— Bineînțeles.

— Ascultă, de ce nu te duci tu la un doctor?

— De ce să mă duc la un doctor?

— Pentru că te plângeai.de astenie.

— Și ce legătură are asta cu ce vorbim noi? Care-i logica?

— Te rog să reții că nu primesc lecții de logică de la tine! Și nici altfel de lecții! în douăzeci de ani. De când suntem împreună, puteai să fi înțeles asta.

Tăcere. Baletul continuă. Balerinul și balerina sunt două vârtejuri albe care se îndepărtează, se întâlnesc, se contopesc. Înaripate de acordurile divine ale muzicii.

— Splendid. Splendid duet.

Soția se ridică și se apropie de fotoliul în care se află soțul ei.

— Ascultă, tu vrei să mă înnebunești?

— De ce?

— Cum de ce?

— Păi da. Te întreb de ce.
— Te rog doar atât: să taci.
— De ce să tac? Nu pot să vorbesc în casa mea?
— Poți să vorbești, dar nu cu mine. Vorbește singur.
— Bine, vorbesc singur. Doamne, ce duet minunat!
Soția se ridică, se duce alături, deschide un sertar, ia un carbaxin, ia apă din frigider și-l înghite.
— Doamne, ce duc…
Soția scoate un urlet de fiară:
— Dar taci odată!
Soțul îi răspunse calm:
— Dar nu-vorbesc cu tine. Vorbesc singur.
Soția începe să plângă.
— Mi-a spus mie după logodnă vărul tău că ești sadic, și nu l-am crezut.
— Care văr?
— Un văr cu care ai copilărit. „Fii atentă, mi-a spus, e un băiat bun, dar are porniri sadice. Omoară vrăbii și broaște4. A avut dreptate.
— Dar când m-ai văzut tu pe mine omorând vrăbii și broaște?
— Acum nu mai omori, dar ai omorât în copilărie.
Acum sadismul tău se manifestă față de mine. Nu e zi în care să nu mă contrazici. Nu e zi! De fiecare dată găsești ceva ca să mă contrazici. Numai ca să-mi distrugi nervii. Să știi că într-o zi nu mai răspund de mine. Deși te iubesc și țin la tine, mă aduci în stare să-ți fac un rău. Nu te juca cu nervii mei! Nu mă mai contrazice!
— Pe cuvântul meu dacă tu nu ești într-o ureche. Cine a început în seara asta cu contrazisul? N-ai început tu?
— Eu am început?
— Bineînțeles. Eu am zis: uite ce duet grozav, și ție ți-a sărit țandăra.
— Păi cum să nu-mi sară țandăra dacă spui tâmpenii?
— Care tâmpenii?
— Chestia cu duetul.
— Aia e o tâmpenie?
— Bineînțeles.
— Ascultă, cu tine omul n-o scoate la capăt.

— Pleacă de-aici!

— De ce să plec eu și să nu pleci tu?

— Unde vrei să plec? în stradă? Casă, după câta știu, e pe numele meu.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Exact ce-ai auzit.

Soția se ridică în picioare, palidă.

— Va să zică mă dai afară din casă?!

— N-am spus că te dau afară din casă, am spus că această casă e pe numele meu.

— Și mobila e pe numele tău?

— Nu e pe-al meu, dar nici pe-al tău. În orice caz, nu tu ai dat banii pe ea…

— Dar ce-am făcut eu cu banii mei? Cu leafa mea? I-am băut?

— Nu știu. Ți-ai ajutat nepoții… I-ai luat maică-tii loc de veci. Eu la ai mei nu le-am pus nici măcar o cruce de lemn… La înmormântarea lor n-ai catadicsit să vii. Te-a lovit tocmai atunci gripa… La pomenirea de trei luni îți ieșea măseaua de minte…

— Auzi?

— Aud.

— Ce-ar fi să-ți aduci aminte ce-ai făcut tu în seara când mama trăgea să moară chiar în camera în care te afli acum?

— Ce-am făcut?

— Te-ai îmbătat ca un porc.

— De durere. Suferam

— Tu?! Care-o blestemai de față cu mine s-o calce tramvaiul.

— Și? A călcat-o?

— Nu, dar ai fi vrut. Ai un suflet de câine. De bestie.

— Te rog să-ți măsori cuvintele. S-ar putea să mă enervezi.

— Și?!

Pauză. Soțul își aprinde o țigară. Soția își aprinde și ea o țigară și-și șterge o lacrimă din colțul ochiului stâng. Apoi se duce în bucătărie și face două cafele: una pentru ea, una pentru el.

— Mersi, spune soțul.

— Cu plăcere, spune soția.

Baletul de pe micul ecran continuă. Balerinul și balerina zboară pe scenă ca printr-un văzduh de spume și stele.

— Doamne, zice soțul, ce duet superb!

— Termină! urlă soția. Termină, că nu știu ce-ți fac!

A doua zi mi se pare că unul dintre ei a intentat divorț. Dar nu sunt sigur.

OFELIA PILOIU

Directorul teatrului o primește în biroul său pe noua angajată, nevasta tovarășului Piloiu, supus. Și insidios:

— Sărut mâinile, doamnă Piloiu. Bine ați venit în teatrul nostru! Vreau să vă asigur că atât eu, ca director. Cât și colegii mei, ca salariați, ne bucurăm sincer. Efectiv sincer. Luați loc. (Admirativ.) Excelent arătați… Asta e cuvântul…

Cei doi se așază: el la birou, ea pe un fotoliu. Se privesc în ochi și-și zâmbesc perfid. Ea îi zice:

— Să știi că ai fost drăguț că mi-ai propus să vin la voi. Eu nu mai voiam să joc… mai ales de când m-am căsătorit…

— Copilașii, desigur…

— Copilașii și faptul că am voiajat mult cu soțul…(Infatuată.) Am dat o raită pe vreo șase continente. (Râd amândoi.) Gândul meu era, totuși, pe scenă, deși dânsul zicea că teatrul nu e un loc potrivit pentru o soție de tovarăș cu muncă de răspundere. Mă bucur că dumneata l-ai convins. Dă-i un telefon. O să se bucure…

— Desigur… (Formează un număr.) Alo! Cabine tul tovarășului Piloiu? Bună ziua! La telefon tovarășul Guzgan, directorul teatrului. Mulțumesc. (Așteaptă legătura.) Să trăiți, tovarășe Piloiu! Sănătate personală și fericire! V-am deranjat ca să vă anunț cu bucurie că tovarășa Piloiu e deja printre noi… Da, s-au făcut formele de angajare și chiar de astăzi va începe repetițiile. Da, sigur că da… Chiar în acest sens v-am și sunat, ca să ne dați anumite indicații, adică ce repertoriu să abordeze… Tovarășu' Piloiu, mă iertați că vă dau sugestii, dar eu m-am gândit să atacăm un rol clasic… Totuși,

orice s-ar spune, clasicii rămân clasici, dă-i naibii. Când ne e greu, tot la ei apelăm… Ce-ați zice de Ofelia?… Ofelia, da. Din…

cum îi zice… Șecspir! Da, rolul principal e Hamlet, e adevărat, dar nu-i o problemă… Am eu un regizor, băiat de comitet, de-al nostru… Aranjează un pic textul… îl scurtează, îl inversează… îl bagă pe el, adică pe Hamlet, mai în fund, o aduce pe Ofelia, adică pe dânsa, mai în față, plus un reflector care să stea permanent pe dânsa dintr-un unghi favorabil. Nu-i o problemă, tovarășe Piloiu, se face în așa fel încât să iasă bine. Și când spun eu bine, înseamnă că iese foarte bine, pentru că mie nu-mi place să mă joc cu cuvintele. Se poate schimba și titlul piesei… și finalul… încheiem cu monologul ei, băgăm moartea lui mai în față. Cu puțină bunăvoință se poate face orice, tovarășe Piloiu… Da, tovarășe Piloiu, de azi începem repetițiile și într-o lună, maximum trei săptămâni, suntem gata… Tovarășu' Piloiu… Poftim? Cum facem cu râul? Care râu? A, râul pe care plutește ea când e moartă… Facem un râu pe scenă! Doriți să fie natural? Facem un râu natural, tovarășe, sigur că da…Cu apă, cu sălcii… Apă avem. Sălciile trebuie să ni le aprobați dumneavoastră, că stăm prost cu fondurile…Plus fațada teatrului, tovarășu' Piloiu. S-a cam cojit…Ni s-a stins și firma, s-a terminat neonul… Poate ne aprobați și nouă niște fonduri… Plus niște case pentru salariați… Știu, nu e momentul acum… nu e cazul, desigur… De altfel, nici nu e ceva presant… Totuși, v-aș ruga să nu uitați chestia aceea cu butelia… Nu cu Ofelia… cu butelia… Exact. Am și eu nevoie de câteva butelii de aragaz. Alo ! Tovarășu' Piloiu! Nu mă uitați nici cu problema aceea cu sora… Sora mea, da…V-am spus eu… Care trebuie să se mute din Buzău în Capitală… Definitiv, desigur… în sfârșit, tovarășu' Piloiu, o s-o rog eu pe doamna Piloiu să vă mai aducă aminte… Să trăiți, multă sănătate personală… (închide telefonul. E mulțumit. O privește pe Ea cu satisfac ție. Apoi strigă spre secretară.) Să vină regizorul!

— Te deranjează dacă la început o să repetăm la mine acasă? întreabă doamna Piloiu.

— Dar vă rog!

După premieră, El și Ea, în același cabinet. Figuri decavate.

— E groaznic ! strigă Ea, prăbușită în fotoliu.

— Da, tovarășa Piloiu, e groaznic… Dar ați văzut și dumneavoastră, noi bunăvoință am avut, ne-am străduit… ne-am… Tovarășu' Piloiu a fost afectat, enervat?…

— N-a dormit toată noaptea. Urla ca o fiară. Dă-i un telefon.

— Acasă? Sau la cabinet?…

— Acasă.

— Alo! Vă salut, tovarășii Piloiu! (Vorbește cu aplomb, vrând să alunge impresia eșecului.) Multă sănătate personală! Și fericire ! V-am sunat ca să vă spun… Da, tovarășa Piloiu e chiar aici, lângă mine…E puțin afectată, ca orice mare actriță, desigur, dar…Să știți, că nu-i chiar așa… Am câteva ecouri frumoase… Colegii din Teatru, inclusiv personalul tehnic. Inclusiv sindicatul m-au rugat s-o felicit în nu mele lor… Nu, premiera n-a fost rea… Să știți că galeria vibra… Eu am fost acolo de câteva ori… Erau câțiva puști care ascultau încordați ca niște arcuri…Ca niște arcuri… pe cuvântul meu! în ultimă în stanță, să știți că galeria contează la o premieră…Jos vin toți snobii… Stau ca niște cuburi de gheață, ca niște… Poftim? Nu s-a aplaudat la sfârșit? Nu s-a aplaudat, e adevărat, dar să știți că nici aplauzele nu sunt totul, pentru că puteați să veniți și dumneavoastră cu niște rude, ca alții… Ați adus rude? Și n-au aplaudat? Adevărul e că cine te mănâncă primul la o adică? Tot neamurile. Poftim? Da, aveți dreptate. Hamlet s-a purtat ca un mizerabil, a venit tot timpul în față, striga tare, o acoperea… Nu, regizorul nu e de vină… îl sancționez… îl retrogradez cu o clasă de salarizare și-l pun să ducă tava un an de zile… Mai ales c-a venit și cam afumat la o repetiție… îl sancționez și pe regizor, sigur că da. Tovarășii Piloiu, acuma cu publicul mai aranjăm noi cum aranjăm, mai aducem o școală profesională, niște pensionari, facem o mobilizare serioasă în cartier, am un văr la pompieri, în sfârșit, dar ce facem cu cronicarii, tovarășa Piloiu, că ăla de ieri, Spiru, a lovit ca un criminal de drept comun: amatorism… diletantism, fiasco…Dați un telefon pe undeva, faceți ceva, trebuie să apară urgent un cuvânt binevoitor… Altfel e jale, ăștia sunt fiare… Vorbiți la Televiziune, poate-l trimit pe Tătaru… Asta stă prost cu casă, l-am auzit eu… Dacă-i promiteți ceva… Apropo, tovarășii Piloiu, mi-ați promis și mie chestia cu butelia… și cu sora, cu mutația… E presant, tovarășii Piloiu, zău așa…(Uluit.) Cum? Nu mai sunteți… V-au… Nu, n-am citit ziarele de azi…

(Răsfoiește repede un ziar și citește, bolborosind.) „Eliberat ca… necorespunzător…” (Realizând situația, schimbă brusc tonul și atitudinea.) Da! da, acum am citit… îmi pare rău. Dar din ce vi s-a tras?… În sfârșit… Un moment… (Acoperă telefonul cu mâna. Și i se adresează ei, cu sictir.) Tovarășa Piloiu, fii mata drăguță și spune-i secretarei să-mi facă o cafeluță… Și pe urmă mă aștepți dincolo… (Către secretară.) Tovarășă Filofteia, spune-le la ăia de la cadre să-i desfacă contractul de muncă… Cui? Lu nulitatea asta, catastrofa asta care ne-a făcut de…Să n-o mai prind pe-aici, că-i rup picioarele… Picioarele alea subțiri ca niște grisine… (în telefon.) Alo! Tovarășu’ Piloiu, dom’le. Am niște treburi acum. Revine mata mai târziu… Sau poate deloc! auzi, și mai termină odată cu intervențiile! Toți avem câte-o nevastă, slavă Domnului, dar nu trebuie să le facem neapărat artiste. Să le mai facem și țesătoare, filatoare, oțelare… Hai noroc!

REȚETE

Un grup de demagogi de mâna a treia insistă să le vin. În ajutor și să le explic în amănunțime care sunt ultimele descoperiri în materie de ieșire din încurcă tură când nu mai merge doar cu vorbele. Ca să nu pierdem vremea, nu voi intra în considerații de ordin general și voi proceda de îndată la transcrierea câtorva rețete sigure, pe care le pun cu toată bunăvoința la îndemâna celor interesați.

Micii demagogi care vor să iasă basma curată trebuie să țină seama de două principii și împrejurări.

Acestea sunt:

1. Când șeful și colectivul sunt bine dispuși, îngăduitori și unși pe concesii.

2. Când șeful și colectivul nu sunt bine dispuși, nu sunt îngăduitori și nu sunt puși pe concesii.

În primul caz, demagogul va proceda în felul următor:

Va veni în fața șefului și a colectivului bine îmbrăcat, eventual elegant, proaspăt ras. Cu o mină veselă, cât mai degajat în mișcări, cât mai volubil. Chiar din clipa în care va intra pe ușă. El va face o glumă nevinovată, vag măgulitoare la adresa șefului. De pildă, va povesti cum a trecut acesta pe lângă el în dimineața respectivă cu o

sută pe oră, cât de excepțional merge mașina lui personală, ce minunat conduce, urmând o poantă de genul: „E adevărat că milițianul v-a fluierat și v-a luat numărul pentru exces de vi teză, dar am stat eu de vorbă cu el, am plătit eu amenda în locul dumneavoastră, că ce-o fi dacă o să-mi puneți ceva în plus la prima aia excepțională pe care mi-o pregătiți pentru meritele mele excepționale în muncă?!” Șeful o să zică, pe jumătate în glumă, c-o să-i arate el primă, că nu pentru asta l-a chemat, ci ca să-i aplice o sancțiune care să-l usture.

Bineînțeles că tonul de glumă nu trebuie abandonat, ci susținut în continuare: „Lasă, șefule, că nu ești dumneata omul care să facă chestii de-astea, te știu cu, decât să sancționezi un subaltern, mai degrabă dai din buzunar, că cine nu știe că nu poți suporta să vezi pe cineva supărat alături”.

Demagogul nu va lăsa pe nimeni să i-o ia înainte până când nu va înmuia bine atmosfera. „Nu zic că n-am întârziat lucrarea și nu zic că nu e din vina mea și nu caut motive, ca alții. Parcă eu nu am o mamă bolnavă în spital, la care trebuie să mă duc în fie care zi, parcă eu n-am voie să am momente mai slabe în activitatea mea, n-aș putea să vă aduc aminte și eu că, acum un an, la încheierea trimestrului patru, am tras ca un disperat și că mă duceam acasă la miezul nopții și așa mai departe?! Dar eu nu zic nimic. Prefer să recunosc cinstit: am greșit”. Iar la urmă, când șeful va avertiza că asta să fie ultima oară când se mai greșește și că altă dată nu mai iartă pe nimeni, va zice: „Tovarășe șef, să fiu al naibii dacă nu mă gândeam, în timp ce vorbeați, să mai fac o boacănă pe viitor numai pentru plăcerea de a mai fi criticat de dumneavoastră și de a vă asculta cât de frumos vorbiți, că-mi dădură pur și simplu lacrimile…”

În cazul în care „nici șeful și nici colectivul nu se arată în niciun chip îngăduitori și puși pe concesii, se va proceda invers. Adică: se va veni la discuție îmbrăcat modest, neras și cu o mutră sumbră, eventual cu cearcăne la ochi. În caz că cineva îl întreabă pe respectivul demagog dacă e cumva bolnav, el va răspunde în doi peei: „Sunt, dar nu asta are importanță, eu nu fac caz de o gripă pe care o duc de trei săptămâni pe picioare”. Vinovatul nu-și va îngădui niciun fel de glume cu șeful sau cu ceilalți, iar dacă cineva își va permite o cât de mică aluzie, va riposta vehement: „Lăsați, tovarășe,

glumele, că nu de asta ne arde! Să trecem la subiect". În niciun caz demagogul nu va ascunde lipsurile sale reale, ci va face totul ca acestea să fie sporite cu cel puțin cincizeci la sută. Atunci când i se dă cuvântul, el nu se va opri doar asupra greșelii propriu-zise, ci va merge mai de parte, adică la rădăcini: „Greșeala mea nu este întâmplătoare, căci nu e prima oară când mă las influențat, fie de alte elemente delăsătoare, fie de unele stări personale, care nu au nicio legătură cu producția. Acum șase luni am mai avut o întârziere și regret că colectivul nu a intervenit energic pentru a mă pune la punct."

După o astfel de intervenție, este limpede că mulți nu vor mai avea ce spune. Vinovatul a recunoscut totul, ba și ceva în plus. El a cerut să fie sancționat. Ei ce să mai ceară? Șeful va fi și el intimidat de necruțarea implorată de cel în cauză și se va simți obligat, omenește vorbind, să aprecieze simțul lui autocritic deosebit, garanție sigură că faptele nu se vor mai repeta pe viitor. În asentimentul colectivului, el va propune să nu se procedeze la sancționarea vinovatului, căci ce efect educativ ar mai avea aceasta, din moment ce el își vede greșeala cu atâta limpezime?

Folosind aceste sisteme, micii demagogi vor reuși să iasă basma curată din încurcătură.

Ce vor face însă micii demagogi în cazul în care șeful și colectivul nu se lasă, totuși, induși în eroare de niciuna dintre aceste rețete? Nu știu. Îi privește.

TURNĂTORUL

Lucram șase în același birou. Printre noi se afla și Plătică. Băiat tânăr (încă nu împlinise 30 de ani), dar foarte chel și prematur îmbătrânit. Adică palid și foarte ridat. El era tot timpul nemulțumit de noi. Veșnic avea ceva să ne reproșeze. În plus, era și suspicios. Avea impresia că vorbim tot timpul despre el în șoaptă, că punem ceva la cale împotriva lui. Din cauza asta. Plătică s-a jurat să se răzbune. Adică să ne „toarne". Scopul lui în viață nu mai era să lucreze. Ci să asculte ce vorbim noi și să dea fuga la șef sau la adjunct și să ne pârască. Convingerea lui fermă era că noi punem tot timpul ceva la cale împotrivii instituției și a șefului, iar el nu avea

nimic mai scump pe lume decât instituția și șeful. Sistemul lui de a pârî era foarte abil, indiferent dacă lucra în scris sau oral. Am pus, de pildă, într-o zi mâna pe o informare secretă pe care o făcuse către șef și care suna așa: „Tov. Șef, subsemnatul Plătică Ciprian, angajat vechi la serviciul de aprovizionare, îmi fac datoria mea de om. Subaltern și cetățean foarte conștient, și vă aduc la cunoștință, așa cum am mai făcut și înalte ocazii pe care le știți dv. Ce se petrece în serviciul nostru de aprovizionare și ce le trece prin minte și faptă indivizilor (căci altfel nu pot să le zic) care lucrează în acest important sector. În loc să-și depună efortul conștient pentru îndeplinirea sarcinilor de plan, zi de zi și ceas de ceas, tov Zisu D-tru, care știți bine ce gură spartă are și cât de al dracului e la suflet, zice în ziua de doi a cincea, orele zece și zece, că: “Vreau să văd și eu cum o lucra azi șeful nostru și cum o să conducă el ședința de analiză, deoarece azi-noapte s-a distrat ce nu s-a pomenit la un botez chiar la mine în bloc pinii dimineața, de n-a putut nimeni să se odihnească de chiotele lui, adică dând de înțeles cum că dvs vă pierdeți nopțile în chefuri, la cârd colegul lui, tov Capră, zice și el că — “la așa șef, așa adjunct”, în sensul că și tov Pisică, adjunctul dvs, era la cheful respectiv, de asemenea fără soție, după care au trecut cu toții la forfecarea dvs, zicând că sunteți încă pabil, că de două decenii și ceva vă chinuiți să vă terminații studiile medii și că vă bizuiți numai pe relații, pe fazani, crapi, păstrăvi, icre și alte produse trimise pe la șefi, deși eu știu precis că icre n-ați mai trimis de aproape un an” etc., *etc.*

Bineînțeles că unii dintre colegii noștri, cunoscând apucăturile lui Plătică, îi făceau acestuia tot felul de farse. Într-o zi, de pildă, vorbeau numai în cifre și cuvinte prescurtate, obligându-l să facă eforturi supraomenești pentru a nota tot ce auzea: altă dată, un coleg a adus un obiect rotund într-o sacoșă, iar Plătică a înțeles din discuțiile misterioase purtate în jurul acestui obiectiv că se pune la cale aruncarea în aer a instituției și a chemat paza, care pază a găsit în sacoșă un pepene. Plătică lipsea mult timp din birou, deoarece se afla în deplasare, adică se ducea prin alte birouri, cu treburi fictive, ca să afle ce vorbesc oamenii despre șef și să-i raporteze acestuia, lăsându-și treburile baltă. Uneori, Plătică se ducea chiar noaptea la șef acasă pentru a-i aduce la cunoștință cine știe ce detaliu ciudat

despre un oarecare angajat: Popescu s-a întâlnit aseară cu un văr care are un cumnat care lucrează la minister, iar Ionescu se căsătorește cu secretara unui director adjunct din centrală, ceea ce înseamnă. că Ionescu trebuie câștigat imediat de partea conducerii, pentru că o secretară are și ea o anumită influență asupra unui șef. Cu timpul. Plătică devenise eminența cenușie a șefului nostru, care nu mai putea trăi fără să stea nas în nas cu el ore întregi.

Alaltăieri. Plătică și-a întocmit ultima lui notă în formativă către șef. Ascultase ce vorbisem între noi și scrisese totul în dublu exemplar (copia era pentru adjunct). Tocmai când se pregătea să iasă pe ușă și s-o zbughească spre biroul șefului, câțiva dintre băieți l-au prins și i-au smuls hârtia din mână cu forța. Au citit-o apoi cu glas tare: „Subsemnatul Plătică Ciprian, am onoarea și graba să vă aduc la cunoștință că indivizii din serviciul aprovizionare pun la cale o gravă și nespusă mârșăvie la adresa dumneavoastră. S-au vorbit ca mâine, în timpul ședinței de analiză ce va avea loc în prezența delegatului de la centrală, să ia cuvântul și să vă radă, adică să zică cele mai înfiorătoare calomnii la adresa dumneavoastră, cum că nu vă pricepeți la nimic, că moțăi ți toată ziua la birou, că v-ați adus în instituție diferite rude și prieteni, pomenind chiar numele meu, care știți bine câte servicii v-am făcut cu cel mai mare dezinteres, în speranța că nici dumneavoastră n-o să mă lăsați în caz de Așa că vedeți ce măsuri luați de urgență pentru a-i neutraliza sau chiar trimite imediat în depla sare în provincie, eventual dându-i afară din serviciu ca incapabili…”

— Bravo, Plătică ! i-am zis. Ai spus și tu o dată adevărul, pentru că, într-adevăr, avem de gând să-l radem mâine pe șef ce nu s-a pomenit. Du-te și adu-i asta la cunoștință. Și, ca să te creadă, semnăm și noi personal pe nota informativă.

A doua zi. La ședință, ne-am pus cu toții pe treabă și, în sfârșit, șeful a fost mătrășit. Prin nu știu ce întâmplare ciudată, m-am trezit eu numit șef. Noaptea, la ora 2, cineva mi-a sunat la ușă. Era Plătică, cu o servietă imensă la subțioară.

— Dragă, mi-a zis el, gâfâind, iartă-mă că am întârziat. Uite, aici îi am pe toți. Fiecare cu fișa lui. Studiază-i. Un șef, înainte de a fi capabil, trebuie să fie bine informat. Contează pe mine.

După care mi-a lăsat servieta și a plecat.

Încă n-am apucat s-o deschid.

POMPIERUL ȘI OPERA

Terminând recent o carte, aveam sentimentul că mi-am scris opera vieții. De mult o țineam în mine, clocotind sub flacăra ei mistuitoare, de mult simțeam că e, în sfârșit, timpul să comunic lumii înconjurătoare ce știu despre ea și ce părere am despre ea. Opul nu era masiv, dar era dens de idei, colcăia de probleme. Era. Desigur, o operă artistică, știam că va avea ecou, că voi da lovitura. Am predat-o imediat unei instituții care se ocupă cu răspândirea operelor literare originale și așteptam publicarea. Dar nu trecură decât câteva zile de la predarea obiectului și aud că sună cineva la ușă. Deschid și intră un tip mărunt, plinuț și cu ochelari, care mă măsoară cu privirea de sus până jos și-mi zice sever:

— Dumneata ești maestrul cutare?

— Păi da. Zic.

— Păi să stăm de vorbă, zice, și se instalează la biroul meu, scoate din servietă un dosar și începe să-l răsfoiască, muindu-și degetul pe limbă. Va să zică dumneata ai compus o recentă operă artistică?

— Mai mult literară, precizez, gândindu-mă cam de unde ar putea fi tipul și ce dorește să-mi reproșeze.

Zice:

— În lucrarea dumitale există un fragment care se referă la activitatea instituției noastre și pe ches tia asta va trebui să stăm de vorbă. Conducerea instituției a analizat fragmentul și a decis că acesta este eronat, greșit orientat și trebuie radiat. Este vorba despre ADAS.

— ADAS?! Fii. Dom-le, serios, zic. N-am scris eu despre așa ceva în opera mea!

— Ba da. Citez: „Deși avea o asigurare pe viață și era burdușit de certitudini, Ionescu muri ca un tâmpit, în timp ce dormea și visa canguri”. Ce vrei mata să spui cu asta? Că un individ care face o asigurare pe viață e un tâmpit?

— Nu. Tâmpenia lui nu avea nicio legătură cu asigurarea.

— Din text, nu reiese chestia asta. Nu reiese nici faptul că el a murit liniștit și împăcat sufletește, știind că lasă familiei toate beneficiile care decurg din asigurare. Și nici faptul că ADAS-ul îi asigură înmormântarea. De ce vrei să faci mata p proastă propagandă instituției noastre? Mala ești asigurat?

— Încă nu.

— Se vede că ești străin de problemă. Scoți fragmentul și abia după aceea publici opera.

— Nu-l scot!

— Ba da, îl scoți!

Deci el zicea să-l scot, eu nu, și așa ne-am ciorovăit vreo oră, până când mi-am ieșit din mână, i-am îndesat o duzină de pumni în ceafă și l-am aruncat pe ușă afară. Eram furios ca o fiară. Ia uite, domnule, cine vine să-mi dea mie sfaturi cu privire la opera mea literară!

A doua zi, dis-de-dimineață, sună cineva la ușă.

Iau un picior de scaun în mână, deschid, dau să-l pocnesc pe individul de la ADAS. dar nu era el. Era un tip înalt, delicat și politicos, tot cu ochelari.

— De unde ești? întreb eu. Cu piciorul de scaun ridicat, gata să lovesc.

— De la Loto-Pronosport.

— Și ce dorești?

— Să stăm de vorbă.

Individul se strecoară înăuntru, se așază, scoate din servietă un dosar și zice:

— Mata ai compus recent o operă literară în care te referi și la activitatea I.S. Loto-Pronosport, ceea ce noi îți mulțumim pentru atenție. Am citit fragmentul respectiv și avem să-ți facem ci te va propuneri de îmbunătățire. Un personaj zice la pagina 67, aliniatul doi: „Am rupt la lozuri în plic până am făcut bășici la degete. Și singurul câștigător era cu nud *trage* o dală. Să mai trag o dală? Cu ce? Cu pușca?!” întrebarea numărul unu: ce semnificație are această replică? întrebarea numărul doi: de ce te-ai oprit tocmai la un aspect negativ și nesemnificativ. Când recent o tânără casnică din județul Buzău a câștigat la *loz în plic* un „Trabant”? întrebarea numărul doi și jumătate: de ce nu le duci mala până în județul Buzău

să stai de vorbă cu ea. Să scrii despre ea Că-ți asigurăm noi transportul? întrebarea numărul trei: de ce zici că lozurile fac băşici. la de gete? Ca să dai de înțeles că hârtia pe care sâni tipărite nu e de bună calitate? Întrebarea numărul patru: de ce spui că tipului îi vine să tragă cu pușca după ce joacă la *loz în plic?* Patru și jumătate: era cumva vânător? Patru. Și trei sferturi: de ce nu specifici și de ce creezi confuzii? Fii amabil și refă fragmentul.

Am în casă, pentru orice eventualitate, un pistol de tip turcesc, de pe vremea pandurilor, piesă du muzeu unică. Îl iau din panoplie și mă îndrept fioros spre pronosportist:

— Ieși, că trag!

— Ești nebun? mă întreabă el, sincer.

— Da. Zic, și privirea mea probabil că l-a convins, pentru că a ieșit de-a-ndoaselea.

Peste o oră sună iar cineva la ușă. Nu era nici adasistul, nici pronosportistul, era altul, se recomandă ca fiind de la T.A.P.L., șef al sectorului de propagandă, un tip zdravăn, bine legat, îmi dau seama că aici nu mai am nicio șansă să mă descurc cu forța fizică, trebuie să lucrez blând. Omul T.A.P.L.-ului avea și el asupra lui un fragment din opera mea, în care activitatea acestei instituții de alimentație publică era prezentată într-o lumină nefavorabilă, falsă și denigratoare. Citatul suna astfel: „Gigel ceru o friptură de curcan pe varză, ospătarul sosi cu ea peste o oră, dormind în picioare, se împiedică de frapieră, scăpă porția pe masă, se trezi brusc și avu următoarea. Remarcă de haz: Nu v-am adus curcan pe varză, ci varză pe curcan. Apoi râse prostește, demascându-și în chip neplăcut gravele lipsuri ce le avea în dantură și educație.” TAPL-istul extrăgea de aici concluzia că eu prezint lucrătorii din alimentația publică într-o lumină grotescă, folosind un umor de calitate îndoielnică, reproșând unui om al muncii cu venituri modeste lipsa unor măsele, ceea ce dovedește din partea mea un cinism inadmisibil. Atunci de ce ne mai mirăm că pe trimestrul în curs T.A.P.L.-ul nu și-a făcut planul, dacă eu prezint publicului astfel de aspecte deformate? Adică eu, fiindcă veni vorba, nu am niciun fel de lipsuri și defecte în activitate? Nu am niciun fel de lipsuri în dantură? Ia să deschid gura, să vadă și el.

Am scăpat, promițându-i că voi medita asupra observațiilor și că voi scrie în curând o nouă operă de anvergură, în care munca ospătarilor va fi prezentată mai optimist.

M-am baricadat în casă, n-am mai deschis la nimeni, dar a doua zi, când m-am dus în colț să-mi cumpăr iaurtul, m-au prins de mânecă doi tipi de la ICRAL și de la spălătoria chimică „Luceafărul”, care mă pândeau la ușă de două zile. Fuseseră trimiși de către respectivele instituții ca să stea de vorbă cu mine pentru a mă convinge să refac, să reduc sau să radiez acele fragmente în care un personaj avea găuri în acoperișul casei și umbla cu cămașa mur dară. De ce nu ni s-a adresat nouă, ICRAL-ului, dacă avea găuri în acoperiș, unde e cererea lui, la ce nu măr a fost înregistrată, de ce umblă cu cămașa mur dară, de ce n-a dat-o la spălătoria „Luceafărul” să i-o facem lună? Indivizii fiind doi la număr și bine făcuți fizicește, nu aveam curajul să mă reped cu scaunul sau cu pistolul asupra lor, așa că le-am ținut un scurt curs popular despre ficțiune, adevăr artist tic, despre veridic și verosimil, despre fantezie, me taforă și alte drăcii de genul acesta, după care cei doi mi-au cerut o promisiune scrisă că voi revedea opera în sensul observațiilor lor și au plecat.

În noaptea următoare nu am avut somn. Diferite idei și gânduri contradictorii mă străpungeau din di ferite direcții. Adică, eram sau nu eram vinovat față de acești oameni? Aveam eu dreptul să-i prezint în opera mea după bunul meu plac, jignindu-i și întristându-l? Fină unde poate merge libertatea de creație?

La un moment dat. Privirea mea distinse la fereastră o culoare roșie-portocalie. Era o flacără; O flacără vie, adevărată. Casa mea ardea! Cuprins de o panică neomenească, am început să strig după ajutor. Peste exact două minute, ușa de la intrare se făcu țăndări și prin spațiul respectiv intră un pompier extrem de bine echipat.

— Domnule, strig, dumneata ești pompier?

— Voluntar, răspunse el, cu o mândrie vizibilă.

— Salvează-mă. Mi-a luat casa foc.

— Un moment, spuse el, și se așează pe un fotoliu, cu tulumba alături. Să nu producem panică. Avem ceva de discutat.

— Te rog, zic eu, îngrozit. Despre ce e vorba?

— Dumneata ai scris recent o operă literară în care ataci unele aspecte din activitatea pompierilor voluntari…

În clipa următoare am început să-mi smulg părul din cap cu o sinceritate demențială.

— Iertați-mă! Fără să vreau… Am fost inconștient… Furat de inspirație… De stil și metaforă…Lua-le-ar mama dracului să le ia !

— Auzi, zice pompierul, avizat. Pe mine să nu mă iei cu cioace. Ia să citim fragmentul. „Tânărul pompier voluntar Vasile s-a deplasat de bunăvoie la locul incendiului, s-a urcat — la etajul doi, a smuls din flăcări o tânără brunetă ca focul, după care, profitând de fumăraie, a început să o sărute insistent pe gură, în timp ce ea protesta, formal: «dragă, nu e momentul»”. Ce vrei să spui dumneata cu asta? Că pom pierii voluntari se folosesc de incendii pentru a fura câte un sărut, ca la periniță?

Între timp, focul intrase în casă, lichidând, nesățios, mobile și covoare, manuscrise și alte boarfe intelectuale.

— Dragul meu, am strigat către pompier, turbat de spaimă, te rog să mă ierți! N-am să mai fac! Salvează-mă !

— Ai merita să te las să devii mangal, îmi zise el, cu o scârbă organică. Scriitorule!

După care mă înșfăcă la subțioară, ca pe un balot, și plecă cu mine pe scări, calm și viteaz. În acest timp, eu îi sărutam mâinile, bâiguind. Penibil:

— Mersi, dragul meu. Mersi. Te fac pozitiv, te fac celebru…

OMUL CU IDEEA

Șeful Centrului pentru colectarea, sortarea și spălarea borcanelor, tovarășul Zuzgânici (de fapt, pe el îl chema, pur și simplu Guzgan ici. Dar își schimbase numele oficial), avea în subordinea sa patru angajați o secretară, un contabil, un merceolog și un manipulam. Secretara era soția șefului soției lui Zuzgânici.

N-ați înțeles? Vă explic: soția lui Zuzgânici era secretara unui șef de la OCL. iar solia șefului de la OCL era secretara lui Zuzgânici, ambele mame de copii și bune făcătoare de cafele. Contabilul era o i udă oarecum îndepărtată a soției lui Zuzgânici. Aflat în preajma pensiei, fără studii, șchiop, cam bețiv, om amărât. Lua și el o pâine. Merceologul era o haimana de nepot care nu reușise absolut deloc la facultate în ultimii cinci ani. Trebuia să ia și el o leafă de undeva, nu era băiat rău. Mai ales că nici nu venea la serviciu.

Cine era manipulantul? Manipulantul era pur și simplu un nea Ion. Om între două vârste. Care venea la ora 6 și muncea până seara, ducând toate treburile centrului în spinare, toți ceilalți salariați iubindu-l și respectându-l nespus, omul fiind și din cale-a tară de serviabil: le cumpăra parizer dimineața, dădea o fugă la carne, le punea murături. Totul mergea excelent în acest mic colectiv foarte unit, până când, într-o zi. Lui Zuzgânici i-a luat Dumnezeu mințile.

Tot frunzărind ei presa săptămânală și cotidiană, îi căzură ochii pe un articol care vorbea în termeni foarte hotărâți despre necesitatea încurajării mișcării de inovații și raționalizări. Deveni melancolic cu mulți ani în urmă, când era tânăr și entuziast, muncise și el câteva zile și nopți la o idee, ceva naiv și simplu, un flecușteț de șurub, dar ce emoții, ce febră a creației. Ce sentiment înălțător îl cuprinsese! Zuzgănici nu s-a mai putut stăpâni și s-a apucat chiar în clipa respectivă să scrie un articol pentru gazeta de perete.

Mai lua cele o frază din articolul din ziar, mai punea câte un cuvânt și câte o virgulă de la el. Se mai scărpină în cap. Mai făcea mărunt din buze, până când încropi o pagină. După care o expuse personal la gazeta de perete, altfel destul de golașă. A doua zi. Cine se prezentă la el? Manipulantul nea Ion. Emoționat.

— Tov șef, ’mneavoastră ați scris problema aceea de la gazeta de perete în care ziceți că să încurajăm mișcarea de inovații? Să știți că mie mi-a plăcut tare mult, doar că nu mi-au dat lacrimile.

— Mă bucur, nea Ioane, zise Zuzgănici. Mă bucur realmente, deoarece dumneata, ca om al muncii conștient ce ești…

— Tocmai de-aia vream să vă spun: că eu am o idee pe care nu mă pricep s-o expun în vorbe.

— Atunci pune-o pe hârtie.

— Nu, că nici pe hârtie nu mă pricep. Eu o fac de-adevăratelea.

— Fă-o, ce mai stai?

Poate că Zuzgănici o fi crezut că nea Ion se ține de glume, dar nu, nea Ion era om serios, el chiar se pusese pe treabă și, într-o zi, veni cu o mașinărie dată naibii de iscusită, care lua borcanul din mâna cumpărătorului. Îl sorta, îl spăla, și-l așeza frumos într-o ladă. Fericit că în mica sa unitate se născuse o idee atât de prețioasă, nechibzuitul Zuzgănici își anunță șefii ierarhici; aceștia veniră, văzură, se încântară, îl bătură pe nea Ion pe umăr, îi dădură chiar și o primă, după care îl anunțară pe Zuzgănici și pe ceilalți salariați să-și caute de lucru, întrucât prezență lor în unitate nu mai era necesară. Lasă că nu făceau ei nimic nici înainte, adică ardeau gazul de pomană și luau leafa pe daiboji. Dar acum — gata cu târnoseala. Toată treaba Centrului de colectare a bor canelor urma să o facă în viitor mașina lui nea Ion.

Zuzgănici își chemă subalternii — adică secretara, contabilul și merceologul — și-i anunță cu o voce gravă și solemnă faptul că, întrucât progresul tehnic luase o asemenea amploare în unitatea lor, ci sunt de prisos. Și vor trebui să-și caute de treabă în altă parte, asta e situația.

Aceștia se ridicară, își adunară boarfele și plecară.

Când ieșiră în curte, toți patru, pe rând și solemn, scuipară pe mașinăria inovată de nea Ion. Nea Ion nu înțelegea nimic.

— Da; ce vă făcui, dom'le?

DE CE?

Între 10 și 10 și jumătate (ora gustării). Cercel trece întotdeauna prin biroul meu pentru zece minute, gustă din parizerul meu. Din cașcavalul meu („mă, de unde găsești tu «Dobrogea»?"). Îmi ia unul din cele două mere ionatane și-mi plasează ultima „bombă" din instituție.

— Ascultă, îți spun o chestie de cazi de pe scaun, dar dă-ți cuvântul tău de om că nu spui la nimeni.

De obicei, îmi dau de două ori cuvântul meu de om și o dată pe cel de onoare. De astă dată, tac și mănânc parizer.

— Mă. Dacă latri. Mă nenorocești! insistă Cercel, mușcând din cașcavalul meu. E o chestie delicată, n-am spus-o la nimeni, nici neveste-mii. Fii atent! Iordan e în pom. Cred că-și dă demisia și pleacă în provincie de bunăvoie, nu mai are nicio șansă, trebuie să-și ia câmpii.

Cercel așteaptă să-l întreb de ce, dar eu nu-l întreb.

— Nu mă întrebi de ce?

— Nu.

Cercel e stupefiat.

— Cum. Nu mă întrebi de ce își dă Iordan demisia, de ce pleacă de bunăvoie în provincie?!

— Nu, zic eu. Neclintit, nu te întreb.

— De ce nu mă întrebi?

— Pentru că nu vreau!

Cercel se așază pe scaun. I s-au înmuiat picioarele. E năuc. Se face roșu la față de indignare.

— Bine, dom'le, atunci înseamnă că nu te interesează și nu-ți mai spun.

— Nu, nu mă interesează.

Cercel pleacă. E palid; parcă se clatină…Peste o jumătate de oră mi se face milă de el și-i dau un telefon.

— Cercel, ce faci?

Îmi trântește receptorul, dar știu că peste un sfert de oră va fi la mine în birou. Altfel crapă.

— Ascultă, mă — îmi zice el, luându-mi ultima țigară bună din pachet — de ești, mă, cinic? De ce ești, mă, rău?

Eu știu unde e vulnerabil Cercel: el îți vinde o noutate, un zvon, o „șopârlă" la orice oră din zi și din noapte, dar cu condiția să simtă că te interesează în cel mai înalt grad, că te zguduie, că te uluiește, că le face să cazi de pe scaun. Nu vrea altă răsplată decât să te lase cu gura căscată. Probabil că niciodată n-a fost mai fericit în viața lui decât atunci când mi s-a făcut rău la vestea că directorul adjunct are o soră surdo-mută sau atunci când m-am înecat cu o bucată de salam italian aflând că directorului plin i s-a suspendat permisul de conducere auto pentru o depășire ilegală. Ei bine, astăzi s-a întâmplat ceva cu mine: nu mai pot să mă uluiesc în fața veștilor lui

Cercel. Nu mai pot să fiu curios. Nu mai pot să întreb *de ce.* Nu mai pot!

Cercel mă privește distrus. E un om nenorocit. Știe că m-a pierdut. Că nu mai poate conta pe mine. Va trebui să caute un alt client.

Înainte de a pune mâna pe clanță, mă mai întreabă o dată, cu glasul răgușit de spaimă:

— Nu mă întrebi?

Eu clatin din cap, neînduplecat.

De-acum încolo îmi voi mânca singur gustarea. Și nu voi mai afla eu primul ultimele vești din instituție.

Viața mea se va schimba aproape radical.

UMORUL LA DOMICILIU

Răsfoind rubrica de mică publicitate a unui ziar, nevastă-mea îmi zice:

— Ce-ar fi să câștigi și tu un ban de revelion? Uite ce scrie aici: “«Cooperativa Umorul la domiciliu» angajează definitiv sau temporar umoriști profesioniști sau senii pentru a fi livrați clienților la domiciliu pe perioada sărbătorilor de iarnă”.

Într-adevăr, făcându-ne câteva socoteli sumare, a reieșit că familia ar fi mult mai câștigată, din toate punctele de vedere, dacă aș lipsi de acasă în noaptea de revelion și, în general, dacă mi-aș găsi un serviciu.

— Încearcă, mi-a zis soția, iar eu am înțeles din felul în care mi-a vorbit că se referă la pasa destul de proastă în care mă aflam cu scrisul de circa șase luni.

Mă prezint la respectiva cooperativă și mi se dau mai multe formulare pentru a fi completate, unele având rubrici de genul acesta: „Numele, prenumele și renumele”, „unde se află rudele și de ce”, „de la cine a moștenit simțul umorului, pe ce bază și de ce”, „dacă râde în somn și de ce” ele. În plus, a trebuit să fac mai multe analize medicale (fund de ochi, urină, VSH, Wassermann *etc.*) pentru a primi. În final, avizul necesar: — „Normal, apt pentru angajare”.

Dispecerul, un tip destul de gras și de acru, căruia nu i-am fost simpatic de la bun început, m-a anunțat că voi fi angajat doar ca zilier. Nici măcar stagiar?! De ce? am întrebat. Trebuie să mi se verifice posibilitățile și antecedentele, mi s-a spus. În acest sens, pentru noaptea de revelion am fost repartizat, cu încă un angajat temporar, să organizăm programul distractiv în cadrul a trei familii.

Colegul meu. Epigramist ieșit la pensie, părea o ființă optimistă.

— Dragă, mi-a zis el, eu colaborez cu această cooperativă de mai mulți ani și pot spune că uneori am tras foloase foarte consistente de pe urma ei. Nu mai departe de anul trecut, o familie acum decedată într-un incendiu, pe care am distrato de minune, mi-a dăruit, pe lângă spezele bănești, și o bucată de purcel peste care cineva turnase petrosin în loc de untdelemn, dar care bucată, bine spălată cu săpun, a putu fi consumată de către familia mea cu o reală plăcere.

La orele nouă seara eram deja prezenți la ușa primei familii. Ni s-a deschis foarte greu, iar când ni s-a deschis, am fost confundați cu gunoierii și ni s-a înmânat la fiecare câte un leu. A trebuit să sunăm din nou, cu insistență, să explicăm de unde suntem și ce scop avem, pentru a fi primiți înăuntru. Era vorbii de o familie compusă din zece persoane, majoritatea trecute simțitor de prima parte a vieții, ființe sobre, pensionare, cu titluri în diferite științe și chiar arte.

Ne-au privit îndelung și în tăcere, după care cineva, care părea chiriaș principal și șef de masă, ne-a zis, scurt: „Dați-i drumul”. Firește, i-am dat drumul, adică am început să ne producem, fiecare după posibilități. Eu am spus câteva bancuri seci din ciclul lordului distrat, glume verificate în decursul anilor în fața a tot felul de intelectuali, glume care se dovedeau fără excepție irezistibile. De astă dată nu a zâmbit nimeni. Imediat, colegul meu a abordat un repertoriu mai gros și mai suculent, adică bancuri cu poante explozive, la care ar urla și un surdo-mut. Ei bine, distinșii noștri clienți continuau să nu schițeze niciun zâmbet și să ne privească cu acea silă reținută și distinsă cu care privește un savant o reptilă scârboasă. Panicați și complexați de această primire răcoroasă, am lansat numărul meu cel mai rezistent, păstrat anume pentru situațiile cele mai disperate, numărul care produce întotdeauna o stare comică irezistibilă și care constă din scoaterea unui foarfec bine

ascuțit și din tăierea cravatelor și reverelor clienților. Sfârtecarea pantalonilor și a izmenelor *etc.* Poate vă imaginați că această haită de ciocli a scos măcar de astă dată vreun zâmbet? Vă înșelați. S-au privit unii pe alții, intrigați, după care unul, nu chiar cel mai bătrân. Dar cel mai — zdravăn, cu alură de fost campion continental la categoria grea, no-a luat de gulere, ne-a lovit cap în cap. Ne-a sfâșiat hainele de pe noi, după care ne-a aruncat pe scări fără niciun cuvânt. Da. Fără niciun cuvânt. Fără nicio înjurătură.

Cealaltă familie la care ne-am prezentat era o familie foarte tânără, care ne aștepta cu ușa deschisă. După ce ni s-a oferit cele o gustare, cineva a spus: „Dați-i drumul”. Am început, firește, cu ciclul de bancuri seci despre lordul distrat: „Într-o zi, lordul John intră în bibliotecă și…” La care tipii au început să râdă ca demenții. De ce? Nu știu. Nu apucam să spun mai mult de două cuvinte, pentru că tipii izbucneau în râs. Abia puțin mai târziu colegul mi-a dat de înțeles că indivizii știau bancurile respective și că din această pricină râdeau după prima frază. Așa mi s-a întâmplat și la celelalte cicluri, pe care de asemenea le știau, așa i s-a întâmplat și colegului meu. În sfârșit, după o oră, în care respectiva familie a râs pe săturate, am fost întrebați: „Dar voi ceva nou nu știți?” Știam, sigur că știam și ceva nou. Știam tot ce era proaspăt pe piață în materie de haz. Dar, de fie care dată, tipii râdeau de la prima frază. Le știau. Nu am înțeles de ce au închiriat doi umoriști, din moment ce erau mai pricepuți decât noi. și de ce. Fiind totuși niște oameni cu simțul umorului, au procedat așa cum au procedat, adică ne-au scos pe ușa blocului afară, cu șuturi în spate. În plus, au dat și telefon la cooperativă, zicând textual: „De unde i-ați găsit pe tâmpiții ăștia?”

În fine, pe la ora 3 noaptea, adică atunci când revelionul era în toi. Am ajuns și la cea de-a treia familie. O familie care putea fi acuzată de orice, în afară de faptul că nu era suficient de beată. La ușă ne-a întâmpinat un câine-lup alsacian care mirosea puternic a alcool și care simțea o reală plăcere personală din a ne linge pe obraji, mârâind feroce la orice încercare din partea noastră de a-l potoli. Ceea ce n-am înțeles noi de la început a fost faptul că am fost puși imediat să servim desertul la masă, un chelner gras și agresiv adresându-ne tot timpul comenzi și cuvinte dure, pentru ca mai târziu să fim trimiși la bucătărie și puși să spălăm vasele. Abia mai

spre ziuă, când șeful familiei respective dădea telefon la sediul cooperativei „Umorul la domiciliu” pentru a întreba de ce nu sosesc cei doi umoriști comandați, s-a lămurit confuzia: fuseserăm luați drept tinerii debarasori ceruți de la o altă cooperativă care se ocupa cu servirea și deservirea la domiciliu.

Pe la ora 6 dimineața m-am întors acasă, frânt de oboseală și flămând mort. Familia mea dormea, drept pentru care soția a zbierat la mine în timp ce mă descălțam: „Mai încet, nesimțitule!”

Peste câteva zile am fost chemat la sediul cooperativei „Umorul la domiciliu”. Cu acest prilej am fost anunțat că mi s-a imputat suma de trei mii opt sute cincizeci și șase de lei, adică mai multe costume de haine, numeroase farfurii și un câine de rasă, care a decedat din cauza alcoolismului, totul pe din două cu colegul meu, epigramistul. Am plătit suma, dar n-am înțeles un lucru: de ce ni s-a imputat și câinele?

DUMINICA PUSTIE

Duminică. Plouă. Gică e cuprins de o tristețe fără sfârșit.

— Dragă, o întreabă el pe Stela, nevastă-sa, avem și noi o bucată de șpriț în casă?

— Dacă nu aduci, de unde să avem?

— Dar de mâncare avem?

— Nu. Du-te și cumpără.

— Pe ploaia asta?!

Gică se caută prin buzunare. N-are nici țigări. Și nici bani. Ultima sută, de care nu știa nevastă-sa și pe care o ținea în buletin, a prăpădit-o cu amicii, la șpriț. Ce se poate face într-o duminică în care n-ai ce face? Gică se gândește intens. Cel mai bine ar fi dacă ar merge la cineva în vizită. Undeva unde să fie servit din belșug cu mâncare. Băutură și distracție, unde să se simtă bine, să petreacă și să nu-l coste niciun ban. La cine s-ar putea face o asemenea vizită rentabilă?

— Dragă, îi zise el Stelei, hai să mergem și noi undeva. Într-o vizită. Ai vreo idee?

— Eu să am idei?

— Da’ de ce să n-ai? Ți-am interzis eu? Și dacă n-ai idei, ai neamuri. Hai să mergem le neamurile tale.

— Care neamurile mele?

— Alea care-au tăbărât la nuntă ca muștele… ca furnicile… Care nu plecau nici a treia zi și care devastaseră totul, de nu mai rămăsese nimic în cămară: o murătură, o nucă, o chiftea… De ce nu ne cheamă ai tăi la ei?

— Dar unde ai mâncat și ai petrecut duminica trecută până la miezul nopții? Nu la o tanti de-a mea?

— E femeie batrână, că-i ziceam ceva. Ai uitat că la un moment dat mi-a atras atenția că i-am pătat fata de masă?! Sau că mi-a zis de față cu tine și maică-ta c-am luat tot pieptul de pasăre din piftie și că n-am lăsat nimic pentru copii?! Se face o asemenea observație unui musafir? Sau ai uitat că mi-a spus de trei ori să mă duc după sifoane, de m-a obli gât s-o reped și să-i zic că eu nu sâni servitorul ei? Sau că la plecare nu ne-a pus nimic în sacoșă?! Ai uitat toate astea? Noroc cu cele douăzeci de chiflele pe care le-am ascuns eu în buzunar și jumătatea aia de salam de iarnă pe care ți-am plasat-o tot eu în geantă. Auzi, ce-ar fi să mergem în vizită la unchi-tu, Vasile. Ăla care s-a fotografiat cu tine când aveai cârlionți blonzi?

— Nu știi că ai să-i dai niște bani înapoi?

— Ce bani?! A, ăia cinci mii! Ce vorbești? Să i-i dau înapoi?! Va să zică el vine la nuntă cu o vază cehoslovacă de nouăzeci și doi de lei și cincizeci de bani, ditamai rudă de gradu’ unu, iar eu, când îl prind la înghesuială și-l mint că am o lipsă în gestiune de cinci mii și dacă nu mă împrumută să-i pun la loc în două ore mă umflă — că dacă nu minți și nu îngroși obrazul, nu se poate scoate un leu de la neamurile tale, că eu am avut ideea, eu am avut și la crima pe obraz, că tu, rușinoaso, te ascunseseși într-un colț, de jenă — va să zică, după ce-i smulg banii ăștia de parcă i-aș fi smuls unghiile, să i-i dau și-napoi?! Uite, cotul! Dragă, cine dă cu împrumut, înseamnă că Are mai mult decât îi trebuie. Banul să circule — de la ăla care are la ăla care nu are. Nu mai mergem la el în vizită, îl ocolim cât putem, pagubă-n ciuperci! auzi, dar de ce nu mergem la taică-tu și la maică-ta, că au de toate, le zicem săru’ mâna, ce mai faceți, ne era dor de voi, ne era…

— Ai uitat?

— Ce?

— C-au fost bolnavi în spital și nu te-ai dus o dată să-i vezi și că nici mie nu mi-ai dat voie să merg mai mult de o dată pe săptămână, ca nu cumva să dau prea mulți bani pe portocale?

— Dragă, nu face din mine un meschin, că nu sunt.

Ți-am interzis să mergi prea des la spital din pricina microbilor. Să-mi vii în casă cu vreo boală, cu vreun virus, cu vreo enzimă?!

— Dar tu când cutreieri toate cârciumile?

— Pardon. În cârciumi nu există microbi. Acolo unde există alcool, nu există microbi. Hai. Că mi s-a

făcut foame și sete, aș bea un șpriț bun și rece. Gândește-te la o altă rudă, un unchi de-ați doilea, de-al zecelea, un văr, un cumnat prin alianță… Gândește-te, nu te uita pe pereți! Fă ceva! Doamne, de ce m-ai făcut orfan?

ÎNȚELEPTUL

Într-o localitate oarecare, nici prea mare, dar nici prea mică, o localitate din acelea în care toți oamenii se cunosc între oi. Știind ce face, ce nu face, ce mănâncă și ce nu mănâncă fiecare. Într-o astfel de localitate. Zic. Trăia un înțelept. Era bătrân. Firește, chiar foarte bătrân, trecut de 100 de ani, pentru că toți înțelepții sunt, în mod obligatoriu, bătrâni. Iată o ciudățenie greu de explicat. Adică de ce tocmai la vârsta senilității, când unii oameni dau în mintea copiilor, alții devin înțelepți și se ocupă cu darea sfaturilor?

Deși centenar, bătrânul de care vă vorbesc nu era câtuși de puțin un cumpătat și un vegetarian, fuma pipă și bea alcool, bucurându-se de o sănătate excelentă, făcea gimnastică, plus plimbări zilnice de circa zece pași. În plus, primea vizite de dimineață până seara. Cine avea un necaz, o frământare, o îngândurare. O presimțire sau o durere, fugea la înțelept. Înțeleptul avea un nepot-ucenic care lua mai întâi taxa, tăind chitanțe, și abia după aceea intra omul și-și spunea olul. Venea, de pildă, un croitor, om în puterea vârstei, cu nevastă și copii, croitor care avusese o noapte de insomnie și care acum voia să știe de la înțelept ce e viața. Înțeleptul trăgea. Din pipă, se gândea ce se gândea, după care închidea ochii, își strângea

tâmplele cu palmele, se concentra și râs pundea cu privirea înălțată către tavan:

— Dragul meu, viața este ceva ca un iepure. De ce? Pentru că fuge tot timpul, speriindu-se de propria ei umbră.

Croitorul pleca acasă, fericit, în drum se oprea la cârciumă și, în aceeași zi, toată localitatea afla ce e viața și cu ce se aseamănă ea.

Altă dată venea la înțelept un cizmar, care voia să știe ce e fericirea. Înțeleptul făcea cu cizmarul următoarea experiență: îl punea să-și introducă în casă toate animalele pe care le avea în ogradă, adică porcul, câinele, oile, caprele, plus toate păsările, încât omului îi venea să-și ia lumea în cap. Apoi, a doua zi, îl sfătuia să le dea afară, iar a treia zi îi dădea definiția după care venise: fericirea este ca astăzi să-ți fie mai bine decât ieri. Și toată localitatea fierbea de satisfacție.

Sau venea un funcționar de la primărie, întrebând ce trebuie să facă pentru a intra în voia șefului său ierarhic, care îl persecuta sistematic, ba chiar îl și jignea, poreclindu-l „târțiță. Înțeleptul îi dădea sfatul următor: ori de câte ori avea să-l întâlnească pe șeful său, pe stradă sau în alte localuri publice, funcționarul să se repeadă asupra lui și să-l sărute pe obraji, pe ochi și pe gură, ca și cum ar fi prieteni la cataramă. De nimic nu au mai multă oroare șefii decât să fie sărutați în public de către subalterni.

Funcționarul proceda în felul acesta și persecuția lua sfârșit, spre satisfacția familiei sale și a localității.

Sau venea la înțelept un tip care juca toată ziua zaruri, copeică și leapșa (firește, pe bani) pentru a afla ce e norocul. Înțeleptul lua o pereche de zaruri, le arunca de mai multe ori pe masă, demonstrativ, obținând de fiecare dată șase-șase, după care îi de clara clientului respectiv:

— Dragul meu, norocul este ceea ce-și face omul cu mâna lui.

Într-o zi, veni la înțelept un individ care se ocupa cu creșterea gâștelor, plângându-se că i-au murit zece gâște din motive cu totul necunoscute.

— Și cele gâște mai ai? se interesă înțeleptul.

— Patruzeci.

— Încă e bine, zise el. Uite ce trebuie să faci: să le pui în mâncare piper și muștar din belșug.

A doua zi. Gâscarul veni din nou la înțelept, plăti taxa corespunzătoare și spuse:

— Înțeleptule, mi-au mai murit zece gâște, am mai rămas cu treizeci. Ce sfat îmi dai?

— Pune-le în mâncare orez și sare.

A treia zi, gâscarul veni din nou și spuse:

— Am făcut cum m-ai învățat tu și mi-au mai murit zece gâște. Acum mai am doar douăzeci.

— Încă nu e rău, zise înțeleptul. Pune-le tinctură de iod în mâncare și mai vedem.

A patra zi, gâscarul veni galben la față: îi mai muriseră zece gâște. Mai avea doar zece. Învățatul îl sfătui să le facă masaje sub aripi și respirație gură la gură. Gâscarul așa procedă, iar a doua zi se înfățișă la înțelept negru la față.

— Înțeleptule, zise el. Mi-au murit și ultimele gâște. Ce sfat îmi dai?

— Dragă, îi zise înțeleptul, eu sfaturi ți-aș mai da. Dar nu mai ai tu gâște.

Disperat, gâscarul se duse acasă și se puse pe crescut rațe. Dar care era culmea? Că și rațele îi mureau. Se puse atunci pe crescut bibilici, curci, găini și porumbei, dar și acestea îi mureau, secerate de o boală secretă. Gâscarul ajunsese muritor de foame, împreună cu nevasta și cei patru copii ai săi. Cu prins de disperare, el începu să se gândească la moarte, adică la sinucidere, voia să-și pună o frânghie de gâl sau să se arunce în străfundul unei ape.

Dar ce va.fi după aceea cu el, se întreba gâscarul în nopțile lui de nesomn, unde se va duce sufletul lui, ce se va alege din gândurile și sentimentele lui?

Drept pentru care și-a vândut cămașa de pe el, a plătit încă o dată taxa la înțelept și l-a întrebat:

— Înțeleptule, eu nu mai am nicio nădejde pe lume, te rog să-mi spui ce este moartea?

Înțeleptul a rămas pe gânduri vreme de un ceas.

Nimeni nu-i mai pusese, în întreaga lui carieră de înțelept, o întrebare atât de crâncenă și neomenească.

— Deocamdată nu știu, a răspuns el, extrem de trist, dar am să încerc să aflu. Vino mâine.

A doua zi, când veni, gâscarul îl găsi pe înțelept mort Pe chipul lui, atât de senin și liniștit în timpul vieții, se citea o nesfârșită încordare și disperare intelectuală.

Ucenicul îi înapoie gâscarului taxa pe care o de pusese cu o zi înainte. Așa-i spusese înțeleptul.

RUPTĂ DIN VIAȚĂ

Am să vă spun o întâmplare care pare întru totul neverosimilă, dar care este întru totul autentică, vă asigur de asta pe cuvântul meu de onoare. De altfel, eu folosesc foarte puțin imaginația atunci când scriu, pre fier să vorbesc despre lucruri întâmplate aievea, trăite, îmi place să rup cu mâna mea fapte din viață și să le pun pe hârtie direct, fruste, așa cum rupi fructe dintr-un pom și le pui pe masă. Dar iată întâmplarea despre care vă spuneam că e strict autentică, deși pare atât de neverosimilă:

Într-o zi, pe plaja de ia Mamaia apare un tip solid, înalt, ras proaspăt, cu figură de angajat cu muncă de răspundere în domeniul alimentației publice, îmbrăcat elegant, cu cravată: tipul se dezbracă, rămâne în slip și intră în apă. Era foarte cald, deși se apropia asfințitul, astfel încât bărbatul resimțea din plin bine facerile apei de mare, se bălăcea, dădea din mâini și din picioare, înaintând fericit printre valuri. Tot așa, zbenguindu-se singur, individul ajunge da circa douăzeci de metri de mal. Fiind destul de gras și sedentar, el obosește la un moment dat. Vrea să pună picioarele pe pământ, dar pământul nu mai era sub el. Începe să dea din mâini și din picioare, panicat, simte că nu mai are putere să răzbească până la mal și strigă după ajutor. Pe mal nu era mai nimeni, doar un bărbat foarte tânăr, foarte frumos și foarte zdravăn, îmbrăcat cu un tricou pe care scria Salvamar. Tânărul citea o carte. Mai precis, un roman polițist. El aude cuvântul ajutor, ridică privirea, vede despre ce e vorba și continuă să citească. Tipul din domeniul alimentației publice care se afla pe cale să se înece înghite o gură de apă, gustul apei îl îngrozește și mai mult, ideea de a muri burdușit cu câteva vedre de astfel de lichid crâncen îl scoate din minți și urlă cu ultimele sale forțe.

— Tinere! Salvează-mă! Nu mă lăsa! Am doi copilași!

Tânărul ridică ochii din carte, enervat:

— Domnule, sunt în timpul liber, lasă-mă în pace!

— Păi. Mă înec!

— Te înec? Păi de ce nu spui așa?

— Păi, dumneata nu vezi? Salvează-mă!

— Bineînțeles. Te salvez imediat. Fii atent. Dai din mâini și din picioare și ții aerul în piept cât mai mult. Hai!

— Păi, nu mai pot.

— Păi, trebuie să poți. Astfel ai încurcat-o. Dă-i bătaie! Așa! Așa! Dă din mâini! Dă din picioare! Încă un pic! Un pic! Bravo!

Într-adevăr, tipul din alimentația publică face că te va eforturi supraomenești, dă cu disperare din mâini și din picioare și scapă de pericol. Adică pune picioarele pe pământ. Iese pe plajă, se trântește pe nisip, respiră adânc vreme de cinci minute și-și revine. Apoi se uită, uimit, către tânărul salvamarist.

— Dom-le. Zice el, dumneata chiar ești de la Salvamar?

— Bineînțeles, răspunde acesta. Dar de ce vă mirați?

— Păi. Dacă ești de la Salvamar, de ce n-ai intrat după mine în apă să mă salvezi?

— Ca să fi intrat după dumneavoastră în apă ar fi trebuit să fiu un tâmpit.

— De ce să fii tâmpit?

— Păi, dacă intram în apă, puteam să mă înec.

— Păi. Nu știi să înoți?

— Nu. De unde să știu?

Tipul din domeniul alimentației publice rămâne buimac. Asta era prea de tot: să lucrezi la Salvamar și să nu știi să înoți?!

— Dom-le, zice el, asta e prea de tot! Asta e culmea! Să lucrezi la Salvamar. Și să nu știi să înoți? E culmea!

— Nu e deloc culmea. Aflați că mă descurc foarte bine. Din moment ce am la dispoziție o barcă. Și un colac, nu văd de ce nu m-aș descurca. Ba am fost și evidențiat pentru faptul că nu am avut până acum niciun înecat în zona mea.

— Și cine te-a angajat?

— Șeful serviciului personal de la trust. Poate o să vă mirați, dar dânsul avea o obligație față de un chiul meu care este șef la barul de noapte. Adică o nepoată a respectivului șef de personal face

prezentarea programului la bar, deși e bâlbâită. Adică serviciu contra servici, ce, nu e normal?

— Tinere, zice tipul, răgușit brusc, eu sunt șeful serviciului personal. Eu sunt!

După ce îi strânge tânărului mâna puternic, îi aruncă o privire colcăind de ironie și scârbă și pleacă cu hainele la subsuoară.

— Să fiți sănătos, îi răspunse salvamaristul. Și, fără să se sinchisească de ironia din privirile respectivului, se apucă să citească mai departe romanul polițist.

Vor fi unii (poate mul și, poate puțini) care vor spune că întâmplarea e neverosimilă Păcat. Ea este, realmente, ruptă din viață. Pe cuvântul meu!

FII DRĂGUȚ…

Alo! Gigi? Ce taci, mă, n-ai plecat? Hai, măi băiete, că e târziu, încep să vină musafirii. Auzi, ai luat lot ce trebuia? Sarmalele… Să fie calde, ca să nu mai pierdem vremea… Nu pun? oala în sacoșă de Plastic, că se topește și se-ntâmplă naibii vreo nenorocire. le aduni de pe asfalt… Și casetofonul… Nu-l uita, că mai faci un drum. Ia și picupul. Ia-l, să fie. Dimineața mai punem un Gică Petrescu. O Romica Puceanu… Auzi, măi. Tu n-ai niște murături mai ca lumea, că știu că te pricepi. Așa. Gogonele, gogoșari, felină… Pepenași n-ai? Bravo! Ia cât mai mul și, surpriza serii. Bine, măi. Dă-i bătaie. Pa! Alo, stai așa! Măi Gigi. Îți spun o chestie fioroasă, cazi pe jos. Nu ne-a ieșit piftia. Nu i-a pus nevastă-mea suficientă gelatină și nu s-a închegat. E sleită. Aveți voi ceva în acest sens? Atunci ia două platouri, să fie… Bine. Mă. Mersi, ești un drăguț. Dă-i bătaie, pa! Păi ia și tu un taxi. E greu, cred și eu. Nu încerca la telefon, stai în stradă și faci cu mina… Poate găsești o ocazie particulară… Mă, scuză-mă, dar nu pot să scol mașina din garaj pe vremea asta, tu știi că eu din noiembrie o pun la iernat și-o scot în aprilie… Hai, că le descurci tu. Pa! Măi, scuză-mă, uitasem să te întreb de vin. Ai ceva special? Păi, văru’ ăla al tău de la… Aha ! Săracu’… De, lăcomia. Atunci ia d-ăla înfundat de la alimentara. La chil. Sec. Vreo zece, maximum cinșpe. Hai, pa ! Nu te-ntreb de bani, că știu că ai, slavă Domnului, te

descurci, nu te întreb cum… Alo! Măi, nu da drumul la taxi, că poate dai o fugă până-n Șulea. Ca s-aduci o mătușă. N-o cunoști, e o tipa simpatică, haioasă foc. Ne face program…Auzi, știi ce zice nevastă-mea? Că la anu' să facem revelionul la voi. Aveți mai mult spațiu, nu deranjăm vecinii… în sfârșit, chestia asta o discutăm la noapte, c-avem timp. Dă-i bătaie! Pa ! Alo! Gigi! Mâi, fii tu drăguț. Și fă un ocol pe la „Mistrețul", cică au salam de urs, de mistreț, de veveriță… Da, și de Woody…Hai. Că ești simpatic, ai umor. Dă-i bătaie Pa ! Alo! Alo! Bravo! A-nchis ! Și-am uitat esențialul: să-i zic s-o ia și pe nevastă-sa. Altfel cine-o să spele vasele?

VORBE

E dimineață. Sună telefonul. Răspund.

— Alo !

— Nouăzeci și nouă, cinșpe, paișpe?

— Nu, zic eu, calm.

— Dar ce număr ai dumneata?

— Dar de ce te interesează pe dumneata ce număr am eu? Important e că numărul meu nu e numărul pe care-l cauți dumneata.

— Scuză-mă dacă te-am deranjat.

— Nu face nimic.

— Poate-ți închipui că mie nu mi se întâmplă să fiu deranjat. Sunt pus pe concesii.

— Ba da, îmi închipui.

— Azi-dimineață m-a sunat unul.de trei ori ca să mă întrebe dacă la numărul meu nu e fabrica de șireturi. Există o asemenea fabrică în orașul nostru?

— Poate glumea.

— Nu, vorbea foarte serios, aproape cu disperare.

Altul m-a chinuit o lună de zile sunându-mă la ora șapte fix, dimineața, și cerându-mi, autoritar: „Dă-mi-l imediat pe tov Pisică".

— Cred, zic eu, că nu e întotdeauna vina telefoanelor. Adică nu e vorba întotdeauna de o atingere. Unii greșesc pur și simplu din neglijență. Ca dumneata, acum.

— Eu?! Păi, ce, eu am greșit din neglijență?

— Nu?!

— Nu. Eu te-am sunat anume. Am format anume acest număr, la întâmplare.

— De ce?

— Ca să vorbesc cu cineva. Mă plictiseam.

— Asta nu-i un motiv. Dacă te plictisești, fă ceva…Citește o carte.

— Am citit una. Am terminat-o de-acum o lună.

Altceva e când vorbești cu cineva, cu o persoană vie, necunoscută… Ai altă satisfacție: ineditul, neprevăzutul… îți fac o mărturisire intimă: sufăr de singurătate. Asta de un an de zile, de când am ieșit din câmpul muncii.

— Medical?

— Oarecum. Propriu-zis, nu mă simțeam prea bine sufletește și atunci i-am zis soției: „la mai trage și tu, dragă”. Acum m-am mai întremat fizicește, dar mi-e greu din cauza singurătății, cum vă spusei, deși uneori mai fac piața, mă mai tocmesc cu un țăran, cu o florăreasă… Din păcate, soția, când vine acasă, nu are chef de vorbă cu mine. E obosită.

— Îmi pare rău/dar nici eu n-am timp. Trebuie să plec la lucru.

— Da?! îmi pare rău că v-am reținut. Succes.

— Mersi.

— Și poate ne mai sunăm… mai vorbim… mai?

INFORMAȚIA

Biju nu fusese angajat de prea mult timp în cadrul întreprinderii noastre și nimeni nu știa prin ce împrejurări nimerise la noi. De altfel, nu avea vreo funcție precisă, el dădea impresia că se ocupă de toate „în linii mari”. Dacă se discuta problema economiilor. El era primul la discuții, venind cu propuneri concrete ca De pildă, scurtarea cozilor la mături sau înjumătățirea periilor de frecat parchetul. „E adevărat — zicea el — că scurtându-se cozile la mături, femeile de serviciu se vor apleca mai mult în timpul lucrului, dar gândiți-vă ce economie se va face la materialul lemnos”. Dacă se tăia cineva la un de get. El era primul care-i sărea în ajutor, pansându-l și dându-i diferite sfaturi cu privire la protecția muncii. Tot el era cel care ne mobiliza, de bunăvoie, la ședințe, el punea flori și apă proaspătă pe masa

prezidiului și tot el atrăgea atenția celor care șușoteau în timpul discuțiilor să se potolească. Dacă veneau oaspeți în întreprindere, Biju îi întâmpina primul la poartă, le transmitea un călduros și personal salut, iar apoi se ținea după ei toată ziua.

Dar bucuria vieții lui Biju era să treacă zilnic din birou în birou și să ne întrebe:

— Băieți, ce mai e nou?

Biju era responsabil cu noutățile. El le știa pe toate.

— Cum, nu știți nimic? ne întreba el, făcându-ne să ciulim, imediat, urechile. Măi, voi stați toată ziua cu nasul în hârtii, habar n-aveți ce e pe lume. Tănăsescu, șeful financiarului, e în pom.

După care pleca, lăsându-ne cu gura căscată. De re-o fi Tănăsescu, șeful financiarului, în pom? Ce-o fi făcut? Tot Biju venea să ne spună, după ce ne lăsa să fierbem fără apă ci te va ore: cică l-ar fi bir fit pe director într-un cadru intim, directorul ar fi auzit și-ar fi zis: „Ori eu, ori el!”

Tot Biju venea să ne anunțe, săptămânal, ce mai e pe la minister, cine a fost schimbat, cine a fost avan sat, cine s-a mai născut și cine a mai murit. El știa toiul despre toți funcționarii. „Georgescu are o tăie tură pe obraz, ol zice că s-a tăiat cu lama. Pe dracu’! S-a îmbătat ieri, s-a certat cu nevasta și ea l-a zgâriat cu unghiile. Șeful e cam supărat azi, evitați-l cât puteți, a fost chemat la minister și frecat pe chestia cu inovațiile. Care vreți să vă puneți bine cu el, prezentați-l repede o idee, ajutați-l”. Era prieten cu toate dactilografele, se ducea prin biroul lor de câteva ori pe zi, trăgea cu ochiul și ne informa pe loc: „Am mirosit informarea care pleacă sus, vor cădea capete”.

Biju avea relații prin minister, știa cu trei zile înainte când va veni un inspector și cu ce problemă, ne punea pe toți pe jar. „Fraților, vor fi schimbări, vine Ionescu, biciul lui Atila, ăla, pe unde ajunge, schimbă șefii cum își schimbă cravatele”.

Biju mai avea și un alt obicei: trăgea la măsea. Rar, dar trăgea. Coniac. De la o cinzeacă în sus, simțea nevoia să vorbească, să schimbe idei. Dacă n-avea cu cine, se lipea de o masă străină. N-avea importanță că oamenii aveau sau n-aveau chef să-l asculte. El povestea tot ce-i venea la gură, ce se întâmplă în întreprindere, cum stăm cu planul, care e mișcarea cadrelor și care e situația familială a

directorului și a adjunctului său. Dacă nu găsea niște consumatori care să-l asculte, intra în vorbă cu ospătarii și le făcea o largă și cuprinzătoare informare despre cele mai diverse aspecte ale activității noastre. Bineînțeles că ospătarii aveau și ei câte ceva pe suflet de mărturisit, astfel că, a doua zi, Biju venea și ne informa: „Fraților, în domeniul alimentației publice se pregătesc schimbări serioase”.

Pentru gura lui spartă, Biju a avut de suferit unele consecințe și chiar sancțiuni, i s-au dat diferite avertismente. Ultima oară șeful i-a spus: „Am să te leg cu o sfoară de biroul tău și-am să-ți lipesc gura cu gumarabic”. Dar Biju știa să fie și simpatic, a avut o replică dată naibii: „Nu-i nimic, tovarășe director, am să vorbesc pe nas”.

Între timp, unui coleg de-al nostru i-a venit o idee grozavă. S-a dus într-o zi de dimineață la Biju acasă, cu o figură gravă, și i-a zis, confidențial:

— Bijule, tu știi cât de mult țin eu la tine, mai ales de-atunci, de când m-ai informat că am fost bârfit în lipsă de Piticescu și eu l-am cârpit, iar el m-a jucat în picioare. Uite, a venit timpul să mă recompensez. Îți dau o informație de ultimă oră, cu condiția să n-o spui la nimeni. S-a hotărât ca instituția noastră să fie mutată din București.

Biju s-a îngălbenit și a întrebat:

— Unde? într-un oraș de provincie?

— Asta încă ar fi bine. Ne mută undeva, într-un câmp, la dracu-n praznic, la vreo șapte sute de kilometri, nici țipenie în jur. Vezi ce faci, dar nu mai spune la nimeni, știu chestia din sursă sigură.

În aceeași zi, Biju a umblat din om în om și-a răspândit vestea: „Fraților, sfârșitul lumii!”

Unii și-au dat demisia. Printre ei, și Biju.

BROSCUȚA

Soția plecase undeva cu o treabă (nu are importanță unde) pentru trei zile și, din nu știu care motiv, s-a întors mai devreme cu o zi. A deschis ușa cu cheia proprie și, așa cum se întâmplă uneori atât în viață, cât și în literatură, îl găsi pe soțul ei cu *una* în pat. Era o brunetă, o puștoaică, cam cârnă și cu pistrui pe față. Dormea. Soțul,

auzind yala, transpiră de spaimă, o trezi cu cotul și o anunță: fii atentă, a venit soția. Soția, văzând scena, se îngălbeni, întrebă ce înseamnă asta și se prăbuși pe un fotoliu.

I se făcuse rău. Soțul veni lângă ea și o frecă cu spirt și cu oțet pe la tâmple, o sfătui să fie calmă, răstimp în care tânăra brunetă și pistruiată a avut timp să se îmbrace și să iasă pe ușă, nu înainte de a spune cu decență bună seara. Soția, încă năucă de întâmplare, îl privi fix pe soț și îl întrebă din nou ce înseamnă asta. Adică, cu alte cuvinte, cerea o explicație. Adică de unde și până unde apăruse în patul lor conjugal acea tânără brunetă și goală, care era explicația, cum era posibilă o asemenea nerușinare din partea lui, bărbat de 50 de ani, căsătorit de douăzeci și cinci de ani, cu fată și băiat căsătoriți, care la rândul lor au și ei copii?! Cum fusese posibil să comită el așa ceva? Cum? De ce tăcea, de ce nu dădea o explicație, cum ajunsese să decadă în asemenea hal încât să aducă o femeie în lipsa ei?

Soțul o privi uimit, aproape stupefiat. Nu înșele gea de ce se agită, când știa foarte bine că asta îi face rău, nu înțelegea de ce nu e calmă. Adică lucrurile astea nu se pot discuta fără să se ridice glasul, fără nervi, fără scandal? De ce nu avea răbdare, de ce intra în panică, doar știa foarte bine că el nu-i ascunde nimic și că n-a mințit-o absolut niciodată în douăzeci și cinci de ani de când sunt împreună. Povestea era foarte simplă și foarte scurtă, i-o spune franș, n-are de ce să se ascundă. Aseară, ieșind mai târziu de la serviciu, unde avusese o lucrare de terminat, era oarecum obosit, a simțit nevoia de puțin aer liber, drept pentru care s-a urcat în „Fiat” și a plecat spre Snagov. După ce s-a plimbat puțin prin pădure, a pornit înapoi spre casă, mergea încet, era seară, aprinsese farurile, pe jos era ud, tocmai picase o ploicică, șoseaua liberă, își aprinsese o țigară, dă duse drumul la radio. Când, la un moment dat, atenția îi fu atrasă de ceva mișcător care se afla pe mijlocul șoselei. Era o broscuță. Milos cum e, a oprit, ca să n-o calce. Broscuța a trecut prin fața mașinii, a dat să sară în iarbă, dar s-a răzgândit și s-a întors către el și i-a zis: „Nene, nu mă iei și pe mine să mă plimbi cu mașina ta?” La care el și-a zis: „De ce nu?” iar ea s-a urcat și s-a așezat cuminte pe scaunul din față, n-a scos un cuvânt până acasă. Aici, ea l-a întrebat: „Nene, te superi dacă vin și eu cu tine puțin în

casă?” El a zis: „Da, vino!”, și că a venit. El s-a dezbrăcat și s-a culcat în pat, drept care broscuța a făcut hop și a sărit și ea în pat. Asta-i culmea, a zis el, dar în clipa următoare broscuța s-a transformat pur și simplu într-o fală brunetă și pistruiată, exact fata pe care o văzuse cu zece mi nu te înainte. „Ce înseamnă asta?” a întrebat el, întrigat și uimit de fenomen, la care ea i-a răspuns foarte simplu că nu era nimic grav și ieșit din comun. Nu cu mult timp în urmă făcuse, împreună cu un grup de prieteni și prietene, o excursie în munți, acolo ea se rătăcise și se întâlnise cu o zână rea, care, invidioasă pe frumusețea și tinerețea ei, o transformase în broscuță, urmând ca blestemul să-și piardă puterea doar atunci când un bărbat avea s-o ia într-o mașină marca „Fiat” și s-o ducă în patul său. Corn ce se și întâmplase. Pentru că ăsta era adevărul: dacă el nu o vedea pe șosea și nu o lua cu el și nu o aducea acasă, lata ar fi rămas și acum broscuță, ba, mai mult, putea s-o calce o mașină și să moară fără să-și mai revină la starea ei normală de om. Asta a fost întâmplarea, ce atâta scandal și atâția nervi pentru o nimica toată?

Soția ascultă povestea pur și simplu mută de uimire. Ia te uită ce întâmplare îi spunea soțul ei, pe care îl cunoscuse cu douăzeci și cinci de ani în urmă, când era șeful ei de serviciu și o chemase odată la el în birou și o sărutase cu forța, iar ea îi dăduse o palmă, drept pentru care a doua zi și-au făcut ana lizele și s-au căsătorit, de-a rămas toată instituția uimită. Soțul ei, un om care se dovedise de o hărnicie proverbială, de o cinste tot proverbială, un tată minunat, vesel, atent, drăguț, care la cei 50 de ani arăta excelent, sportiv, mușchiulos, cu părul grizonant pe la tâmple, soțul ei, pentru care ar fi fost în stare să-și dea și viața, pe care îl diviniza, omul acesta o înșela! O înșela în propria lor casă și, nu numai atât, dar o mințea cu o nerușinare absolut fără margini, însăilându-i o poveste absolut stupidă, o poveste de adormit copii sugari, o stupizenie, o imbecilitate, o… Da, e clar, va trebui să-l părăsească, altă cale nu există, nu se poate trăi sub același acoperiș cu un om care e în stare de asemenea fapte. Dacă ar fi înșelat-o decent, fără ca ea să știe nimic, poate l-ar fi iertat, dar așa, nu, va pleca acasă la părinți. Adică nu, nu la părinți, pentru că dintre părinți mai trăia doar tatăl, retras singur la Bârlad, într-o căsuță părăginită, bătrânul se cam luase de

băutură, mă rog, de asta l-ar lecui ea, dar ce face cu serviciul, ce rost are să se mute în provincie? Se va duce la fiica ei care e căsătorită cu un inginer, un băiat foarte bun și cumsecade, au două camere în Balta Albă, va dormi cu fetița lor, Alice, o răsfățată de 2 ani jumate, care plânge toată noaptea dacă nu legănată în brațe, și atunci ea cum o să se ducă a doua zi la serviciu? Năucă de somn, cu nervii zdrențuiți, numai asta mai lipsea la astenia ei cumplită. Se va duce să locuiască la fiul ei, profesor de desen, și el are tot două camere la bloc, dar, din păcate, nu sunt separate și, decât să dea nas în nas cu noră-sa, care se vopsește ca o paiață și care vorbește vulgar, și pe nas, mai bine lipsă. Se va duce la mătușa Florența, care e singură, domnișoară bătrână, garsonieră centrală, pensionară liniștită, dar care fumează patru zeci de țigări „Mărășești" pe zi, pute la ea în casă mai rău ca într-o tutungerie, put hainele, mobilele, pereții, de-ți vine să-ți verși mațele. Mai avea o mă tușă, ședea prin Ferentari, dar fusese demolată, o mai fi trăind? Sau să meargă la Geta, colega ei de serviciu, pe care a părăsit-o soțul, dar care e cam plicticoasă și plângăcioasă. Nu, ar fi penibil să stea două femei părăsite la un loc… Atunci unde să se ducă, unde să se ducă? Eventual să-și refacă viața cu un alt bărbat, eventual părăsit și el de soție… Nu, nu, ce să refacă, ce să… Mai bine singură, o să aibă o pensie, o să…

Soțul terminase povestea cu broscuța de un sfert de oră și era uimit că soția lui nu-i spunea nimic, nu-i dădea nicio replică, la ce se gândea?

— La ce te gândești, dragă? o întrebă el, ne dumerit.

— Mă gândeam, spuse ea tresărind, cu ochii în lacrimi, că ai făcut un gest umanitar, dragul meu. Numai tu ai fi fost în stare să oprești mașina, să iei o biată broscuță și s-o aduci acasă, ca s-o scapi de un blestem, numai tu ești în stare de un asemenea gest.

După care își lipi capul de pieptul lui și izbucni în plâns. Bărbatul o lăsă să plângă pe săturate, apoi confirmă, sec:

— Da. A fost un gest.

NAE SE DESCURCĂ

Lucru știut există oameni care se descurcă în viață și oameni care nu se descurcă. Nae (îl iau pe el de exemplu) merge, de pildă, cu mașina personală și comite o greșeală de circulație. Milițianul îl oprește.

— Ai pățit-o, scoate suta, îi zic eu, care, cum sunt fluierat, umblu la portofel.

— Stai blând, îmi zice el.

Se duce, îi spune câteva vorbe milițanului și se întoarce fluierând.

— Cum te-ai descurcat? îl întreb.

— Simplu. I-am spus că merg la o înmormântare, mi-a decedat cineva foarte drag și apropiat din familie, mi-e sufletul zdrobit de suferință, nici nu știu pe unde merg de durere, e om și el, mi-a prezentat condoleanțe.

La noi, la cooperativă, ne-a venit un șef nou, un tip teribil de sever, tremuram toți de frică, încă din prima zi ne-a sancționat pentru neglijențe în muncă de ne-au mers fulgii. Unii, mai fricoși, se pregăteau pentru transfer. Nae ne-a calmat.

— Lăsați-l pe mâna mea, vi-l fac miel.

A rămas în aceeași seară mai târziu la birou și s-a făcut că lucrează suplimentar, șeful l-a văzut, i-a câștigat încrederea, au ieșit la o bere. „Șefule, i-a zis Nae, în final, vino cu mine până acasă, măcar cinci minute, am o nevastă groaznic de geloasă, trebuie neapărat să-i confirmi că am fost împreună, altfel îmi distrugi căsnicia”. Acasă, șeful e servil cu toi ce trebuie, inclusiv niște căpșunică senzațională și niște păstrăv proaspăt, i se pun și două bucali la pachet. Acesta n-are încotro, se simte obligat să-l în vite la rândul lui pe Nae într-o vizită în familie. Nae vede că șeful are o cumnată chioșpalie — ghinionul și povara casei. „Am un băiat bun pentru ea, le șoptește, v-o mărit într-o lună”. La plecare, mai aruncă o privire prin apartamentul șefului, îngândurat: „Aici v-ar trebui o plantă ornamentală, vă procur eu un ficus, sunt nepot de unchi cu șeful de la Horticola»”. A doua zi yine cu planta și devine per tu cu soția șefului și cu cumnata. Peste o săptămână îl scoate pe șef la un șpriț și ne cheamă și pe noi, ca să vedem minunea; „fiara” din primele zile a devenit, într-adevăr, miel, se bate cu noi pe burtă, nu ne mai zice incapabili. Nae pune mâna și pe prima deplasare în străinătate, pentru că, între timp, uita sem să vă spun, s-a încuscrit

cu șeful, i-a măritat cumnata cu un văr de-al treilea din Buzău: băiat bun, dar fără studii, cam bețiv, nu contează.

E nemaipomenit cum se descurcă Nae în viață. Are casa plină cu de toate, lucruri de cea mai bună calitate, unicate, luate direct din expoziții, din depozite, la prețuri modeste, de reclamă. Aude că s-au adus în țară, pentru testare, câteva bucăți de automobile speciale, pe două roți, care merg fără benzină, doar cu apă de ploaie, foarte ieftine și foarte avantajoase. Obține prima aprobare, cunoaște un șef pe un știu unde, cu care a fost coleg de liceu, îl ajuta la teze și iubeau aceeași fată la care el, galanton, a renunțat în favoarea respectivului. Mai are în casă niște covorașe splendide, lucrate cu mâna de niște bătrâne maici, plus icoane aurite, a colindat mănăstirile și bisericile din toată țara, a zis că le ia în vede rea unei expoziții în străinătate. Ai nevoie de ceva?

El le ajută, el te împrumută, îți dă sfaturi, îți pune o vorbă bună.

Acum două săptămâni, sun la ușa lui exact la miezul nopții.

— Nae, numai tu mă poți salva, scoale-mă dintr-o încurcătură.

— Fii calm, îmi zice el, pregătindu-mi o cafea. Dacă ai venit la mine, ești ca și salvat. Zi despre ce-i vorba.

— Am călcat pe cineva cu mașina.

— Și?

— Am fugit ca un laș de la locul crimei.

— Păi ce, l-ai omorât?

— Da…

— Perfect!

— Cum perfect?! Ești nebun? O să înfund pus căreia!

Nae î? i aprinde o țigară și se gândește…

— Auzi? Lași mașina la mine, te duci acasă și te culci. Dacă te întreabă cineva, spui că mi-ai împrumutat-o acum două zile.

— Și tu ce faci?

— Mă duc la miliție și iau crima asupra mea.

— Și pe urmă?

— Pe urmă mă descurc. Hai, du-te acasă, ești salvat.

Nae se duce a doua zi la miliție și declară că a făcut așa. Și-așa. I se spune să-și vadă de treabă, întrucât în ultimele două luni n-a fost nimeni călcat de mașină în orașul nostru. A fost cineva călcat, dar de un cal. Nae insistă. Ofițerul se enervează, îl amendează. Nae

pleacă, dar se întoarce și insistă: de ce nu e arestat, din moment ce el a călcat un om și l-a omorât?

Nae e luat pe sus și internat la spitalul de psihiatrie. Fugim cu toții la medicul respectiv, explicându-i că totul a fost o glumă pusă la cale de colegii lui de serviciu, am vrut să vedem cum se descurcă.

— Lăsați, zice doctoral, nu-i strică să-i facem niște analize, are comportări ciudate. Rămâne la noi.

Ieri m-am dus la Nae în vizită cu un chil de portocale. Mi-a cerut să-i duc o pilă ascunsă într-o pâine.

— Ce faci cu ea? l-am întrebat.

— Tai gratiile de la fereastră și fug.

— Păi ești la etajul șase!

— Nu contează. Tu adu pila, că mă descurc.

Azi îi duc pila. Puneți pariu cu mine că se descurcă?

FOTBAL MAGNETIC

Un tip cu o figură oarecum suspectă intră într-o încăpere în care se află un ins de circa 50 — 60 de ani.

Urmează acest dialog:

INVENTATORUL: Bună ziua.

SPECIALISTUL: Ce doriți?

INVENTATORUL: Dumneavoastră lucrați la federația de fotbal?

SPECIALISTUL: Da. Dar de ce?

INVENTATORUL: V-am întrebat.

SPECIALISTUL: Dar cine sunteți?

INVENTATORUL: Un suporter. Dumneavoastră ce sunteți în federație?

SPECIALISTUL: Trăgător.

INVENTATORUL: Ce fel de trăgător ?

SPECIALISTUL: Cu ochiul.

INVENTATORUL: Nu înțeleg.

SPECIALISTUL: Sunt observator. Mă duc la meci, observ și, pe urmă, fac un raport. Știți câte ra poarte am făcut eu până acum? Mii. Nici Balzac n-a scris cât mine. Rămâne între noi: nu le citește — nimeni.

INVENTATORUL: Da’ să știți că acum ați încurcat-o. Ați încurcat-o rău! V-a luat tare presa. Și publicul.

SPECIALISTUL (foarte trist): Da. Și mai aveam doar un an până la pensie. S-ar putea să mă dea afară. Ca incapabil. Dar ce vină am eu? Ce vină am eu că fotbaliștii joacă prost? Că driblează prea mult? Că n-au precizie? Că șutează prin plopi?

INVENTATORUL: Bineînțeles… Fotbaliștii sâni de vină. Ce să facă specialiștii? Să intre în locul lor pe teren?

SPECIALISTUL: Ți-o spun ca la un frate, deși nu știu cine ești: mi-e frică să nu mă dea afară. Ce-am căutat eu la federația de fotbal? De ce n-am rămas cu la federația de oină, că eu în oină sunt specialist? M-a pus dracul să mă mut la federația de popice, c-avea mai multe plecări. Pe urmă, la hochei. Tot pentru plecări. Și așa am avansat până la aia de fotbal. Specialist federal… Eu n-am fost jucător, n-am fost antrenor, n-am chit cu piciorul în minge nici când eram copil. Ai văzut ce zice presa? Măsuri radicale. Pe mine mă rade primul.

INVENTATORUL: Domnule, vrei să te fac om, să te scol din necaz?

SPECIALISTUL: Scoate-mă!

INVENTATORUL: Fii atent, te fac om. Eu sunt inventator. Inventator de meserie. Până acum am inventat diferite chestii, una mai grozavă decât alta. Să-ți spun ultima mea invenție: fotbal magnetic.

SPECIALISTUL: Magnetic?

INVENTATORUL: Știi să-ți ții gura? Dacă mă ajuți să lansăm ideea, dăm pe din două. Și banii, și gloria.

SPECIALISTUL: Te ajut.

INVENTATORUL: Fii atent. Ideea e atât de simplă, că o să cazi de pe scaun. Ținte bine. Ai un Șpe tot baliști. Și douăzeci și două de ghete. Aceste ghete vor fi niște ghete speciale. Adică cu crampoane magnetice. Mingea, la rândul ei, va avea și ea o bucată de magnet înăuntru. Consecința: mingea va veni tot timpul spre cea mai apropiată gheată magnetică. Fără ca adversarul să-și dea seama.

SPECIALISTUL Colosală! E colosală!

INVENTATORUL: Înțelegi? Adversarul lovește mingea, dar mingea nu poate ajunge decât la jucătorul nostru. Care nu are nevoie să

fugă. Stă pe loc. Vine mingea la el. Nu mai e nevoie de condiție fizică, de talent. Și dumneata poți să joci fotbal magnetic. Mingea e ca legată de picior. Ce zici?

SPECIALISTUL: Domnule, iartă-mă că ți-o spun: ești genial! Vino să te pup. Dacă-mi dai mie ideea, iau campionatul mondial, iau cupa campionilor, cupa intercontinentală, ajung celebru. Poate devin și antrenor emerit. Nevastă-mea ține la chestia asta. Suferă că n-am titluri și decorații. Când începem?

INVENTATORUL: Ce să începem?

SPECIALISTUL: Experimentarea.

INVENTATORUL: Dom-le, n-ai ce experimenta.

Am experimentat eu. Merge perfect. Am experimentat pe copii.

SPECIALISTUL: E clar. Mâine o propun. Îi înnebunesc! îi scot din minți ! Deci totul pe din două. Pe mine mă cheamă Popescu. Pe dumneata cum te cheamă?

INVENTATORUL: Napoleon Bonaparte.

SPECIALISTUL: Îmi pare bine. Sunteți cumva rudă cu…

SINCERITATE

Un tip (destul de mic. Destul de gras), prezentându-se cu numele de V. Ceapă, vine la un avocat pentru o problemă.

— Vă ascult, zice avocatul, aprinzându-și o țigară scumpă și sorbind dintr-o cafea bine făcută, fără a-i oferi același lucru și clientului său (a se observa că toți avocații procedează în același mod cu toți clienții).

— Uitați, zice clientul V. Ceapă, despre ce este vorba. Eu m-am căsătorit cu un anumit timp în urmă cu o femeie. Mai precis, cu soția mea. Soția mea este cam mititică, șatenă, bine făcută, bine întreținută, bine propor…

— Amănuntele acestea au vreo importanță? întrebă avocatul în timp ce-și fuma țigara.

— Nu, răspunse V. Ceapă, dar am vrut să fiți bine informat. Deci, ne-am căsătorit și am dus o viață normală împreună un anumit număr de ani, care, dacă nu vă interesează, nu vi-l spun.

— Spuneți-mi.

— Zece.

— Mersi.

— Deci am dus o viață normală zece ani. Ce s-a întâmplat după zece ani?

— Ce s-a întâmplat?

— După zece ani tocmai mă întorceam de la

Buzău cu trenul. Mă duc la vagonul-restaurant să beau o bere, mă așez la o masă la care se mai afla încă o persoană, mai precis o femeie destul de tânără și brunetă, care bea cafea și se uita afară, la peisaj, oarecum îngândurată, aproximativ tristă. Abia mai târziu, adică la Ploiești Sud, că s-a întors spre mine și m-a privit foarte lung. „Dom'le, zice ca, eu te cunosc pe dumneata de undeva." „Doamnă, zic, e posibil. Deși călătoresc destul de rar, având un serviciu sedentar".

— Sunteți poet? întrebă avocatul. Observ că râs pândeați în versuri.

— Domnule avocat, se Supără V. Ceapă, eu am venit la dumneavoastră pentru altceva, nu pentru a fi ironizat. Dacă aveam nevoie de o ironie, mă du ce-am la un alt specialist.

— Domnule, zise avocatul, îmi cer scuze, dar vă rog să fiți mai succint. Mă așteaptă și alți clienți.

— Bine. Cum doriți. Voi fi mai succint. Ajungem în Gara de Nord și eu îi propun să o ajut la transportarea bagajelor, ceea ce dânsa a fost perfect de acord. Am condus-o până acasă cu autobuzul 74, care merge destul de mizerabil, iar dânsa m-a invitat în casă și m-a servit cu o vișinată proprie. Din discuția care a urmat, ca să fiu succint, a reieșit că ne simpatizăm reciproc și ea m-a întrebat dacă n-aș putea lipsi de acasă în seara respectivă, pentru a ne distra împreună, ceea ce am și făcut. A doua seară la fel, a treia seară la fel, pentru ca în cea de-a patra seară să ne dăm seama că între noi s-a format un sentiment serios, drept pentru care eu i-am declarat că nu pot să ascund acest fapt soției, pe care nu am mințit-o niciodată în cei zece ani de căsătorie, fiind cinstit cu ea până la fanatism. Ea a fost de acord, spunându-mi că a divorțat de fostul soț tot din cauza sincerității, pe care o pune mai presus de orice sentiment, drept pentru care m-am dus acasă și i-am declarat soției adevărul curat, adică „uite, dragă, așa și-așa: „Soția, iertați-mi expresia, a făcut ochii

mari, în sensul că nu-i venea să creadă această chestiune, ea era convinsă că am s-o iubesc până la mormânt, și zice că ar vrea să stea de vorbă cu persoana respectivă. De acord. A doua zi, seara, se îmbracă soția frumos, se îmbracă și persoana frumos și ieșim la un local de categoria întâi. Aici, după ce. Am servit ci te o friptură de porc destul de gustoasă, soția și persoana au avut o discuție sinceră, în timp ce eu ascultam orchestra, de asemenea destul de reușită, situația s-a lămurit: adică soția a înțeles că între mine și persoană e vorba de ceva sincer și trainic. Pe urmă, ca să nu mai intru în detalii, soția s-a întors singură acasă, iar eu am condus persoana acasă, fără însă a rămâne la dânsa, ci am venit imediat la soție pentru a vedea care este concluzia la care a ajuns și ca nu cumva să săvârșească. Vreun gest cu urmări.

Soția era foarte calmă și mi-a spus ceva care m-a mirat, în sensul că și ea este încurcată cu o persoană pe care a întâlnit-o în parc, un bărbat pensionat de boală la patruzeci de ani, dar care se prezintă foarte bine. Adică era de acord să-mi dea divorțul în principiu, nu însă imediat, ci după ce va vedea ce intenții are persoana pensionară cu ea, care persoană pensionară era și ea încurcată cu o femeie căsătorită, pe care nu putea s-o părăsească brusc, până nu vedea dacă nu cumva dorea să divorțeze ea și să se căsătorească cu el. Eu am propus atunci să lămurim lucrurile cât mai repede și cât mai deschis cu putință, ca să nu ne creăm probleme reciproc. În acest sens, soția a organizat o întâlnire între ea, eu și persoana cu care era încurcată, adică pensionarul de boală, care a venit la întâlnire cu persoana căsătorită cu care era încurcat. Am luat masa împreună la un local cu grădină, am servit câte un mușchiuleț de porc și doi mici și am discutat lucrurile franș, reieșind următoarele, ca să fiu succint: femeia căsătorită cu care era încurcat pensionarul de boală nu avea pretenție la căsătorie de la acesta, întrucât ea avea un soț destul de bine, adică avocat, om în vârstă, de care nu dorea să se despartă, deci îi dădea voie pensionarului de boală să se căsătorească cu soția mea, întrucât nu a urmărit altceva decât o aventură distractivă, dat fiindcă acasă se plictisește foarte mult, iar soțul îi dă orișicâtă libertate dorește. În acest sens, pensionarul de boală; foarte bucuros, a invitat-o la dans pe soția mea”, iar persoana căsătorită m-a invi tat pe mine, întrebându-mă în timpul tangoului ce

perspectivă am, în ce sens doi esc să-mi refac viața și dacă nu aș dori să încerc o combinație cu dânsa, ceva extra, adică fără pretenții, nici din partea mea, nici din partea ei, pentru că nu dorește să-și părăsească soțul, acesta fiind avocat, om vârstnic și îngăduitor. Eu i-am răspuns că deja sunt în perspectivă cu o persoană față de care am sentimente sân cere, dar că asta nu înseamnă un refuz, trebuie să ne vedem, să ne cunoaștem, poate că e totuși bine să discutăm și cu soțul în caz că ne înțelegem, să obținem o despărțire și să ne căsătorim, pentru că mie îmi plac lucrurile sincere și deschise, nu vreau să am necazuri pe linie de serviciu, adică să fiu acu zat de imoralitate, neseriozitate, instabilitate sau mai știu eu ce naiba. În sfârșit, ca să fiu succint, am contractat cu persoana o întâlnire pentru a doua zi, anunțând-o în prealabil pe persoana din tren de chestiunea care s-a ivit, întrucât eu sunt sincer și nu pot să mint. Dânsa a zis că e de acord să mă întâlnesc și cu împărăteasa Cleopatra, cu condiția să fiu om de cuvânt și să nu o încurc, adică să aleg ori albă, ori neagră. La întâlnirea de a. Două zi, persoana care fusese încurcată cu pensionarul de boală m-a atras foarte mult și brusc din punct de vedere fizic și psihic, drept pentru care eu i-am propus totuși e căsătorie, la care dânsa a zis că dacă eu insist, atunci să merg să discut cu soțul ei în acest sens…

— Domnule, scuză-mă, dar mă doare capul, spuse avocatul, care înghiți pe loc un antinevralgic. Vorbești de o oră, când puteai să-mi explici toate astea în câteva fraze. Am înțeles: vrei să te divorțez.

— Nu, zise V. Ceapă „pentru asta am avocatul meu, care se ocupă de chestiune. La dumneavoastră am venit în problema soției.

— Care soție?

— Soția dumneavoastră.

— Ce-i cu soția mea?

— Păi eu ce-am vorbit până acum?! Nu v-am vorbit despre persoana care a fost încurcată cu pensionarul de boală și care acum e cu mine?!

— Da. și?

— Cum „și”?

În sfârșit. Avocatul realiză situația, se clătină de două ori, după care căzu leșinat. V. Ceapă, un tip destul de mic, destul de gras și sincer, se ridică și plecă oarecum nedumerit. Trecând prin

anticameră, ceilalți clienți ai avocatului îl priviră cu o antipatie evidentă.

ÎNCURCĂ-LUME

Era nevoie de un om să se ocupe cu aproviziona rea. Ce și-a zis Bubu? Aici e de mine.

— Uite, i s-a zis, te duci în cutare loc, duci materialele scrise pe lista asta și aduci materialele scrise pe lista astălaltă. Dar e ceva urgent, chestie de ore.

Dacă ai greutăți, ne dai telefon. Dacă nu te simți în stare, spune-ne.

— N-a veți nicio grijă, se rezolvă. Lucrez ca fulgerul.

Bubu s-a urcat într-un camion și a plecat. Seara ar fi trebuit să fie înapoi. N-a venit a doua zi, n-a venit nici a treia zi. Îngrijorare generală, o fi pățit ceva, caută-l cu salvarea și cu miliția. Apare peste o săptămână.

— Dom-le, să vedeți ce încurcătură a naibii, așa ceva nu mi s-a întâmplat în viața mea. Ajung unde trebuie, descarc materialele care trebuiau lăsate, mă duc să iau ceva în gură și, în timpu' ăsta, niște indivizi aiuriți îmi încarcă în camion tot materialele pe care le adusesem. Plec fără să mă uit. La Otopeni îmi dau seama de nenorocire, mă întorc înapoi, greșesc drumul, pe urmă îmi smulge vântul documentele din mână, până fac rost de „copii pierd două zile, încarc materialele, am două pene de cauciuc pe drum, ne trece o pisică neagră prin față, ne oprește miliția, ne controlează actele, eu nu le mai găsesc, telefoane, cercetări *etc.* Adică numai încurcături. Ghinion. Altă dată n-o să se mai întâmple.

Bineînțeles, Bubu n-a fost scos imediat de la aprovizionare, întrucât își luase angajamente ferme. Abia după ce a mai făcut o boacănă (adică, fiind trimis să cumpere niște sodă caustică, necesară procesului de producție, el a cumpărat *whisky-soda* pentru bufet), a fost mutat cu tam-tam. L-au trimis la financiar. Aici lucra cu cifre. Bubu era un băiat bun, simpatic, glumeț, cu suflet de aur, dar cam distrat și cam aiurit, când aduna cifrele, se uita pe fereastră, după o vrăbiuță pe care o creștea și educa de când era pui. Îi aducea în fiecare dimineață grăunțe și-i dădea să bea apă din

ceașca lui de cafea. Așa se face că, la bilanțul de sfârșit de an. A reieșit că întreprinderea noastră a depășit planul cu 2 522 la sută, ce bucurie dementă pe noi. Făceam socoteala ce prime gigantice vom lua, cum vor scrie ziarele despre noi și cum vom fi cu toții avansați imediat pentru merite super excepționale în muncă. Bineînțeles, eroarea a fost imediat descoperită. Cu ochii după vrăbiuță, distratul Bubu aruncase în bilanț vreo două miliarde în plus. N-a fost mutat imediat, ci abia după ce a dispărut o hârtie importantă și secretă din birou, pe care am căutat-o cu toții până am amețit și pe care Bubu, distratul, o pusese din greșeală în buletinul lui și o depusese ca adeverință de salariu la ICRAL. El singur a recunoscut că gafa a fost prea din cale-afară.

— Domnule, zicea el, hai să zic că eu am fost distrat, dar individul de la ICRAL cum.de n-a observat? El ce păzea acolo?

Între timp, Bubu a colindat toate serviciile. Pe unde trecea el, oamenii se luau cu mâinile de cap.

În rest, cum vă spuneam, era simpatic și avea un suflet bun, era săritor. De pildă, cu puțin timp în urmă, s-a născut la noi inițiativa organizării unei excursii la munte. Ne-am înscris cu toții, tineri și vârstnici. Unii și-au luat chiar soțiile și copiii. Bubu s-a numit, cu de la sine putere, conducătorul excursiei.

Voia să se reabiliteze în ochii noștri. Într-o sâmbătă după-amiază, ne-am urcat în două autobuze și am plecat. Unul dintre autobuze a ajuns la Sinaia, altul la peștera Dâmbovicioara. Nu-i nimic, a zis Bubu, o luăm pe jos și facem joncțiunea la Vârful cu Dor, unde e aranjat dormitul și masa. Cele două grupe nu s-au întâlnit. Una a dormit lângă crucea de pe Caraiman, alta ia o stână de lângă Rucăr. Câțiva s-au rătăcit, au fost pierduți doi copii, ca să nu mai spun că toți am flămânzit ca niște prizonieri de război.

Între timp, s-au rătăcit și autobuzele, așa că am venit fiecare cu ce-am putut.

Luni dimineața, toți excursioniștii îl așteptau pe Bubu la poarta întreprinderii, ca să-i ceară explicații.

L-au așteptat degeaba. N-a mai venit.

CUM E POSIBIL?

— Dragă, tu ai. Auzit ce i s-a întâmplat lui Vasilescu?

— Care Vasilescu?

— N-are importanță care. Un oarecare Vasilescu, vecinul meu de palier, tip simpatic, galanton, excelent jucător de table, lucrător în comerț, căsătorit, cu doi copii, dinamovist. Dragă, într-o dimineață l-au arestat.

— Nu se poate!

— Pe cuvântul meu de onoare! Acum îl judecă. De ce? Spune-mi tu un motiv, să văd dacă ghicești.

— A furat.

— Exact. A furat o sută de mii. Banii nu erau depuși la CEC, bineînțeles. Îi ținea ascunși în televizor. La anchetă a declarat solemn și pe cuvânt de cinste că banii respectivi nu erau banii furați, ci banii economisiți de soție și copii. Banii furați îi cheltuise prin restaurante și baruri.

— Și, în ciuda acestei declarații sincere, i-au luat, totuși, banii respectivi?

— Da.

— Oribilă chestie.

— Într-adevăr oribilă. Dar te întreb altceva: pentru o chestie ca asta, simplă și banală, trebuie să judeci omul și să-l privezi de libertate? Slavă Domnului, se fură de mii de ani și, totuși, omenirea a progresat constant. Faptul că Vasilescu a furat o sută de mii l-a împiedicat pe Edison să descopere becul electric? Sau pe englezi să inventeze cheia franceză?

— Da. E total absurd. Dar ești cumva la curent cu ce-a pățit un cumnat de-al meu din partea soției?

— Nu.

— Mă rog, nu intru în amănunte. Persoana era un tip sportiv, culant, glumeț, adora lalelele și ogarii și mânca numai la „Intercontinental”, unde cerea întotdeauna un chil de vinul casei și un chil de icre negre.

De fapt, nici nu mai cerea, ospătarii, cum îl vedeau, îi puneau pe masă, instantaneu, chilul de vin și chilul de caviar. Adică ceva

absolut normal. Și eu, și dumneata, și orice om de pe stradă are voie să comande așa ceva. Ei bine, ce crezi că i s-a reproșat în instanță?

Faptul că mânca icre? Că bea vinul casei? Nu. Că avea cinci chile de aur sub parchet și că vindea zarzavaturi într-un modest aprozar.

— Păi ce legătură are una cu alta?

— Asta a întrebat și el: „Dom'le, ce-aveți cu mine?

Eu nu beau vin de trei sferturi, pentru că e mai scump: beau vin la chil, că e mai ieftin. Din economiile realizate îmi permit un caviar sau o brățară de platină. Ce vedeți rău în asta?"

— Și?

— S-au făcut că nu pricep.

— Adevărul e că, în ultimul timp, se întâmplă unele chestii total lipsite de sens. Ce crezi că făcea, de pildă, fiul portăresei mele în timpul său liber? Fura pisici, indiferent de rasă, le vopsea și le vindea prin

„Mica publicitate". Află că, deși a fost demascat, n-a pățit nimic. Poți să furi oricâte pisici vrei, justiția nu te condamnă.

— Dar canari? Mie mi s-a furat canarul.

— La fel.

— Dar cum e posibil?

I-Uite că e posibil.

— Mai cunoști vreun caz?

— Da.

— Tovarășele, dă-ne două cafelute amare. Cât mai amare. Ia zi, dragă…

DRAGOSTE BOLNAVĂ

Neluțu și Neluța se iubeau îngrozitor — termenul îngrozitor pare nepotrivit, olar ăsta era cu violul lor preferat. Mă iubești? îl întreba* ea din cinci în cinci minute, iar ol răspundea, ridicând ochii spre cor: îngrozitor. Și când spunea asta, Neluțu îi lua mâna și i-o punea pe fruntea lui, ca să se convingă: avea febră.

Adică el, când simțea c-o iubește, din cauză că era un sensibil ce nu s-a pomenit, își dădea organismul peste cap. Inima o lua razna, ficatul intra în comă, stomacul făcea crampe. Dar ea? și ea era de e sensibilitate atroce, când nu era Neluțu în apropiere, existența ei

devenea o Sahară, îi scădea pulsul, îi scădea tensiunea, nu mai avea echilibru, nu mai avea aer, pentru că el era aerul ei.

S-au îndrăgostit la prima vedere (era într-o iarnă, la coadă la bilete, la Adamo), după un sfert de oră, când au ajuns la ghișeu, au ajuns și la jurământ: jură că vei fi a mea toată viața, jur, dar pe ce? Aici au intrat în criză. Uite, dacă vrei, să-mi pice o mână, să-mi pice părul, să mă calce troleibuzul. Nu, a zis ea, jură pe ce ai mai scump. Și ce avea el mai scump în clipa respectivă decât pe ea? Jur să n-am parte de tine ! Perfect! De-atunci, în fiecare zi, aveau o oră de jurăminte: jura el, jura ea, la un moment dat nu aveau pe ce să mai jure, jurau pe oamenii și mașinile de pe stradă, pe norocul vecinilor, pe echipa Rapid, pe Univers și pe globul pământesc, pentru ca, într-o noapte, când ea se încăpățâna să nu creadă în jurămintele lui, adică să susțină că el n-o mai iubește cum o iubea în prima zi, Neluțu a făcut gestul suprem, adică a ieșit în stradă și a început să umble desculț prin zăpadă. Ea îl privea de sus, de la fereastră, el umbla încolo și-ncoace prin zăpadă și, din când în când, ridica privirea spre ea și o întrebă: acum mă crezi? Te cred, a răspuns ea. După ce labele picioarelor îndrăgostitului se învinețiseră, vino sus. După care, el a zăcut o săptămână cu 41 de grade, zicându-i, într-un fericit delir: vezi, febra asta am făcut-o în cinstea ta.

Asta s-a întâmplat la două săptămâni de la cunoștință, pentru că, după alte două săptămâni. sau căsătorit, iar în ziua căsătoriei a avut loc un alt tam-tam.

El n-a vrut să intre la ofițerul stării civile pentru că ea nu-i spunea convingător că-l iubește, la întrebarea lui fermă ea se bâlbâia. Cât mă iubești? întreba el, insistent. Un kilometru, doi, trei, cât? Zi exact. Ea s-a gândit ce s-a gândit, s-a concentrat cât a putut și i-a răspuns categoric: te iubesc până la sfârșitul lumii, după care s-au căsătorit oficial.

Dar în seara nunții a început o nouă etapă în dragostea lor bolnavă: gelozia. În timpul mesei, cineva, un invitat oarecare, un tânăr simpatic și inofensiv, a spus o vorbă de spirit, lumea a râs și a râs și ea, aruncându-i o privire luminoasă. Peste cinci minute, el a întrebat-o: ce-a fost cu râsul acela al tău la gluma lui și cu privirea aceea luminoasă pe care i-ai aruncat-o? Ce-ai zice dacă aș face și eu la fel, adică să zâmbesc și eu în chip luminos unei alte femei? Și,

într-adevăr, Neluțu i-a zâmbit imediat și luminos unei femei, care și-așa atrăgea atenția tuturor prin felul în care era îmbrăcată, pieptănată, parfumată și se uita insidios în ochii bărbaților. Neluța a înregistrat gestul și a leșinat pe loc, iar după ce-a fost adusă în simțiri, cu două perechi de palme, s-a repezit spre flaconul de barbiturice și a înghițit douăzeci de bu line ca pe bomboane. Repede Salvarea și hai cu nunta la spital. Neluțule, mai faci tu vreodată chestii de-astea? l-a întrebat ea când s-a refăcut, văzându-l cum plânge de remușcare. Nu, a zis el, în viața mea nu mai fac.

Dar gelozia e o boală păcătoasă, care nu se vindecă docil odată cu dragostea, bine spune proverbul: Cine iubește gelozește. În decursul anilor, am văzut cu ochii mei o sumedenie de exemple care mai de care, am văzut bărbați îmbătându-se criță din gelozie sau, tot din același motiv, mâncând farfurii, pahare și mese prin localuri, am văzut femei slăbind cu 20 de kilo grame din pricină că bărbații li se încurcaseră cu colege de birou *etc.* Dar să ne oprim la cazul nostru, adică la Neluțu și Neluța. Căci, trecând anii, sentimentele lor au evoluat, luând înfățișări complexe.

Iată, de pildă, vine el într-o zi de la serviciu cu o oră mai târziu, zice ceva de o ședință, ea insistă, adică ce fier de ședință e asta sâmbătă după-amiază, că nici la
ONU nu se ține așa ceva? Din vorbă-n vorbă, vede un fir blond pe umărul drept al hainei lui, miroase umărul respectiv și zice: pe acest umăr a stat un cap de femeie, căci pe umărul drept pun capul toate femeile. Nu minți, că nu-ți fac nimic, sunt calmă, și, ca să-i dovedească, pe loc. Calmul ei, făcu țăndări o oglindă și sfâșie o perdea. Pe cine înșeli tu, pe mine, care ți-am fost mai credincioasă decât un animal domestic, care n-am trăit decât pentru tine și n-am respirat decât aerul tău? Și, buf, s-a dus naibii și vaza de cristal; el după ea, în genunchi, se jură că nu-i adevărat, să-i pice un picior, să-i cadă un bloc în cap, poate să fi fost o colegă de la ședință, poate în tramvai, care tramvai, tramvaiul 29, nu există așa ceva în București, și dacă există, ce căutai tu în tramvai. Tu care ai autobuz direct de la serviciu până acasă, păi să vezi că ședința a fost în altă parte *etc.*

Leșinuri, urlete, țipete, vin vecinii să-i despartă, nu, că ea se aruncă de la mezanin drept în cap, ah, de ce nu stăm noi la șase, că

te-aș învăța eu minte, m-aș omorî pe loc, așa-ți convine, să mă vezi schiloadă…

Altă dată face el, Neluțu, o criză. Vine de la serviciu, n-o găsește, umblă prin locuință ca o fiară, își pune o mie de întrebări, se dă cu capul de pereți, ca peste o oră să apară și ea, îmbujorată. Unde-ai fost, la o mătușă, care mătușă, mătușa Clara, parcă spuneai c-a murit de icter, asta e alta; dar de ce ești așa de emoționată și îmbujorată, păi dacă e răcoare afară, care răcoare, că eu am transpirat pe stradă, spune adevărul, cu cine te-ai întâlnit și cu cine te-ai emoționat, cum ai putut tu să-mi faci una ca asta mie, care ți-am dovedit că sunt mai credincios ca un miel?

Asta e numai începutul, pentru că pe urmă se enervează și ea, se enervează și el, se amenință cu despărțirea, bine, zice Neluțu, sfâșiindu-și cu un singur gest cămașa, dacă e vorba de despărțire și de lichidat căminul conjugal, stai că ți-l lichidez eu. Pune mâna pe topor și se apucă de treabă: taie masa în două, taie dulapul în două, taie patul, noptierele, după care pofta de lucru îi crește și se decide să taie și apartamentul în două, se adună vecinii: ce faci, dom'le, ne dărâmi blocul? Da, zice el, că dacă Neluța nu mai e ce era, eu nu mai am nimic sfânt în mine, îmi tai și viața în două.

Și iată-l pe Neluțu și Neluța, care-și declaraseră iubire până la sfârșitul lumii, ajunși. la divorț, faza întâi. Judecătorul îi întreabă dacă se iubesc, ei zic că da, atunci de ce să divorțați? Ea începe să plângă, el începe să plângă, se îmbrățișează, se împacă și pleacă ținându-se de mână, el jurându-i dragoste; ea credință veșnică. Dar de-abia ajung acasă, că el o și întreabă, vânăt la față:

— Simpatic om, judecătorul. Tânăr, brunet, cum ai intrat în sală, i-ai și zâmbit. De ce i-ai zâmbit?

Și povestea începe din nou: oh, of, buf, pleosc *etc.*

CONDICA DE RECLAMAȚII

Mă apucă o foame cumplită, intempestiv, și intru într-un mic restaurant mărginaș, cu nume duios, mă așez la masă, aștept circa douăzeci și două de minute, îl strig pe ospătar de nouă ori (alo, pst, tovarășu', băiatu', fii drăguț, dacă nu te superi *etc.*), în sfârșit, vine.

E nervos:

— Ce tot mă pâsâi, dom’le, că nu stai în vânt și-n ger, nu te plouă, nu te ninge!

M-am obișnuit să nu răspund la provocări.

— Ce-aveți de mâncare? am întrebat.

— Friptură și cârnați.

— Friptură de ce?

— Păi de ce poa’ să fie decât de porc?

— Altceva?

— Nimic.

— O telemea, niște roșii, o salată…

— Dom-le, te mai gândești dumneata, eu n-am timp de pierdut.

Revine peste alte douăzeci și două de minute.

— Dom-le, zic, dă-mi o friptură, dar să fie slabă.

— Nicio grijă, o pun acum la cură de slăbire.

Vine peste trei sferturi de oră cu o bucată de microporos, o talpă de bocanc cazon umblată pe două fronturi, un ghem de zgârciuri și tendoane, grasă și sleită.

— Dom-le, zic, ce mi-ai adus dumneata aici este imposibil de mâncat.

— Păi ce. Te oblig eu s-o mănânci? Ai comandat-o pe banii dumitale, poți s-o dai la câini sau la pisici.

Într-adevăr, sub masa mea forfoteau vreo cinci pl sici și patru câini, aflați într-o perfectă înțelegere tacită.

— Dragă, zic, fii amabil și dă-mi condica de re clamați i.

— Ce să fac?

— Să-mi dai condica de reclamați!

— Din ce-ți veni?

— Vreau să scriu ceva acolo.

— Dar de ce nu scrii mai bine acasă, la părinți, la rude, zi-le ceva de sănătate și belșug.

Eram calm ca o stâncă de granit și insistent ca un ciocan pneumatic.

— Dacă nu-mi dai condica, anunț Inspecția comercială. Aveți telefon?

— Avem, dar e cu lacăt.

— Cheamă responsabilul.

— Păi ce, eu sunt valet?

Mă duc personal și-l caut pe responsabil, intru prin niște birouri, prin magazie, bucătărie, spălătorie de vase, și-l găsesc la depozitul de vinuri, mâncând pas trama pe un fund de butoi, împreună cu niște amici, era o veselie nebună pe ei; îl chem deoparte și-i spun că dacă nu mi se dă condica de reclamații, mă voi adresa presei, merg până-n pânzele albe. Responsabilul se crispează, mă întreabă cu ce ospătar am avut de-a face, „e clar, zice el, ăla e. Un obraznic ce nu s-a pomenit, mâine îl dau afară, poftiți la masă, vă servesc eu personal, nici nu concep să plecați din loca lui nostru nemulțumit”. Mi se aduce un mușchiuleț de vacă splendid, parcă era pictat de Rembrandt, cu o garnitură de legume excelent asortate, plus pâinică prăjită. Dar înainte n-ați dori cumva o gustărică cu puțin somon și puțin batog? „Vai, dar de unde aveți minunățiile astea: „zic eu, năucit, dar responsabilul îmi șoptește „lăsați, nu e o problemă pentru noi când e vorba de un client pe care îl iubim, ce-ați zice de o sticluță de Riesling» vechi de 12 ani?”

Am mâncat și am băut ca un rege, trei ospătari în frunte cu responsabilul roiau în jurul) meu. La sfârșit, mi s-a adus o notă de plată modestă, din care lipseau gustările și vinul, acestea fiind o mică atenție din partea trustului, după care mi s-a adus condica.

Mi-am scos stiloul și am scris Acesta este, fără îndoială, cel mai desăvârșit local din sud-estul Europei”. După care m-am iscălit descifrabil.

Am fost condus până la mașină de către întregul personal al localului, ne-am sărutat cu lacrimi în ochi, promițând că nu-i voi uita niciodată, sugerându-mi-se, cu discreția cuvenită, că nu ar strica dacă aș arunca câteva cuvinte în presă despre bunul lor renume.

În altă zi, intru într-un alt local, cam de aceeași categorie, cer de mâncare, mi se răspunde destul de cuviincios, mi se aduce o friptură onorabilă, dar ce-mi zic: de ce să nu repet figura și să fiu servit ca un conte? Drept pentru care cer condica de reclamați! Vine însuși responsabilul cu ea, mi-o așază pe masă, mi se oferă și un pix, după care mă apuc de scris: serviciul în acest local este defectuos, fripturile sunt necomestibile, personalul este-murdar. Și insolent. Responsabilul ia condica și pleacă, demn.

Peste cinci minute apare o tipă grasă, îmbrăcată în alb, care îmi spune că ea e bufetiera și ce am împotriva fripturilor ei, de ce insult o

încadrată veche de douăzeci de ani, cine sunt eu?, Cine ești tu, mă mură tură, de te legi de mine, că-ți dau c-o fleică peste gură, huliganule, zi mersi că nu-l chem pe bărbatu-miu ca să-ți înmoaie oasele!” între timp, femeia de serviciu începe să mătură în jurul meu, îmi ordonă să mă ridic imediat de la masă, mă pocnește strașnic la țurloaie cu coada măturii, după care mă amenință că cheamă sectoristul, cum mi-am permis să-i fac cu ochiul și să-i propun să o conduc acasă? Tot localul se uită la mine, vine ospătarul și mă anunță că nu servește clienți în stare de ebrietate, îmi ia friptura din față și mă calcă pe bombeu, strivindu-mi două degete strict necesare. Când ies afară, în stradă, îmbrâncit, dau nas în nas cu responsabilul, care tocmai îmi dezumfla cauciucurile de la mașină pe motiv că am parcat autovehiculul pe spațiul rezervat localului.

În timp ce o lua la picior, grăbit, acesta mi-a strigat:

„Mă. Dacă-ți place să scrii prin condici, de ce nu te faci scriitor?”

Acum nu știu cum să procedez pe viitor când intru într-un local: să cer condica sau să n-o cer?

LIBER

Cu totul și cu totul întâmplător, într-o zi oarecare, soțul veni acasă cu două ore mai devreme ca de obicei. Deschizând ușa, el o surprinse pe soția sa cu un bărbat. După spaima lor supraomenească, după chipurile lor răvășite și congestionate, după totala lor lipsă de veșminte, soțul deduse pe loc că e vorba de un adulter. De aceea, primul său impuls fu unul de agresiune: luă un cuțit de bucătărie și se repezi asupra infamei perechi. Dar nu apucă să lovească, de oarece amantul răcni cu o voce neverosimil de răgușită:

— Domnule, nu da!

Soțul se opri cu cuțitul în aer, uimit.

— Ce înseamnă „nu da”? se interesă el.

— Adică nu lovi, se explică amantul. Nu este ceea ce-ți închipui dumneata. La mijloc e un sentiment.

Eu o iubesc pe dânsa.

Soțul fu surprins și derutat. Lăsă cuțitul jos. Vestea ce i se dădea era din cale-afară: tipul o iubea pe soția sa!

— O iubiți de-adevăratelea? insistă el.

— De-adevăratelea, precizează amantul. Și doresc să mă căsătoresc cu ea.

Soțul se prăbuși pe primul scaun, iar cuțitul îi căzu pe parchet. „Ei, fir-ar să fie, gândi el, mi se mărită soția! Ziua asta trebuie s-o țin minte”.

— În acest sens, continuă amantul, stăpân pe glasul său, va trebui să stăm de vorbă. Ca de la bărbat la bărbat.

— De acord, zise soțul, dar pune ceva pe dumneata. Măcar un pantalon, ca s-avem condiții egale.

Amantul își trase un pantalon și o cămașă, iar soția soțului și amanta amantului își aruncă pe umeri un halat de baie. Cei trei se așezară în jurul unei mese rotunde. Soția aprinse o țigară, amantul aprinse o țigară, soțul de asemenea.

— Vă ascult, zise acesta din urmă, făcând toate eforturile pentru a-și păstra demnitatea. Deci vă iubiți și vreți să vă căsătoriți.

— Da, spuse amantul. Sper că acum, după ce ați descoperit această realitate, nu ne veți pune piedici și nu ne veți șicana.

— Dragă, zise soția către amant, dânsul nu este cine îți închipui tu. E un om de onoare.

Acest gest al soției îl impresionă vizibil pe soț. De mult nu mai auzise un cuvânt atât de bun din partea ei.

— Fiți fără grijă, n-am să vă șicanez. Din moment ce vă iubiți, nu am nimic să vă reproșez. Sentimentul dragostei îmi provoacă întotdeauna respect. Vă urez să fiți fericiți.

— Mulțumim, răspunse amantul în numele său și al ființei alăturate. Dar, deși mă jenez oarecum, sunt obligat să vă anunț că eu nu am o locuință corespunzătoare. Apartamentul ne va rămâne nouă.

— Tot?! întrebă soțul, răgușind el de data aceasta.

— Păi nu sunt decât două camere pe hol.

— Dar voi nu sunteți decât două persoane!

— Dar cât ai stat dumneata aici, câte persoane ați fost? Tot două.

— În plus, noi vrem să avem copii, interveni soția.

— Bine, zise soțul, mă mut. O să-mi iau o cameră mobilată. Dar mașina rămâne a mea.

— Ce marcă aveți? se interesă amantul.

— „Dacia 1 100”. Cincizeci de mii la bord.

— Îmi pare rău pentru dumneata, zise adversarul, franș, dar va trebui să ne lași și mașina.

Soțul se ridică, mânios. Nu, zău, era prea de tot.

— Și mașina?! urlă el.

— Draga mea. Zise amantul, calm, fă-ne câte o cafea.

Femeia înțelese că bărbații vor să rămână singuri și plecă în bucătărie.

— Domnule, zise amantul apoi, să discutăm deschis. Cunoști ce vârstă are soția dumitale?

— Treizeci și opt.

— Și jumătate. Răspunde-mi sincer: cine ți-o mai ia la vârsta asta fără o înzestrare materială corespunzătoare. Adică fără casă și fără mașină?

Soțul tăcu, iar amantul punctă încă o dată:

— Așa că zi mersi.

Soția veni cu două cafele: una pentru ea și alta pentru amant. Îl privi lung pe soț. După care îi spuse râzând oarecum parșiv, ca pe vremea când o cunoscuse el, cu nouăsprezece ani în urmă, în autobuzul 31:

— Poate te grăbești, iar noi te reținem.

Soțul se ridică.

— Atunci, zise el, o să mai trec eu altă dată, ca să discutăm amănuntele necesare.

— Când dorești, zise amantul, că nu ne deranjezi. Dar lasă-ne țigările, că ni s-au terminat.

Soțul lăsă pachetul de țigări și o zbughi pe ușă.

Ajungând în strada, el își ridică mâinile și privirea spre cer și urlă ca scos clin minți:

— Sunt liber! Sunt liber! Sunt liber!

Lumea îl privea. Uimită.

— Sunt liber! Sunt liber! Sunt liber ! urla el și alerga pe trotuare, turbat de fericire.

Cum tocmai atunci trecea pe stradă o mașină a „Salvării”, câțiva cetățeni binevoitori puseră mână de la mână și-l imobilizară cu forța. În timp ce de sus, de la balcon, soția și amantul priveau scena cu o nerușinată nepăsare.

MAMA ȘI DIZEUZA

Barul de noapte „Prigoria”, la o oră când atmosfera se încinge. Pe estradă, orchestra cântă în draci. Apare directorul localului, îmbrăcat în frac, jovial, fals zâmbitor.

— Stimați consumatori și consumatoare, am de două ori plăcerea! O dată să constat că vă simțiți excelent în localul nostru de noapte și a doua oară ca să anunț (ambalându-se) bomba serii, numărul de senzație al programului nostru! (Tobe.) Cântă din nou pentru dumneavoastră cunoscuta, reputata și excelenta cântăreață de muzică lejeră, Tanțy! (Tobe.) În celebrul șou cu care a făcut un răsunător turneu în străinătate și Ardeal: „La ta, la, la, asta este viața mea (Tobe.) Tanțy!

(Intră Tanțy, îmbrăcată excentric, cu mers și gesturi afectate peste măsură. Cei doi discută în șoaptă, el acoperind microfonul.)

Ea, agresivă:

— Dobitocule, ți-am spus că nu cânt! Știi bine că sunt răgușită!

El, umil și panicat:

— Mamă, nu-mi da programul peste cap! Te rog…Mârâie ceva, aranjez eu cu orchestra să te acopere…Dacă nu cânți, nu pot să te plătesc. Pierdem o sută jumate…

— Nu vezi cum gâjâi? Sunt răcită. Vrei să mi se rupă vreo coardă? Să ies la pensie? Să rămân acasă, ca să-ți cresc ție copiii?

— Mai încet, că ne-aude lumea. Hai, cântă! (Furios.) Cântă, că mă nenorocești! E unul de la trust în sală… Gras, cu ochelari, masa trei pe stânga… Zâmbește-i, așază-i-te pe picior, pupă-l pe ureche… (în microfon.) Cântă pentru dumneavoastră Tanțy!

(Îi dă microfonul și se retrage. Tanțy își lungește gâtul, se încordează, își umflă pieptul și sloboade un gâjâit jalnic. Ilaritate în sală, fluierături. O nouă tentativă, același rezultat. În culise, directorul își smulge părul din cap. Disperat, intră în scenă, îi ia micro fonul soției din mână și-i zâmbește.)

— Mersi ! Mersi, Tanțy! (O aplaudă. Ea iese.) Ști mați consumatori, îmi pare rău că trebuie să vă dau această dublă veste tristă: cunoscuta și reputata Tanțy este, după cum ați văzut și dumneavoastră, puțin afectată la corzile vocale. Celebrele ei corzi vocale, care de atâtea ori au încântat auditoriul, acum sunt suferinde. (Se ambalează.) Nemuritoarea voce care a încântat severa comisie a atestatului pentru soliști și instrumentiști a trustului de alimentație publică e bolnavă. Păcat. Păcat că ați pierdut șoul. Șoul era superb și începea așa… (Face semn orchestrei să-i dea începutul. Începe să cânte.) Sigur că eu nu am vocea ei unică, timbrul ei specific, nu aceasta este meseria mea… Eu am fost la început ospătar, pe urmă am fost promovat șef de sală și pe urmă am primit această grea muncă de răspundere, adică responsabil de local de noapte. Deși nu sunt decât un amator, voi încerca totuși finalul primei părți a șoului, pentru a vă putea face o palidă imagine despre minunatul program al excelentei noastre cântărețe Tanțy, pe care un cronicar de specialitate, aflat în localul nostru ca consumator, a aplaudat-o la scenă deschisă și i-a cerut numărul de telefon. Deci, iată finalul primei părți a șoului. (Cântă. Fluierături.) Bineînțeles, altceva ar fi fost dacă ar fi cântat ea, cunoscuta Tanțy, dacă nu s-ar fi îmbolnăvit intempestiv. Ceea ce nici nu e de mirare, dragi consumatori, după câte eforturi și sacrificii face în ultimul timp pe altarul sfânt al artei: concert la Lehliu și Bolintinu cu orchestra „Bleu și verde”, o nuntă la Dridu, un botez la Crivina, plus un turneu la Focșani, lot cu „Bleu și verde”. Pe deasupra — am să vă fac o mărturisire sinceră și din suflet — e mamă și soție. Soția mea și mama copiilor mei, dragi consumatori. Acesta este adevărul. (Plânge.) O soție ideală și o mamă exemplară, iată cine este cea care trebuia să cânte pentru dumneavoastră în această seară. Dumneavoastră sunteți nu numai consumatori, ci și oameni, așa că pot să vă spun adevărul: azi-noapte, ăla mic n-a închis ochii deloc, a plâns, a avut febră, treizeci și nouă cu doi, m-am sculat, i-am dat antigermin, i-am pus un su pozitor, nimic, plângea, „s-a trezit și ea, s-a enervat, era obosită, în ziua aia făcuse u botez la Periș, eu ce vină aveam, în sfârșit, n-a putut să mai adoarmă până dimineața. Or, o noapte pierdută contează până și pentru noi, oamenii obișnuiți, darmite pentru o artistă vocală… Păcat… păcat… că n-ați ascultat

șoul… îl cântă nemaipomenit, senzațional… A fost ieri seară aici în bar un italian, un turist, nu contează, a ascultat-o încremenit, dom'le, zicea dumneata ești bună de dus la „Scala" — nu la cofetărie, la operă — a chemat-o la masă, a tratat-o, i-a cerut numărul de telefonia cerut-o în căsătorie, știți cum sunt italienii, expansivi… între timp, am venit eu, am smuls-o din brațele lui, i-am spus că avem doi copii, s-a resemnat. În sfârșit, nu e seară să nu aibe ea un succes. Mai ales după final. Finalul șoului e cam așa…

(Cântă, făcând eforturi fizice imense, se congestionează, i se umflă venele, e gata să se sufoce. Aplauze, fluierături, ilaritate. Apare și ea. Se înclină amândoi în fața publicului, în timp ce-și vorbesc printre dinți.)

— Așa, dobitocule, latră, spune tot! Zi că am doi copii, zi că mă duc la botezuri și nunți, zi că dau numărul de telefon străinilor, bagă-mă în gura lumii, fă-mi praf cariera, lasă-mă. Pe drumuri! Idiotule!

— Mamă, dar eu am vrut să…

— Treci în spate!

(El trece, umil, în spatele ei, ea stă în față, culege aplauzele și trimite bezele publicului.)

PERSONAJUL

Foarte mulți cititori curioși m-au întrebat de unde îmi culeg eu tipurile, de unde fac eu rost de date, de idei, de fapte etc., la care am răspuns simplu și sec: din viață. Viața este furnizorul meu permanent și generos, e suficient să ies câteva ore pe stradă și să mă întorc cu un subiect în buzunar, ca și cum m-aș duce la băcănie sau tutungerie. Nu mai departe personajul acestor rânduri. L-am găsit acum câteva zile în parcul Grădina Icoanei, unde ieșisem să-mi plimb câinele. Câinele meu e un caniche cu numele de Gioni, un tip foarte sociabil (în orice caz, mult mai sociabil și atracțios decât mine, care sunt un timid), astfel încât pe banca pe care ne-am așezat noi s-a așezat imediat o tipă brunetă, corect îmbrăcată, oarecum tânără la înfățișare. La început ea a intrat în vorbă cu cățelul, după care a intrat în vorbă cu mine, discutând chestiuni extrem de nevinovate, ca de pildă starea timpului, a asfaltului, a fotbalului și a animale lor în

general. Pentru ca, brusc, să-mi pună o între bare de-a dreptul descumpănitoare: dacă sunt fericit.

— Mi-e greu să răspund, am zis, roșind ca un adolescent. Mai întâi consider că trebuie discutat despre fericire în general, la modul strict teoretic.

— Bineînțeles, mi-a răspuns ea, în cazul că aveți o părere despre fericire, eu sunt gata să v-o ascult.

— Nu, i-am răspuns, din păcate nu sunt încă pregătit să discut pe această temă principial. De altfel, eu nu sunt în clar nici cu Infinitul și Timpul, asupra cărora continui să meditez.

Oricum, persoana mi s-a părut dintr-odată foarte interesantă, eram dispus să mă întind la vorbă cu ea, deși cățelul avea frisoane din cauza frigului. Nu cumva puteam găsi aici un personaj pentru o povestire. Pentru un articol? mi-am zis. Ia să insist.

— Dar dumneavoastră sunteți fericită? mi-am permis să întreb, cu gândul, firește, de a o incita. Și când zic fericită nu mă refer doar la starea concretă și existențială, ci la cea metafizică.

— Dom'le, zice persoana, v-am înțeles exact, nu trebuie să insistați, și vă mulțumesc foarte mult pentru întrebare. Eu sunt o persoană care ies în fiecare seară în acest parc și nu o fac atât din nevoia de aer liber, pentru că aer liber pot să respir și prin fereastra deschisă. Vin în parc dintr-o nevoie acută de comunicare, dar trebuie să recunosc că puține sunt persoanele, masculine sau feminine, care se obosesc să mă întrebe de fericire… Cred că pur și simplu nu le trece prin minte. Ei bine, am. Să vă răspund franș: nu sunt fericită. Am fost în copilărie, când părinții mei mă iubeau ca nebunii și mă sărutau de sute de ori pe obrăjori, declarând că sunt bucuria vieții lor.

Dar ce am descoperit foarte curând? Că mă iubeau doar pentru că eram o ființă sănătoasă. Când au descoperit că sunt bolnavă, au încetat să mă mai îubească.

— Despre ce boală era vorba? am întrebat.

— O, era vorba de o boală foarte ciudată, aproape necunoscută, despre care prefer să nu mai vorbesc, deși în momentul de față sunt pe deplin vindecată.

Totuși, am să vă satisfac curiozitatea. Sufeream de o boală care se manifestă în sensul că nu înțelegeam metaforele. Adică nu le

realizam. Luam totul la modul propriu. Să vă explic.

— Vă rog, am zis, năuc de curiozitate.

— De pildă, mama îmi spunea: „Ia trage-l de limbă pe frate-tu și află ce măgării a mai făcut azi, măgarul!”. Iar eu ce credeți că făceam? îl apucam într-adevăr cu degetele de limbă și trăgeam cu toată puterea, iar el urla ca din gură de șarpe. Sau tot mama îmi spunea, altă dată, să mă bag pe sub pielea lui unchi-miu, iar eu, din cauza bolii de care sufeream, încercam să mă bag pe sub pielea unchiului la modul propriu, provocând un adevărat scandal în familie. Ca să nu vă mai povestesc ce s-a petrecut în ziua când mi s-a propus să mă vâr în sufletul cuiva. În sfârșit, ce să vă mai spun, boala mea îi incomoda foarte mult pe părinți, au început persecuțiile, aluziile și pedepsele, drept pentru care, la vârsta adolescenței, am fugit de-acasă și am hoinărit prin lume ani în șir, singură și neînțeleasă. Până când într-o seară, tot așa, într-un parc, am întâlnit un bărbat care a avut amabilitatea să-mi asculte suferința și să-mi propună să mă căsătoresc cu el, asigurându-mă că e specialist în boala respectivă și că mă va vindeca în mod sigur.

— Și v-a vindecat?

— Da. M-a vindecat. Dar cum? Interzicându-mi să mai vorbesc la figurat. Eram obligată să vorbesc tot timpul la modul propriu. Dar vă întreb acum pe dumneavoastră: oare aceea mai era viață? Cum să trăiești fără să vorbești cu soțul tău măcar o dată pe săptămână la figurat? Ce este oare viața fără metafore, fără posibilitatea de a transfigura ceva, un obiect, o întâmplare, o idee, o… A trebuit să ne despărțim. Într-o seară…

În clipa aceea, adică în clipa în care curiozitatea și interesul meu față de această ființă crescuseră imens, în ciuda caracterului oarecum livresc al biografiei sale, apăru în fața noastră un milițian, care-i spuse tipei, politicos:

— Dumneavoastră veniți cu mine.

Încercând să protestez, am fost pus la punct destul de energic:

— Dumneavoastră vedeți-vă de treabă.

Drept pentru care mi-am luat cățelul la subțioară și am plecat acasă. I-am povestit neveste-mii istoria, indignat la culme:

— Înțelegi, urlam eu ca o fiară, milițianul acela mi-a răpit pur și simplu personajul, mi l-a luat din mină tocmai când îmi spunea

chestiile cele mai fascinante, cele mai… Am să-l reclam!

A sunat telefonul. A răspuns soția. A ascultat câteva clipe, a închis și mi-a retezat avântul cu această frază incredibilă:

— Dobitocule, du-te la miliție, să-ți iei portofelul!

UITUCUL

Acum o săptămână, soția îmi zice:

— Vezi că peste trei zile e ziua mea. Fă în așa fel încât să nu uiți, ca de obicei. Ar conta foarte mult pentru moralul meu.

De peste douăzeci și cinci de ani uit ziua de naștere a neveste-mii, în timp ce tot de peste douăzeci și cinci de ani ea nu uită niciodată când e ziua mea. De astă dată sunt ferm hotărât să evit penibila gafă. Drept pentru care, spre aducere-aminte, îmi fac cele mai diferite semne: noduri la toate batistele și cravatele, un nod la degetul arătător, unul la urechea dreaptă și unul la coada cățelului, îmi pun pantoful din dreapta în stânga și invers, îmi încalț un ciorap pe față și altul pe dos și-mi fac un nod la unica șuviță de păr pe care o mai port pe cap. În zadar! Alaltăieri mă scol bine mersi, mă îmbrac, îmi beau ceaiul și plec spre ușă, în timp ce nevasta mea se uită lung-lung spre mine, cu o privire care colcăia de ironie și dispreț. Abia spre seară, când mă întorc de la serviciu și de la o bere băută în picioare, cu colegii, îmi observ nodul de pe deget și scot un urlet de fiară rănită cu glonțul dum-dum: vai, vai, iar am uitat, ce mă fac?!

Intru val vârtej într-o florărie, iau o zambilă la ghiveci, mă duc acasă spășit, zic un „La mulți ani, dragă”, la care nevastă-mea clatină din cap, definitiv resemnată.

— Îmi pare rău, dragul meu, dar ești incorigibil.

— Da. Zic eu, dărâmat sufletește sunt.

— Ca să te mai iert cât de cât, fă-mi niște servicii.

Diseară vin pe la mine niște prietene. Du-te după cumpărături.

Fericit că mi se dă o șansă de reabilitare, alerg ca un cal de curse, străbat toate piețele orașului, de la Matache la Pantelimon, colind toate magazinele, stau la toate cozile, iau mâncare, iau băutură, iau delicatese de import, prăjituri de la Capșa”, iau trufandale și vin

acasă cu cinci sacoșe în brațe. Aveam hainele rupte pe mine și fața desfigurată de oboseală.

Soției i se face, în sfârșit, milă și-mi zice:

— Mersi. Acum poți să te duci la culcare. Vrem să rămânem între noi.

Pe la șapte seara au venit musafirele și s-au pus pe băut cafele și pe fumat țigări cu filtru. Eu am urmărit programul la televizor în altă încăpere. Când acesta s-a terminat, ele tocmai beau al treilea rând de cafele și vorbeau toate patru deodată. Am încercat să trag cu urechea. Bineînțeles că fiecare vorbea despre bărbatul ei. În clipa aceea, una dintre ele spunea, cu o voce mai dulce ca mierea:

— Vai, al meu e o podoabă. Să vă spun ultima lui figură…

Am preferat să mă strecor tiptil în dormitor și să mă culc. Dimineața m-am sculat voios și m-am îmbrăcat ca să merg la serviciu. Musafirele erau tot acolo, sorbeau încă un rând de cafele. Am tras cu urechea. Tot despre bărbați vorbeau. Nevastă-mea, de pildă, tocmai spunea:

— Oh, cât despre al meu, aș prefera să nu-mi mai aduc aminte. Am făcut greșeala să-l trimit ieri după cumpărături. Mi-a adus niște oribilități…

Am pornit spre ieșire în vârful picioarelor; salutând în dreapta și-n stânga, umil. Pe scări, mi-am adus aminte de ceva și m-am întors. Cățelul era la ușă. I-am deznodat coada. Sărmanul, cu câtă recunoștință și înțelegere mă privea !

STILUL

Doi puștani tocmai săreau gardul întreprinderii.

când Gogu, aflat pe-aproape, îi vede și le face semn cu degetul.

— Ia veniți, mă, încoace!

Cei doi se apropie, spăsiți: „Hait, își zic ei, ne-aprins!”

— Unde vreți să fugiți, mă?

— La film.

— La care film?

— Unul cu ăla… cum îi zice?

— E cu bătaie?

— Da, și cu o insulă doldora de comori.

— Bravo, zise Gogu, aprinzându-și o țigară destul de scurtă. Va să zică aveați de gând să comiteți o faptă culturală. Adică să chiuliți cu un scop înalt. Asta îmi place. Și de când chiuliți voi?

— Păi… e prima oară.

— Prima oară? Extraordinar!

Gogu e realmente uluit. Aproape că-i dau lacrimile de melancolie: când era și el ca ei…

— Păi, măi copii, înseamnă că voi înteți complet novici în materie, habar n-aveți să comiteți o chiuleală, voi credeți că asta e o bagatelă, o joacă. Adică ce e în capul vostru? săriți gardul și gata! V-ați dus. După voi — potopul. Nu-i așa, măi băieți. E și aici o tehnică, o artă. Voi nu vedeți că în ziua de azi tot ce faci trebuie să faci cu artă?! Chiar și când faci cu ochiul. Chiuleala adevărată nu e aia care se face cu fuga, că aia se vede, se observă, ți se taie ziua, ți se taie leafa, prima, se scrie-n cartea de muncă, la gazeta de perete. Totul e să chiulești fără să-și dea nimeni seama. Totul e să chiulești și, în același timp, să fii și apreciat, să-ți meargă și leafa din plin. Uite, ca să fiu mai explicit, iau un caz la întâmplare: cazul meu. Eu, de pildă, vin și lucrez circa două ore, după care mă plictisesc și sunt nevoit să fac altceva, să plec haihui. Mă duc la vecinul meu de mașină și-l întreb: „Mă, tu știi bancu' ăla cu broasca?. „Care broască, zice el, de ușă sau de lac?" Și-așa, din banc în banc, trece un ceas plăcut și distractiv. Să zicem că dă maistrul peste noi și ne întreabă: „Ce faceți voi aici?". Zic: „Păi tocmai venisem să-i dau un sfat colegului meu care tocmai se afla într-un impas profesional, întrucât noi ne ajutăm reciproc și permanent". Ați înțeles? Adică eu eram plecat de la locul meu de muncă în interes de serviciu, profesional, nu să mă plimb, mă dusesem să dau cuiva o mână de ajutor. Cu ocazia asta cresc și în ochii maistrului, care zice: „Bun băiat acest Gogu". Sau, altă dată, tot așa, mă prinde maistrul în drum spre bufet și mă întreabă unde mă duc. „Cum unde mă duc? Mă cheamă tov inginer-șef, are o problemă importantă de produc ție cu mine, vrea neapărat să mă consulte". Altă dată îi spun că mă cheamă directorul adjunct sau că duc un articol la gazeta de perete. Mă rog, să zicem că motivele astea se epuizează la un moment dat. Atunci trec la motive sentimentale: mă duc până la poartă, mă cheamă mama să mă

anunțe că mama-mare e pe ducă. Sau a venit tata de la țară, săracul, trebuie să-i dau un medicament. Când epuizez și lotul ăsta de argumente, dau drumul la artileria grea: bolile. Mă fac că am febră, amețeală, leșinuri, că nu mai văd, că nu mai aud, că nu mai am miros, dau ochii peste cap, sughiț, tușesc. Toți mă roagă să merg la doctor, eu nu, nu mă duc, prefer să nu știu ce am, prefer să muncesc, mie munca îmi face bine, rămân aici, mă bat cu pumnii în piept și așa mai departe. Adică mă fac că muncesc un ceas, două, pe urmă mă duc să mă plimb, îmi văd de altele, nimeni nu se leagă de mine, toți știu că sunt bolnav și mă lasă în pace. Ba
mă și compătimesc: „Săracu', ce băiat bun. și ce ghinion pe el…". Numai eu râd pe dinăuntru de mă prăpădesc. Ha, ha, ha, cum i-am păcălit!

Gogu râde de se prăpădește, de-adevăratelea.

— Ei, ce ziceți de maestrul vostru? Ce părere aveți de stilul meu?

Cei doi naivi tac și se uită în pământ. Le-a luat piuitul.

— Nea Gogule, îndrăznește unul dintre ei, mai târziu, dar de ce nu te-am mai văzut pe la noi în ultimul timp? Te dădură afară, cum se zice prin târg?

Gogu se supără, pe bună dreptate.

— Măi guguștiuc! Ce spun eu și ce înțelegi tu! Ce legătură are una cu alta?

PRECOCITATE

Sile a fost un precoce. La vârsta de 1 an, când a început să meargă singur pe picioare, părinții, felicitându-l pentru eveniment, i-au făcut cadou un minunat pistol de *cowboy.* PușTiul nu știa să apese pe trăgaci, dar umbla țanțoș cu el la brâu și chiuia ca un haiduc. Nu peste mult timp, precocele a învățat să tragă cu respectiva și nevinovata armă, umplând casa de fum și pe părinți de bucurie. Pe la 5 — 6 anișori, temperamentosul Sile avea deja un costum de *cowboy,* unul de indian, altul de mercenar și altul de canibal, cu armele respective. Seara nu accepta să se culce dacă nu i se citeau câteva capitole din Tarzan sau alte cărți care fremătau de bombe și împușcături.

Mergând la școală, pe la 7 anișori, Sile a plecat de-acasă cu ghiozdanul burdușit de arme, iar în timpul orei de matematică, enervat că nu poate prin cepe în ruptul capului de ce unu înmulțit cu unu face tot unu, a scos pistolul tip James Bond din pupitru și a tras o rafală de-a leșinat profesoara pe catedră și micile lui colege în bănci.

Părinții erau încântați de Sile. „Asta, ziceau ei. O să ajungă mare aventurier, explorator la Polul Sud, o să urce pe Himalaya sa' pe Calea Laptelui. N-am văzut copil atât de curajos și independent ca el. Când îi vine ceva în minte, nu-l poate opri nimeni".

Așa era. Când, de pildă, avea Sile chef să-și sperie vecinii, părinții nu-l puteau opri. Aventurierul. Își încărca pistoalele și mitralierele lui copilărești, se ducea pe la ferestrele unor oameni care abia ațipi seară și începea să tragă și să urle ca un sălbatic în urmărirea unei caravane, îmbolnăvind oameni bătrâni și sperioși. Sau, altă dată, avea chef să se urce pe acoperișul blocului și să demonteze antenele televizoarelor, ca să nu poată vedea nimeni filmul *western* din seara respectivă. Să-l vadă numai el. Pentru că veni vorba de filme, trebuie spus că Sile vedea orice film polițist, *western* sau de capă și spadă de câte zece ori, știa toate replicile pe dinafară și le lua tot timpul actorilor vorba din gură, de scotea spectatorii din minți.

Pe la 12 — 13 ani, Sile a început să prindă gustul călătoriilor, pleca de unul singur prin munți, zicea că se duce să exploreze grote, peșteri sau vârfuri inaccesibile. Prilej cu care a prins obiceiul de a bea rom cu ceai prin cabane, de a fuma pe ruptele și de a juca pocher, așa cum văzuse el că fac căutătorii de aur de prin filme și cărți.

Pe la 15 ani își făcuse acoliți, avea echipa lui de aventurieri. Îi aduna la el acasă, țineau ședințe de lucru, făceau scheme, hărți și planuri secrete, visau aventuri grandioase. Părinții lui Sile credeau că nevinovații copii pun la cale explorarea unei peșteri de mare interes științific, îl și vedeau pe fiul lor un Racoviță la 15 ani, cu premiul „Nobel" în buzunar.

„Hei, ofta tatăl melancolic, ce păcat că n-am avut și eu condițiile lui! Ce aventuri visam și eu când eram puști, cum aș fi plecat în lume de mic, ca să mă în torc apoi celebru. Toți oamenii mari au iubit aventura. Ferice de Sile, o să ajungă de-o să ne mândrim cu el".

În realitate, Sile avea gânduri mult mai modeste.

Cu ajutorul colaboratorilor săi, el dădu într-o noapte o grea lovitură alimentarei din colț, luând banii din casă și coniacul din rafturi. Tinerii aventurieri plănuiră apoi să facă un voiaj pe patru roți în necunoscut, eventual până undeva pe Coasta de Azur. Bani de benzină aveau, le mai trebuia o mașină. Au luat-o într-o seară de la un parcaj și au plecat cu ea pe străzi, ca vijelia. La ieșirea din oraș, oprind la un PECO, benzinarul s-a mirat văzându-i că nu știu e nu se deschid ușile și capacul rezervorului și i-a dat pe mâna miliției.

Cariera aventurierului Sile s-a terminat la o casă de corecție. Părinții au venit, l-au pupat printre gratii și l-au asigurat că totul o să fie bine.

— Ți-am pus pistoalele în vaselină, ca să nu ruginească, și costumele de *cowboy* la naftalină, ca să nu le atace moliile. Să fii cuminte, puiule, și să te întorci sănătos.

COLEGUL DE BANCĂ

Mergând, într-o zi, pe strada Brezoianu (cine m-o fi pus să trec în ziua respectivă pe strada Brezoianu?), mă întâlnesc față în față cu un tip brunet, foarte zdravăn și foarte roșcovan, care mă ia în brațe și mă pupă pe obraji și pe frunte. Tipului îi dăduseră pur și simplu lacrimile de emoție, erau lacrimi adevărate, le vedeam cum curgeau pe obrajii lui îmbujorați.

— Ce faci, mă, Ionele? mă întreabă el cu reproș și mâhnire. Cum e posibil, mă, să nu ne vedem noi de atâta vreme, bucureșteni de peste douăzeci de ani?

Cum e posibil? Tu știi de când te caut?

Încerc să-mi revin și să-mi aduc aminte de unde cunosc individul. Nu e nevoie să fac niciun efort.

— Mă, tu mai ții minte când eram noi colegi de bancă la școala primară?

Știam că fusesem coleg de bancă cu un blond, care lucrează în prezent la PECO.

— Nu mult, vreo două săptămâni, cât a avut ălălaltul pojar. Mă, ce băiat bun erai tu atunci, cum mă ajutai tu la învățătură, cum îmi împrumutai caietele tale, gumele tale, creioanele tale…

Mă târăște în primul restaurant și-mi povestește, în decurs de trei ore, viața lui din ultimii douăzeci și cinci de ani, cum nu s-a realizat el din pricini absolut obiective, mai ales din cauza unei soții crampon care, ca să-l lege de ca pe viață, i-a făcut doi copii, altfel minunați, dar ce-i trebuia lui copii? Lui îi trebuia libertate de acțiune, ca să se poată pregăti și împlini pe plan profesional. Din pricina asta nu și-a putut termina nici studiile, s-a delăsat în muncă, nu a fost promovat. Noroc că m-a întâlnit; și cum m-a căutat, de câte ori nu m-a așteptat în fața „Casei Scânteii”, în ploaie și vânt, ce mult aș fi însemnat eu pentru el în momentele grele! Mă rog. Nici acum nu e târziu, în calitate de coleg de bancă pot să fac o mulțime de lucruri care să-l pună pe picioare. Drept pentru care îmi face un Program minimal, pentru următoarele săptămâni: să-i grăbesc divorțul, dat fiind că bestia de nevastă-sa continuă să-l șicaneze, vrând să-i distrugă complet cariera. În al doilea rând, va trebui să aranjez în așa fel divorțul încât să nu dea niciun fel de pensie de întreținere pentru copii: cu banii lui au fost crescuți până acum, de-acum încolo să-i crească și ea, să se ducă la muncă, să vadă și ea ce e greul. În al treilea rând, întrucât el a întrerupt studiile superioare acum cincisprezece ani în primul semestru al anului întâi, va trebui să mă duc să-i fac rost de o derogare prin care să i se dea voie să reia studiile direct din anul doi, eventual cu mici examene de diferență, la fără frecvență. La aceste examene va trebui să-i dau o mână de ajutor, în sensul să-i pun niște pile la profesori, cine dracu’ mai știe materie după cinșpe’ ani de întrerupere?! în fine, deocamdată îmi mai cerea doar să-i fac rost de o garsonieră și un medicament pentru o mătușă.

— Ce dracu’, mă, dacă nici tu, colegul meu de bancă, nu mă ajuți, atunci la cine să mă duc?!

Mi-am notat tot ce mi-a spus într-un carnețel, l-am întrebat dacă n-ar vrea să-l trec direct în anul trei de facultate fără niciun fel de examene de diferență, dacă dorește ca garsoniera să fie dublă și ultracentrală și dacă nu ar fi bine să ceară și ceva despăgubiri din partea soției pentru timpul pe care l-a pierdut lângă ea atâția ani. A zis că da, am idei bune, să fac tot ce e cu putință ca să rezolv chestiunile acestea cât mai repede, pentru că are și alte lucruri care să mă-roage, mai ales în legătură cu promovarea lui pe plan

profesional. Mă despart de el dându-i un număr de telefon fals și o iau la fugă pe Calea Victoriei în zigzag, ca să-mi piardă urma. Între timp, îmi aplicam numeroși pumni în cap: ce căutam eu la ora respectivă și în clipa respectivă pe strada Brezoianu?

ÎNTÂLNIREA CU VIAȚA

Nu demult, în urma unor dezbateri îndelungate și furtunoase, Uniunea umoriștilor slabi și mediocri (există și o Uniune a umoriștilor excelență, cu un singur membru: eu) a stabilit, în principiu, necesitatea ca membrii ei să ia contact cu viața. Cu acest prilej, toți umoriștii slabi și mediocri au declarat solemn că legătura cu viața este o necesitate vitală pentru oricare creator, un fel de oxigen care hrănește opera.

Apoi, au luat în discuție conceptul de viață, pentru ca lucrurile să fie cât se poate de clare. Problema a fost abordată din toate punctele de vedere: biologic, filosofic, etic, estetic și structuralist. Evident, din această pricină s-au născut contradicții (care au trebuit împăcate), confuzii (care au trebuit limpezite), nelămuriri (care au trebuit lămurite), întrebări (la care a trebuit răspuns) și așa mai departe.

Astfel, unii au susținut că viața există pretutindeni și, deci, și în interiorul umoristului. Atunci, s-a pus întrebarea: ce rost are să meargă umoristul să cunoască viața altora, când mai bine ar fi să și-o cunoască pe-a sa! O altă teorie susținea că viața biologică nu poate fi confundată cu viața luată în sens social și literar, care există în mod obiectiv și independent, în afara eului nostru. Acest punct de vedere susținea, cu alte cuvinte, necesitatea ca umoristul să meargă el la viață. O serie de vorbitori au considerat, însă, că nu e necesar să meargă umoristul la viață, ci să vină ea la el, deoarece viața este interesată să fie zugrăvită de către umoriști, și nu umoristul să fie zugrăvit de către viață. O altă teorie susținea că viața, în sensul ei concret senzorial, nu se găsește decât dincolo de Chitila. Cu acest prilej s-a mai iscat o controversă, deoarece unii confundau Chitila cu Chilia Veche (localitate situată în Delta Dunării), iar unii cu orașul Chitias din Irlanda de Nord.

În cele din urmă s-a făcut un compromis, ajungându-se la concluzia că viața există și în afara eului umoristului, că trebuie cunoscută prin deplasarea umoristului spre aceasta și nu invers și că e de preferat viața situată dincolo de Chitila. S-a stabilit, de asemenea, ca în viitoarele două săptămâni toți umoriștii membri ai uniunii să ia legătură cu viața, obligatoriu, alcătuindu-se brigăzi formate din mai multe persoane, deoarece unii au susținut că le e jenă să meargă singuri, unii recunoscând chiar că le e frică.

Din păcate, însă, majoritatea umoriștilor nu s-au ținut de cuvânt și nu au plecat, așa cum s-a stabilit, pe teren. Unii au declarat chiar că nu vor mai pleca deloc, aducând ca argumente împrejurări familiale dintre cele mai grave: accidente, decese, nașteri. La un moment dat se credea chiar că însăși ideea legăturii cu viața va fi definitiv compromisă, și atunci s-a recurs la o soluție ultimă: s-a tras la sorți cine să plece.

Tragerea s-a făcut de față cu un public larg, așa cum se obișnuiește la Loto și ADAS. Spre satisfacția tuturor, plăcerea de a lua primii legătură cu viața a revenit unora dintre cei mai apreciați umoriști mediocri: epigramistul J.J. Sacâz (pseudonim), foiletonistul Mugurel Crenguță (pseudonim) și caricaturistul

Broască (acesta a refuzat să-și adopte un pseudonim, susținând că numele de Broască e mai onorabil și mai cantabil chiar decât Napoleon). Ei au promis solemn, în fața președintelui și a colegilor, că a doua zi vor pleca pe teren.

În clipa când s-au urcat în tren, cei trei au simțit deodată fiorii necunoscutului și, bineînțeles, ai regretelor. De ce plecaseră, totuși? Nu cumva tragerea la sorți a fost măsluită? Oare cum se va comporta viața vizavi de ei? Oare nu vor contracta vreo boală incurabila. Doamne ferește?!

Dar. Fie că voiau sau nu voiau, trenul îi ducea pe umoriștii Sacâz, Crenguță și Broască spre întâlnirea cu viața, cu o viteză de optzeci de kilometri pe oră.

Așa se și face că peste patru ore se aflau în orașul R. Încă de la gară, umoriștii au observat că viața are față de ei o atitudine rezervată. De ce aceasta nu le ieșise în întâmpinare cu flori? Nu-i convenea cumva vizita lor? Le băgase cumva un fitil vreun confrate invidios?

Acest mister trebuia lămurit de la bun început.

Considerând, după părerea lui, că, în mod oficial, viața își are sediul la primărie, Mugurel Crenguță propuse să se ducă toți trei într-o vizită de prezentare la această instituție.

La primărie, umoriștii fură primiți cu simpatie, entuziasm și chiar uimire. Oamenilor nu le venea să creadă că niște umoriști în carne și oase au venit la ei și regretară sincer că n-au aflat dinainte de eveniment. Pentru a-i întâmpina la gară. Imediat li s-au creat toate condițiile optime pentru cazare și hrană.

După ce s-au spălat și au mâncat bine, umoriștii s-au interesat de aspectele concrete pe care le ia viața în acest oraș. Imediat, cei de la primărie le-au prezentat lista întreprinderilor, instituțiilor și celorlalte edificii ale orașului.

— Neapărat, neapărat, au spus ei, trebuie să vedeți combinatul siderurgic.

— Combinatul, siderurgic? – s-au întrebat umoriștii, deja neplăcut surprinși de această denumire prea energică. Mă rog, să-l vedem…

În drum spre combinat, prima constatare critică pe care au făcut-o s-a referit la faptul că acesta era situat în afara orașului, adică puțin cam departe. „De ce nu a fost așezat în centru?” a întrebat Broască, nedumerit, dar niciunul dintre colegii săi nu a fost capabil să-i răspundă.

Văzându-le legitimațiile de umoriști și mutrele acre, portarul combinatului a început să râdă cu o poftă de-a dreptul populară. Umoriștii l-au privit cu suspiciune. Felul cum râdea acest om li s-a părut de prost augur. Fără îndoială că aici exista o concepție greșită despre umor.

Aruncând de la poartă o privire asupra combinatului, Broască rămase profund dezamăgit de felul cum arăta acesta în realitate.

— În desenele mele e mult mai frumos, spuse el.

Mai curat, mai ordonat… Uite, de pildă, ce neglijență: au lăsat țevile alea uriașe pe-afară.

— Precis că au uitat să le facă de la bun început și le-au făcut pe urmă, își dădu cu părerea Sacâz.

Intrară apoi în curte. Circulația intensă îi umplu de fiori: mașini după mașini, cărând tot felul de lucruri, cărucioare, vagoneți,

platforme. Ceea ce i-a făcut însă să se lipească de un zid, îngroziți, a fost un tren care a fluierat asurzitor chiar sub nasul lor.

Cum nimerise acest tren în curtea unei întreprinderi? Nu cumva deraiase și pornise aiurea?

Președintele sindicatului, care îi însoțea, îi conduse la oțelărie. Intrând în hala imensă, umoriștii avură câteva clipe de uimire totală. Flăcări imense ieșeau pe o ușă pe care cineva o uitase deschisă și nimeni nu se sesiza să cheme pompierii.

— Ce neglijență; urlă Mugurel Crenguță. O să ar dați de vii!

Oțelarii râseră în hohote homerice. Erau strașnici umoriștii ăștia. Deși acri și încruntați la mutre, fă ce-au niște glume foarte reușite. Cel mai mult le-a plăcut oțelarilor gluma făcută de Broască: atunci când o macara a trecut chiar pe sub nasul lor, cărând o oală uriașă plină cu metal topit, acesta a leșinat.

Sacâz, fiind mai intim cu el, și-a permis să-l muște de deget și Broască s-a trezit, suspinând: „Vreau acasă”. În clipa când au aflat că temperatura oalei cu fiertură roșie este de peste o mie cinci sute de grade, toți trei au fost de acord că e bine să dispară cât mai repede. Aici viața se afla în formele ei cele mai primare, neevoluate. De unde umor în asemenea condiții?

Crenguță, având cel mai mult prezență de spirit, puse câteva întrebări chibzuite îndelung, ca, de pildă: ce înălțime are hala? dacă metalul topit se răcește la gheață? de ce se pune în cuptor fier vechi și nu fier nou, care ar fi mult mai bun? etc., după care declară că ceea ce au văzut e suficient, acum vor să cunoască și elementul uman.

— Să ni se dea un om să-l cunoaștem, au cerut ei.

Președintele sindicatului le-a recomandat un oțelar.

— Să mergem undeva unde să fim în liniște și siguranță, au propus apoi.

S-au retras într-un birou, undeva unde era liniște și, mai ales, siguranță. Oțelarul îi privea aproape emoționat, cu un zâmbet modest și sfios pe fața lui dogorită de flăcări. Umoriștii erau gata-gata să se emocioneze și ei, dar își reveniră. Sacâz făcu chiar o observație, în șoaptă, către colegi: „Nu vi se pare cam schematic? Într-adevăr, viața, așa cum o reprezenta acest tânăr solid și roșcovan, voios și modest, era exagerat de frumoasă. Umoriștii

manifestară totuși un deosebit interes față de elementul uman și îi adresară circa cincizeci de întrebări, dintre care citățm următoarele: 1) Care este linia caracterologică și psihologică pe care vă dezvoltați? 2) în ce momente ale procesului de producție aveți de obicei complexe sau, exprimându-ne mai simplu, frământări sufletești? 3) Ce mișcări psihice vă sugerează focul? 4) Ce umor preferați: gros sau sec? 5) Când râdeți, care anume facultăți psihice și fizice vi se compensează? 6) Ce părere aveți despre revista noastră de satiră și umor *Leușteanul* etc., *etc.*

Elementul uman își notă atent cele cincizeci de întrebări, după care umoriștii îi propuseră să le trimită răspunsurile prin poștă pentru că acum se grăbesc să nu piardă trenul. Și plecară.

În curte, Crenguță își notă repede niște nume de fruntași de pe un panou de onoare, apoi se îndreptară în mare grabă spre gară.

— Să prindem neapărat trenul! strigă îngrijorat Broască. Eu la ora opt am obiceiul să fac o baie, iar la nouă să fiu în pat.

Ajunși în București, umoriștii fură invitați să povestească și celorlalți umoriști slabi și mediocri cum arată viața. Luând cuvântul în numele celor trei.

Mugurel Crenguță începu așa:

— Tovarăși, viața este nebănuit de proaspătă, sur prinzătoare și complexă. Am cunoscut cu acest prilej locuri, fapte și oameni care, cred că nu exagerez, vor servi întregii noastre uniuni ca material de viață pentru următorii patru-cinci ani. Depozitul nostru sufletesc este doldora.

Umoriștii slabi și mediocri au izbucnit în aplauze viguroase, pline de satisfacție. În sfârșit, sosise și în mijlocul lor o bucată de viață. Poate că, folosită cu economie, le va ajunge chiar pentru opt-nouă ani, până la vârsta pensionării.

Sacâz. Mugurel și Broască stăteau la prezidiu, mândri, privind sala ca niște cosmonauți întorși pe pământ. Din clipa aceea, intrarea lor în istoria literaturii satirice proaste și mediocre era o chestiune sigură.

OMUL CARE VINE DIN BUZĂU

Scriitorul e la masa de lucru. Intră Vărul — 60 de ani, mic și slab. După el, timid, Fiul — 35 de ani, cât mai înalt și zdravăn cu putință, purtând o gâscă la subțioară.

VĂRUL: Dacă nu vă supărați, aici trăiește și locuiește cunoscutul scriitor I.B.?

SCRIITORUL: Dar cine sunteți dumneavoastră?

VĂRUL: Cum, mă Onele, nu mă mai cunoști? (îl pupă pe amândoi obrajii.) Eu sunt Mielu, mă! Mielu… vărul tău… (Scriitorul nu-l recunoaște.) Mama mea și mătușa ta erau ca surori… (Se așază fără să mai aștepte invitația.) Ce mai faci

— Tu, mă, cum o mai duci, ce mai creezi, cu ce ne mai delectezi, cu ce ne mai… Mai ții minte când mergeam noi amândoi cu oile pe deal… cu mieii… cu iezii… Măi, ce de amintiri, îmi dau și lacrimile… Măi Onele, ca să nu te rețin, că poate te afli în focul creației, că știm și noi ce e o creație și cum trebuie ea respectată, îți spun de ce te-am deranjat așa de matinal și de dimineață, uite, ia gâsca asta, poți s-o faci pe varză, poți s-o ții și de prăsilă, că e blândă și domestică mai ceva ca un copil, poți să dormi cu ea în pat. Mă Onele, tu-l cunoști pe Gică-al meu? Gică, ăla micu', brunet, care ți-a recitat ție o poezie acum zece ani, când ai fost pe la noi prin sat și l-ai mângâiat pe creștet… (Arată spre Fiul, care e cât un munte.) Uite, ăsta e. A crescut, s-a dezvoltat, am vrut să-l dăm mai departe, n-a reușit, era cam bolnăvicios, cum deschidea cartea, îl durea creierul mic. Și atunci l-am angajat magazioner la o magazie din comună. Mă Onele, ce crezi că pățește, mă, alaltăieri? Ce crezi?

SCRIITORUL: Ce?

VĂRUL: l-a luat foc magazia.

SCRIITORUL: Cum?

VĂRUL: N-o să-ți vină să crezi: a uitat o țigară aprinsă înăuntru. Dar știi care e culmea? Că exact în ziua aia se luase de fumat, săracul!

SCRIITORUL: Nu cumva a avut ceva lipsuri în gestiune?

VĂRUL: O fi avut, dracu' știe, că pe urmă de unde să ne mai dăm seama, că n-a rămas decât scrum: era noapte, pompierii erau voluntari)…dormeau… Pe partea locală lucrurile sunt aranjate, avem martori, avem recomandări. Problema e să vorbești tu la ADAS să plătească paguba, că de-aia e ADAS.

SCRIITORUL: Cât e paguba?

VĂRUL: Nu e mare: vreun milion. Să plătească ADAS-ul și pe urmă să-i oprească din leafă, două, trei sute pe lună… Am făcut noi socoteala, în anul 2197 e achitat. Ce zici, vorbești tu cu ăia de la ADAS?

SCRIITORUL: Ce să vorbesc?

VĂRUL: Să spună că magazia a fost, trăsnită de trăsnet.

SCRIITORUL: Păi a fost furtună în noaptea respectivă?

VĂRUL: Era senin ca sticla, da' ce contează, n-ai tu relații?

SCRIITORUL: Ce relații?

VĂRUL: Adică să vorbești cu Topor să schimbe buletinul din ziua aia: să bage ploaie în loc de senin… Zi, că n-o fi degeaba, îl omenim. Să zică c-a greșit, n-o fi. Nici prima, nici ultima oară, e om și el… Sau n-ai vreun doctor mare de nervi?

SCRIITORUL: De ce?

VĂRUL: Cum de ce?. Să-l declare iresponsabil p-ăsta mic. Să-i dea certificat de astenie. Că tot e ei cam zănatec. Odată, când a venit băut, a zis că vrea să taie butuci și-a despicat butelia de aragaz în două. Ce zici? Poți să faci ceva pentru el. Să-l salvezi? Gândește-te.

SCRIITORUL: Păi asta fac.

VĂRUL: N-ai nicio idee?

SCRIITORUL: N-am.

VĂRUL: Ce dracu', mă, dacă nici vouă, scriitorilor, nu vă merge mintea, care din asta trăiți, atunci…

Hai că tot eu te scot din încurcătură… Am o idee de milioane, poți s-o bagi și-n *Preșul.* Știi ce faci? îl înfiezi!

SCRIITORUL: Pe cine?

VĂRUL: Pe el. (Către Fiul.) Zi săru' mâna!

FIUL (către Scriitor): Săru' mâna, tată !

VĂRUL: Hai, mă, că asta e soluția: îl înfiezi și pe urmă vii la ăia de la tribunal și le zici: „Dom' le, ăsta e fiu-miu, nu vă legați de el, că nu știu ce vă fac!". Adică faci scandal. Pe urmă, după ce trecem de belea, îl desfiezi. Ce zici?

SCRIITORUL: Păi ce vârstă are el?

VĂRUL: Cine? Fiu-miu? Treizeci și cinci.

SCRIITORUL: Păi și eu am tot treizeci și cinci.

VĂRUL: Și ce-i cu asta?

SCRIITORUL: Păi unde s-a mai pomenit ca fiul să aibă aceeași vârstă cu tatăl?

VĂRUL: Acum te legi și tu de-un fleac. Dar la voi, în literatură, cum e posibile toate? Cum devine de cântă una care e cheală, iar fiul care e viu vorbește cu tac'su care e mort? Adică eu nu citesc presa și nu mă uit la televizor?! Zi mai bine că n-ai bunăvoință și că nu vrei să mă servești!

SCRIITORUL: Eu vreau, dar…

VĂRUL: Lasă, că vă știu eu pe-ăștia care-ați plecat de unde-ați plecat și v-ați uitat vatra pe care v-ați născut, v-ați uitat pășunea pe care-ați păscut mieii, oile și caprele ! V-ați uitat mamele, tații, cumnații și frații și… (Către fiul.) Hai, mă, că mai avem noi și alte relații, n-o fi el singurul văr din Buzău care-a ajuns în București. (Către Fiul, în șoaptă.) Ia și gâsca ! (Cei doi ies indignați; Scriitorul rămâne semiîngândurat.)

ȘI VRĂBIILE VISEAZĂ UNEORI…

— Moțule, șopti Suzi, somnoroasă, afundată în perne, le rog pregătește-mi piscina. Vreau să zac două ore și un sfert în spumă imaculată și în miros de brad.

Moțul sforăie alături pe ambele nări. Suzi îl scutură de umărul drept, gras și păros, ca pe un pom încărcat cu fructe. Nimic.

— Moțule, scoală-te, te rog, e aproape douăspe. Fă-mi cafeaua.

Moțul nu este un moț, adică ceea ce se cheamă un locuitor din Țara Moților, el este născut la Buhuși și arată ca atare, adică destul de prăpădit și decrepit, chel, buhăit, cu fața împânzită de vinișoare roșii, semne nefaste ale alcoolului și tutunului. Suzi îi spune așa pentru că, pe vremuri, când era tânăr și avea păr, purta un moț în vârful capului, ceea ce îl făcea cât de cât simpatic.

Moțul continuă să doarmă buștean, ceea ce o obligă pe Suzi să se dea jos din pat, să-și pună niște papuci jerpeliți. În picioare și să se ducă în bucătărie pentru a-și pregăti singură cafeaua. În bucătărie e o mizerie fără margini: grămezi de gunoi și resturi de mâncare,

farfurii, furculițe și cuțite nespălate, gândaci negri și roiuri de muște agresive. Suzi calcă printre gunoaie și gândaci, indiferentă, cu ochii pe jumătate închiși, își pune cafeaua la fiert și așteaptă să dea în clocot…

— Neprețuite, urlă Moțul din dormitor, dacă tot ești în picioare, fă-mi și mie una!

Neprețuita nu răspunde, dar mai pune o ceașcă de apă la fiert, plus o linguriță de cafea. Între timp, Moțul s-a sculat și a intrat în baie. Și aici mizeria e aproape desăvârșită. Cada e spartă și inutilizabilă, oglinda la fel, pereții afumați și coșcoviți. Piscina de care vorbea Suzi nu e, de fapt, decât o albie de tablă zincată în care se spală turnându-și unul altuia apă caldă dintr-un cofer. De altfel, întregul apartament așteaptă să fie zugrăvit de cinșpe ani, parchetul e negru, lustrele sparte.

Suzi aduce cafelele în dormitor. Se întinde pe pat și soarbe din ceașcă cu voluptate. Doamne, ce s-ar fi făcut ea dacă nu ar fi existat cafeaua pe lume, cum s-ar fi pus pe picioare în fiecare dimineață? Moțul vine și el din baie oarecum înviorat, și-a dat cu puțină apă pe față, și-a pus halatul.

— Mi-ai răcit cafeaua? întreabă el.

— Da. Poți s-o bei.

Moțul se duce la fereastră ca să-și clătească privirea cu peisajul străzii.

— Uite, zice el, fără reproș, madam Maria, de vizavi, s-a întors cu două sacoșe pline cu gogoșari.

— Dacă te-ai fi dus și tu la piață de la ora șase, ai fi adus gogoșari și gogonele. Dar ție îți place să dormi până la prânz.

— Și ție la fel.

— Da, și mie la fel.

Suzi e cooperatoare la domiciliu, adică are contract cu o cooperativă care produce nasturi și agrafe de plastic. Primește materia primă, lucrează acasă respectivele produse, le predă și primește suma ce i se cuvine. Cât lucrează, atât câștigă. Din păcate, lucrează destul de puțin și primește destul de puțin.

Moțul este ghid la ONT în anotimpurile turistice, adică vara și iarna. Primăvara și toamna nu lucrează.

Câștigul lui, deci, este și el destul de limitat. Ar putea să lucreze tot anul, dar nu se simte capabil. Se mulțumește cu strictul necesar: o pâine, două sticle de lapte, două sute de parizer și cafea. În majoritatea timpului el ascultă posturi de radio străine, iar ea citește romane polițiste franțuzești. Uneori, stau de vorbă ceasuri întregi despre te miri ce, folosind aproape întotdeauna un ton melancolic. Copii nu au pentru că nu pot suporta copiii. Când copiii vecinilor fac gălăgie în curtea interioară. Moțul urlă la ei până răgușește: „Derbedeilor, sceleraților, țiganilor, mitocanilor, împuțiților!”. Dar strânge de gât, i-ar ucide fără milă, odată l-a bătut crâncen pe unul dintre ei, dar apoi a fost nevoit să stea închis în casă aproape o lună de frica părinților victimei, care erau hotărâți să-l cotonogească.

— Te duci să iei lapte și pâine, iubitule? întreabă ea.

— Nu, iubito. Azi te duci tu, eu am fost ieri.

— Nu mă duc.

— Foarte bine, nu te duce. O să răbdăm de foame.

Nu e prima oară când niciunul dintre ei nu vrea să se ducă după cumpărături, fiind apoi nevoiți să rabde de foame. Voluptatea mizeriei le-a intrat în obișnuință. Sigur că nu e plăcut să trăiești cu o cafea și o bucată de pâine uscată, dar dulceața lenevirii în pat nu se poate asemăna cu nimic altceva, nici măcar cu mierea de albine. Ea a fost obișnuită de mică să primească mâncarea la pat, iar el a fost crescut de două mătuși care l-au răzgâiat. Până la 30 de ani, dându-i totul de-a gata.

— Dragul meu, spune Suzi, sorbind ultima gură de cafea, azi-noapte am visat că primisem din partea ta cadou o mobilă „Louis Quinze” splendidă. Absolut splendidă.

— Trebuia să duci visul până la capăt, adică să mă visezi și pe mine Louis Quinze.

— Altă dată m-am visat trăind pe vremea faraonilor. Se făcea că eram Nefertiti și că mă căsătorisem cu ginerele meu, cu fostul soț al fiicei mele. Pe-atunci incestul nu era repudiat. Cleopatra făcea baie în lapte de iapă, de-aceea arăta atât de splendid, încât se dădeau în Vânt împărații după ea. Dacă m-aș.fi născut cu câteva mii de ani în urmă… Sau măcar cu câteva sute de ani… Mi-ar fi plăcut să fiu amanta unui artist celebru: Liszt, Mozart, Paganini, Rembrandt, Villon sau chiar Balzac, care era mai gras și mai dizgrațios decât

tine, dar care era atât de tandru în dragoste. Doamne! ce scrisori dumnezeiești i-a scris acelei contese poloneze sau rusoaice! Mi-a fost dat să mă nasc în secolul douăzeci, ca să te întâlnesc pe tine și să trăim în mizerie, scuză-mă că ți-o spun, nu-ți fac niciun reproș, nici ție nu-ți place să muncești, nici mie. Dar mi-ar fi plăcut să trăiesc în lux, să mă fi dus în fiecare vară pe Coasta de Azur, să mă scald în cea mai albastră apă din lume, să joc la ruleta din Monte Carlo, din Montreux sau Cannes.

— Montreux e în Elveția, nu e pe Coasta de Azur.

— Știu. Tu mă duci în fiecare vară zece zile în comuna 2 Mai la un țăran turc, cu casa plină de muște și cu closet în fundul curții. La teatru de când n-am mai fost? Oho, din tinerețe! în schimb, mă trimiți la coadă la lapte, la coadă la ouă și la coadă la spanac. Cu cultura și cu sensibilitatea mea, am ajuns să fac cumpărături. Mi-ar fi plăcut să am pe mină un rege bătrân și libidinos, să-l înșel cu un prinț tânăr și gelos, să vând secrete de stat vecinilor dușmani și să fiu arsă pe rug. Ce subiect de roman și de seriale aș fi ajuns! De ce nu ai și tu un pic de vocație literară ca să scrii măcar câteva pagini despre trista mea viață, fără trecut și fără perspectivă?

Moțul fumează o țigară și se gândește aiurea, îl interesează pe el ce spune nevastă-sa cât negrul sub unghie. Totuși, nu trebuie să-i dea impresia că o ignoră, ea trebuie să creadă că el o ia în serios, cine știe, poate până la urmă se duce să cumpere pâine și lapte.

— Da’ ce crezi, că eu nu m-am visat adeseori rege, împărat, șah sau faraon? Mi-ar fi plăcut să fiu stăpân al unei țări și să fiu propulsat de o femeie superbă și ambițioasă. Tu de ce nu mi-ai dat un imbold în viață? De ce nu m-ai împins pe scara socială, ca să fac carieră? Ducă erai o Vidră sau o Iosefină, nu mă lăsai să dorm pinii ia zece și jumătate, mă sculai la șase dimineața și mă trimiteai să-mi termin studiile, să muncesc, să mă zbat, să capăt o funcție.

Inteligent și cult sunt — te-ai convins, sper —, puteam să ajung ministru. Cunosc două limbi la perfecție, pot recita din Goethe ore întregi, dar cui folosește? M-am produs odată la casa de cultură a sectorului. Nu mă ascultau decât două babe și tu. Restul erau în așteptarea filmului. Ce film era?

— *Cavalerul Pardaillan.*

— E posibil să fim lăsați în mizerie și umilință două persoane intelectuale care ar putea fi atât de utile societății?

— Dar nu societatea ne lasă în mizerie. Societatea a fost destul de drăguță cu noi. Magazinele sunt chiar la parterul blocului. Acolo avem pâinea, laptele, mezelurile. Fără să muncim aproape deloc, avem strictul necesar.

Moțul se enervează cu adevărat.

— Dar asta îmi trebuie mie? Strictul necesar?!

Strictul necesar îl au animalele, care trăiesc de azi pe mâine. Eu vreau să trăiesc fără să am grija strictului necesar, vreau un valet care să mă servească la pat, un bucătar și un portar.

— Avem portar la bloc.

— Vreau portarul meu personal! Să-mi aducă ziarul la pat și să mă anunț? când mă caută cineva.

— N-avea nicio grijă, vei fi anunțat chiar azi că a sosit tipul cu lumina. Ai cu ce plăti lumina?!

— De ce să plătesc eu lumina? Toate angaralele ar trebui să mi le plătească administratorul meu personal. Aș avea dreptul și la un frizer, iar tu ai putea avea o coafeză și o cameristă.

— Dragul meu, ca să am o cameristă, trebuie, mai întâi, să am o cameră a mea. Te rog nu mă enerva, nu spune lucruri nerealiste!

— Draga mea, nu te enerva, pentru că eu nu mă enervez. Când spun că meriți o cameristă, înseamnă că mă refer, implicit, și la o cameră a ta. Așa cum cred că aș avea și eu dreptul la un birou al meu. O cameră spațioasă, luminoasă, împodobită cu multe plante ornamentale, unde să meditez și să-mi însemnez anumite gânduri mai mult sau mai puțin disparate. Îmi trebuie, de asemenea, o curte spațioasă, cu alei bine îngrijite, pe care să-mi fac cele trei plimbări zilnice, ascultând cântecul privighetorilor.

Suzi începe să plângă, brusc, cu sughițuri.

— Dar eu n-aș avea dreptul la o seră?! Știi cât iubesc florile, cum îmi ud mușcata din fereastră aproape zilnic și cât îmi doresc niște trandafiri japonezi și niște cactuși. Și știi ce-aș mai vrea? Să-mi dai voie să mă plimb prin grădina ta călare pe un ponei.

Firește, nu la orele când îți faci tu plimbările. Îmi dai voie?

— Bineînțeles, răspunde Moțul, îngândurat. Știi la ce mă gândesc? Mă gândesc că un pic de călărie nu mi-ar strica nici mie,

mai ales la sciatică, m-ar obliga să-mi țin șira spinării dreaptă. Dar mă întreb unde am putea construi grajdurile.

— În fundul grădinii.

— Asta presupune, draga mea, ca grădina să fie destul de mare pentru a nu simți mirosul. În plus, ne trebuie un grăjdar…

— Da, o să angajăm un grăjdar. Dar și un grădinar.

— Grăjdarul ar putea face și treburile grădinăritului.

— Cum poți să spui o asemenea prostie? Grăjdăritul și grădinăritul sunt profesii cu totul și cu totul diferite.

— Dar crezi că am putea avea o piscină în aer liber? înotul m-ar întineri cu zece ani.

— Da, avem nevoie neapărat de o piscină. O piș cină din marmoră albastră. Am citit într-o revistă despre ultimul răcnet în materie la americani: o instalație japoneză numită *geakuzi,* care încălzește apa și face valuri care te masează. Actrițele de la

Hollywood n-au pic de burtă. Fă și tu rost de o instalație *geakuzi.*

— Acum, zău că ești absurdă ! De unde vrei să fac rost de *geakuzi?*

— Te privește! Vreau *geakuzi!* urlă Suzi, isterică. Vreau *geakuzi!*

În aceeași clipă, cineva sună la ușă. Moțul merge în vârful picioarelor și se uită pe vizor, după care se întoarce tot în vârful picioarelor.

— Mai încet, dragă, nu țipa! A venit administratorul după întreținere.

Suzi își bagă singură pumnul în gură și geme, înfundat:

— Vreau *geakuzi!*

ÎNTÂMPLARE CU JILAVU

Crinel Jilavu e burlac și chel de la vârsta de 21 de ani. Acum are 38 de ani și e la fel de chel, cu fruntea mică, creață, cu un nas borcănat, cu șase măsele de aur în gură și cu un râs insuportabil. Când râde, parcă chițcăie un șoarece, din cauza asta un coleg de birou astenic și-a cerut transferul la altă instituție. Noroc că râde rar, neavând motive și nici vreo predispoziție biologică. În general, trebuie spus (și nu fac asta cu plăcere, eu nu-mi urăsc personajele nici măcar atunci când sunt negative, așa cum nicio mamă

adevărată nu-și poate urî un copil urât sau infirm — sper că aserțiunea aceasta vi s-a părut suficient de originală) că Jilavu era antipatizat de toată lumea pentru simplul motiv că felul lui de a fi era antipatic. În ce sens? în sensul că era agasant de corect în muncă, pedant în vorbire și costumație, se parfuma violent și abundent, nu fuma, nu bea alcool, nu avea, în general, niciun viciu. De ce nu se căsătorise până la această vârstă? îl întrebaseră colegii de nenumărate ori. Din prudență, a răspuns el. Îi era teamă ca nu cumva eventuala soție să-l înșele. Cunoștea cazul unei rude îndepărtate care plecase pe teren și, întorcându-se intempestiv, o găsise pe nevastă-sa cu altul, o bătuse până-i făcuse praf ficatul, soția îl dăduse în jude cată, drept pentru care intrase la pușcărie. Atunci, pentru ce să te însori? Ca să ai pentru ce intra la pușcărie? Mai cunoștea, de asemenea, cazul unui tip de pe strada lui natală care o prinsese pe nevastă-sa cu unul, el a întrebat cu o indignare întemeiată ce înseamnă asta, la care respectivii, adică nevastă-sa și amantul, s-au repezit asupra lui și l-au bătut măi —, pretinzând apoi, la proces, că au fost în legitimă apă rare, întrucât victima intrase fără să bată la ușă, surprinzându-i în neglijeu și speriindu-i grozav. În al treilea rând, subliniase Jilavu, o soție este necesară pentru a găti mâncare, a spăla rufe și a face curețe ale în locuință. Or, el își prepară singur ceaiul de dimineață, la prânz mănâncă la cantină, iar seara un sandvici cu ceai și o aspirină, rufele le spală la „Nufărul*, iar curățenia o face cu aspiratorul, dă o dată pe săptămână, duminica, după care primește vizita președintelui comitetului de bloc, cu care joacă table.

Atunci, pentru ce să se însoare? Ca să se cheme că e însurat?

— Jilavule, ai dreptate, i-a răspuns șeful de birou, care era recăsătorit pentru a treia oară. Ești băiat deștept.

La un moment dat. Însă (există, după cum vedeți, un *însă* în viața lui Jilavu), a venit în instituție o dactilografă cu numele Nu-ți. Această Nu-ți era o fată destul de nostimă, cam mărunțică și grăsuță, dar cu un păr șaten splendid și cu niște ochi verzi și luminoși care te străbăteau ca un laser. Au încercat mai mulți bărbați să se dea pe lângă ea, dar toți aveau un dezavantaj: erau căsătoriți. Încercase însuși directorul plin, însuși directorul administrativ și chiar contabilul-șef, toți în zadar. Nu-ți era de neclintit, cuminte, sfioasă și

harnică, le zâmbea tuturor, suavă, refuzând invitații la Snagov, pădurea Băneasa, Po pasul Buda, mănăstirea Cernica sau Hanul Vlăsiei.

Până la urmă s-a aflat motivul: iubea un tânăr pic tor talentat, fost coleg de creșă și grădiniță, acesta nu-i dăduse nicio speranță de căsătorie, dar ea îl iubea nebunește și constant și nu concepea alt bărbat în viața ei.

Jilavu a încercat și el să-i facă curte, se ducea zilnic la ea în birou, îi ducea o floare, o ciocolata, o gumă de mestecat, o prăjitură, un măr, o pară, adică ce avea la îndemână. Ea primea micile atenții cu decență, mulțumindu-i cuviincios. Jilavu. Încurajat de bunăvoința fetei, și-a propus să persevereze, în fie care săptămână o invita să ia masa cu el la un restaurant, și de fiecare dată ea îl refuza cu drăgălășenie.

Iată însă (revenim asupra acelui *însă* de mai sus) că într-o zi Nu-ți vine la birou plânsă. Toată lumea se îngrijoră sincer, vai, sărmana copilă, ce nenorocire o fi pățit? Ea — nimic. Tăcea și plângea. Până la urmă s-a aflat secretul (ce nu se află într-o instituție?): tânărul pictor, plecând cu o bursă în Italia, rămăsese definitiv în Occident, căsătorindu-se cu o belgiancă tânără, frumoasă și bogată. Sărmana Nuți, care își sacrificase cinci ani din viață pentru tânărul pictor ingrat, era zdrobită sufletește. Jilavu a sesizat conjunctura, și-a făcut unele calcule și a început să-și sporească vizitele în biroul tinerei dactilografe:

Încerca să o liniștească povestindu-i diferite întâmplări care ilustrau cinismul și măgăria bărbaților, ne rușinarea lor nelimitată. Mai mult, la un moment dat i-a împrumutat tranzistorul lui pentru a asculta muzică ușoară și simfonică.

Peste circa două luni, când Nu-ți s-a mai liniștit și împăcat sufletește, când ochișorii ei verzi au început să strălucească din nou, limpezi ca rouă dimineții (scuzați comparația), Jilavu i-a făcut din nou propunerea de a merge cu el la un restaurant pentru a lua masa împreună, dar ea a refuzat din nou. Era totuși ceva deosebit în acest refuz, observase insistentul Jilavu, un oarecare regret, o melancolie pe cale de dispariție, o dâră de îndoială se profila în vocea dulce și copilăroasă. Iată de ce Jilavu nu a fost aproape de loc surprins când, peste două săptămâni, mergând să-i ofere tinerei dactilografe un

referat pentru a fi bătut în trei exemplare pe velină și o banană, ea i-a spus pe un ton cât se poate de serios:

— Domnule Jilavu, azi aș putea să iau masa cu dumneata la restaurant. Părinții mei sunt plecați la un botez.

— Atunci, a spus, calm, Jilavu, te aștept la trei și cinci în colț, la simigerie.

La trei și cinci fix cei doi s-au întâlnit și au plecat pe jos spre centrul orașului. Jilavu mergea pe lângă ea parcă fără să atingă pământul, trupul și sufletul lui colcăiau de fericire, dacă Nu-ți acceptase să ia masa cu el. La restaurant înseamnă că perseverența lui învinsese, peste câteva luni va putea îndrăzni s-o ceară în căsătorie, iar ea nu va refuza. Nu va refuza nu pentru că va face o pasiune pentru el, asta e exclus, știe el însuși că are o figură insipidă și banală, dar cu atât mai mare va fi meritul lui. Nu-ți va veni singură la el, pentru că este un bărbat serios, sigur, alături de care va face o căsnicie durabilă.

O, cât îl vor invidia și cât îl vor blestema și înjura toți cei care i-au făcut tinerei fete curte și promisiuni, inclusiv directorul și directorul administrativ, ultimul fiind un bărbat realmente frumos, dar divorțat și cu doi copii! O, cum vor veni cu toții la nunta lui și cum îl vor felicita, prefăcându-se că se bucură pentru el! Iar ea va zâmbi tuturor, suavă, puțin tristă, desigur, cu jumătate din gânduri fugite către tânărul și frumosul pictor care i-a înșelat speranțele și unica dragoste, iar el îi va ocroti tristețea, nu-i va face niciodată, absolut niciodată vreun reproș cu privire la trecutul ei, se va purta cu ea așa cum te porți cu o floare.

Până la restaurant cei doi nu au discutat aproape nimic, din simplul motiv că nu aveau ce discuta. S-au schimbat câteva cuvinte despre vreme, el a încercat, la un moment dat, să facă o mică glumă despre un individ cam beat, dar ea. Nu a zâmbit, Jilavu știa că umorul nu e partea lui spirituală cea mai vânjoasă și că nici ea nu gustă așa ceva.

Au intrat în cel mai elegant restaurant al orașului.

Jilavu dorind să-i dea o primă probă de respect, demnitate și bun-gust; întrucât localul era cam gol, a venit însuși șeful de sală să-i servească, oferindu-le pentru început niște ouă de prepeliță în aspic, niște ficăței de pasăre trași la tigaie (în unt) și câteva feliuțe de

batog. După care ea a dorit un mușchi de văcuță *à la Wellington.* Iar el un piept de pasăre la grătar. Ca desert, s-au gândit la câte o înghețată cu căpșuni. Dar în clipa în care s-a pronunțat cuvântul „Înghețată", Jilavu a înghețat el însuși de spaimă și oroare, i s-a făcut brusc rău, i s-a înroșit fața, i s-a bătut o vină la tâmpla dreaptă și i-a venit să vomite.

— S-a întâmplat ceva? l-a întrebat ea, încrețindu-și fruntea, ceea ce pe el l-a emoționat: era primul semn de grijă față de el, înseamnă că nu-i era indiferent.

De fapt, despre ce era vorba? Jilavu își dăduse seama că nu are la el decât 35 de lei. Or, consumația, dacă punem la socoteală și sticla de vin la trei sferturi care se comandase, urma să se ridice la cel puțin 300 de lei. Ce era de făcut? De unde va scoate această sumă? S-o întrebe pe ea dacă nu are niște bani în poșetă? Exclus! Ar face o gafă ireparabilă, mai ales că, în mod logic, nici nu ar fi putut avea o asemenea sumă la ea, acum, cu două zile înainte de leafă. Din păcate, Jilavu nu avea bani nici acasă, cu câteva zile în urmă lichidase ultimul cec ca să-și cum pere un televizor cu circuite integrate. De la cine ar putea să ceară? De la colegii de birou? în primul rând că numește prieten cu niciunul dintre ei, nu le ceruse niciodată. Nimic și nici el nu le dăduse niciodată nimic, toată instituția știa că Jilavu nu dă cu împrumut nici dacă-l pici cu ceară. Dacă ar apela acum la unul dintre ei, s-ar face definitiv de râs, ce haz ar fi a doua zi, cum și-ar mai bate joc de el! Avea un frate în oraș, dar nu mai vorbeau de aproape un an, acesta îi luase cu împrumut o damigeana goală, ui tase să i-o mai aducă, el îi telefonase și dăduse peste cumnată-sa, o mahalagioaică fără pereche, care-i spusese de la obraz că ultima oară când venise pe la ei în vizită uitase să aducă copiilor o ciocolată sau o bomboană.

Pe măsură ce se aduceau gustoasele gustări, Jilavu devenea tot mai palid și panicat, transpira abundent și se întreba dacă nu va face cumva o criză de inimă, își simțea deja pulsul foarte ridicat și un junghi în spinare. De spaimă, bău pe nerăsuflate un pahar de vin. Între timp, Nu-ți tăcea; el se gândea. Ce-ar fi s-o sune pe maică-sa la Râmnicu-Sărat? E pensionară, are 650 lei pe lună, îi dă și el 200, frate-su 200, în total 1050 de lei, precis că nu-i cheltuise pe toți, are ea ceva pus deoparte pentru înmormântare.

Dar când să ajungă ea până la București cu banii?

Trenul face câteva ore, e imposibil. Ar mai fi o soluție: să-l cheme pe responsabil în bucătărie și să-i dea cartea de vizită și buletinul garanție. Dar ce scrie pe cartea lui de vizită? „Crinel Jilavu, referent contabil”, și telefonul de la serviciu, pentru că acasă nu are, de ce să dea bani de pomană, din moment ce nu are cu cine vorbi? Și dacă responsabilul nu-i primește buletinul? Adică vii, mănânci ficățel de pasăre, batog și mușchiuleț de văcuță o *la Wellington,* și pe urmă dai buletinul garanție?

Între timp a venit felul doi. Nu-ți mănâncă cu plăcere mușchiulețul de vacă, comițând un gest de-a dreptul tandru: îi dă și lui Jilavu o bucățică să guste, iar el îi oferă o bucățică de piept de pasăre.

Jilavu simte că-și pierde mințile, e posibil oare ca fericirea lui personală să se năruiască din pricina unei întâmplări întru totul stupide? Oare nu există nicio soluție? O soluție disperată, o soluție-limită?

Eventual să iasă în stradă și să roage pe primul trecător să-i cumpere ceasul de mână, dar ceasul respectiv, marca, Pobeda;, a costat 280 de lei când era nou, acum ar putea lua pe el cel mult 100. Ar mai fi o soluție: să se scuze că are de dat un telefon urgent, specificând că telefonul localului este defect și că este nevoit să iasă în stradă, la o cabină, după care să o ia la fugă și să dispară. A doua zi ar putea spune că a fost arestat din confuzie, că l-a călcat un troleibuz sau un taxi galben, se poate spune orice, eventual se poate chiar interna într-un spital. Da, dar ce va face Nu-ți în urma lui? Cum va putea suporta ea scena dispariției lui, singură într-un local necunoscut, ce explicație va da ospătarului? Nu, nu se poate, așa ceva nu se poate. Fata ar putea crăpa de rușine.

Iată și desertul. Este limpede că Nuți n-a mâncat în viața ei o asemenea înghețată cu căpșuni și frișca, privirea ei se îndreaptă spre el cu recunoștință, dar

Jilavu transpiră din nou, simte că-l ia cu căldură și dă un pahar de vin peste cap. Vinul îi dă un oarecare curaj, bea încă unul și se simte ceva mai bine. Își aduce aminte de un banc și-l umflă râsul.

— Nu-ți, apropo, vrei să-ți spun un banc?

— Te rog, zice ea, bine dispusă.

— Un tip intră într-un restaurant, cere o friptură și o sticlă cu vin, mănâncă, bea și, la sfârșit, îl întreabă pe ospătar: „Dom-le, vi se întâmplă să vină câte un client care bea, mănâncă și nu are cu ce plăti?”

„Dom-le, zice ospătarul, ni s-a întâmplat acum trei luni cu o haimana”. „Și ce i-ați făcut?” „Ce să-i fa cern? I-am dat două palme și. L-am aruncat pe ușă afară”. „Atunci, zice respectivul client, dați-mi și mie palmele respective, că mă grăbesc”.

Nuți râde de se prăpădește, e pentru prima oară când o vede râzând cu poftă, adică cu gura toată, dezvelindu-și toți dințișorii ei minunați. Jilavu simte că-i dau lacrimile de ciudă. „Dumnezeule, dacă exiști, urlă el în gând, nu mă lăsa, dă-mi o soluție ca să n-o pierd pe Nu-ți, ajută-mă!”

Ca să mai întârzie momentul catastrofic, cere și două cafelițe, dacă-i bal, bal să fie!

Dar, după cafele, ce să mai ceară? Ospătarul lucrează la notă, după care i-o depune pe masă într-o farfurie, acoperită cu un șervețel. Jilavu încă nu se uită la ea, o ignoră, vâră o mână în buzunar și scoate portofelul, îl desface și vede cei 30 de lei, adică o bancnotă de douăzeci și cinci și una de cinci, în buzunarul pantalonului având încă cinci lei de metal.

Apoi desface un colț al șervețelului și se uită pe notă, discret: 385 de lei, cu remiză de 12 la sută. Ospătarul, în picioare, așteaptă. Ce-i de făcut?

La această scenă povestirea noastră se oprește. De ce? Pentru că nu știm, efectiv, care ar putea fi finalul. Nu știm, efectiv, cum se va descurca Jilavu, cum va proceda, cum se va salva (în cazul în care se va salva). De aceea, vom lăsa cititorilor posibilitatea de a continua ei înșiși, fiecare după puterea imaginației, întâmplările celor două personaje. Dacă ei ne vă va dori ca pe ușa restaurantului să apară, în ultima clipă, o persoană binevoitoare, care să-l împrumute pe Jilavu, cu atât mai bine, eu nu am nimic împotrivă. Dacă un alt cititor va dori ca personajul nostru masculin să descopere, printr-un miracol, patru sute de lei ascunși întreun buzunar al hainei, eu, de asemenea, nu mă voi supăra. Nici chiar în cazul când altcineva va avea plăcerea să-l știe pe bietul Jilavu călcat în picioare de chelneri și dat pe mâna miliției, umilindu-l și pierzându-l definitiv în ochii

sensibilei Nuți. Noi, așa cum am spus, atât ne-am priceput, atât am scris. Din această clipă, condeiul scriitorului trece în mâna cititorului.

CAPRA

Să nu ne sfiim a recunoaște caprei meritele care i se cuvin. Această vacă a săracului, pe lângă că e lăptoasă și ușor de întreținut (dacă nu are iarbă, că se mulțumește și cu mărăcini), a intrat în literatura română ca un personaj pozitiv și exemplar, servind multor generații de copii și tineri ca exemplu de înțelepciune, calm, demnitate și spirit vindicativ necruțător, atunci când răul trebuie pedepsit cu rău, spre învățătură de minte. Ca dovadă, ați mai auzit dumneavoastră în ultimul timp despre vreun lup care a îndrăznit să intre în casa unei capre în travesti și să-i mănânce iezii? Eu nu.

Iată de ce în ultima mea piesă de teatru m-am gândit să introduc și o capră. Despre ce este vorba, pe scurt. Pe meterezele unei cetăți medievale cam paradite, un străjer cu ’numele de Gheorghe ședea în turn și mânca brânză (de capră) cu ceapă. Tocmai a unei se apropie de cetate o oaste străină, bine înzăuata, de circa zece mii de oameni. Comandantul îi ordonă lui Gheorghe să predea imediat cetatea, cu că e rezervele de mâncare pentru oameni și cai, la care Gheorghe, cu un umor și o demnitate specifice, îl ia pe comandant peste picior și-l sfătuiește să-i dea bice mai departe dacă nu vrea să aibă de-a face cu cei cinci mii de pușcași și sulițași dinăuntru, care sunt stătuți de patru luni, le sfârâie palmele să se încaiere cu cineva, plus femeile, copiii și bătrânii, care sunt pregătiți să arunce cu pietroaie și apă fiartă. Lifta păgână nu se lasă, însă, impresionată și, după trei zile de pălăvrăgeli cu Gheorghe, care i-a învârtit cu vorba în toate părțile, întoarce tunurile spre state și trage câteva ghiulele în zidul ei prăpădit.

— Huo, gata, strigă Gheorghe, nu vă enervați, că vă dau cetatea, lăsați-mă să ies cu oastea mea și să mă duc unde-oi vedea cu ochii, văz că nu sunteți oameni de înțeles.

Se deschide ușa cetății și cine iese pe ea. Gheorghe, urmat de nevastă-sa și de trei copii mici și mucoși, ultimul târând după el o capră. Străinii rămân bușbe, adică cum, asta era oastea care i-a

ținut pe ei. Zece mii de războinici, trei zile în impas, cum și-a permis acest fanfaron de Gheorghe să-i ia la mișto? La care, Gheorghe (avea o minte ca briciul) le-a răspuns:

— N-om avea noi armamentul vostru, dar în politică aici vă ținem, la degetul mic și la buzunarul de la ceas!…

Teatrul la care am predat-o a fost realmente încântat, directorul mi-a zis că sunt mare, de mult simțea nevoia unei comedii istorice în care să se zugrăvească (leșin când aud cuvântul zugrăvit, din pricina unor meseriași escroci care mi-au stricat tapetul) istețimea străbunilor noștri, geniul lor politic, capacitatea lor miraculoasă de a salva țara din ghearele marilor puteri, care au trecut peste noi de atâtea ori cu tăvălugul. În fine, a trebuit tot eu să le explic că ideea nu-mi aparține, că am ciupit-o de la unul Negruzzi, dar ei au fost de părere să nu mai spun asta nimănui, mai ales actorilor, care vor începe să mă bârfească prin cârciumi.

— Dom-le, dar ce facem cu capra, a întrebat rectorul administrativ, sper că nu doriți o capră vie pe scenă?

— Bineînțeles că vreau una vie, altfel nici nu concep. Îmi iau piesa și mă duc cu ea la Național, unde posibilitățile materiale sunt practic superioare.

— Gata, dacă autorul vrea, îi dăm o capră vie, a hotărât directorul plin. Problema e dacă n-o să fim acuzați de naturalism, de verism, de dracu' mai știe ce!

— Dom' le, nu mă interesează ce zice critica, eu vreau ca publicul să vadă pe scenă o capră vie, nu una de carton, pe patru roate! Nu vreți, îmi iau piesa!

Directorul a chemat imediat pe regizorul tehnic și i-a dat dispoziție să facă rost de o capră.

— Vreau capra cu zece zile înainte de premieră, ca să se obișnuiască cu scena! am strigat eu, stăpân pe situație.

Bineînțeles că, foarte curând, au început șicanele.

Serviciul financiar a venit cu câteva întrebări: dacă se angajează o capră cu seara, va trebui angajat și proprietarul ei, care va trebui plătit ca figurant, adică cincizeci de lei spectacolul, plus douăzeci și cinci de lei pentru animal, conform tarifelor în vigoare. Problema e unde poate fi găsit un proprietar de capră în București? Crescători de capre nu există decât în comunele învecinate și se pune

problema cu ce va fi transportată capra până la teatru și cât va costa acest transport. Se mai pune și altă problemă: în cazul în care piesa se va juca de o sută de ori, înseamnă că teatrul va plăti pentru această capră 7.500 de lei, în timp ce o capră nu costă mai mult de 3 — 400 de lei.

Iluminată, conducerea teatrului a decis să se cum pere o capră, căreia să i se facă o cușcă în curte, să i se ia nutreț și tot ce este necesar, în așa fel încât să fie oricând gata de dus în scenă. Dar poate vă închipuiți că a fost lesne de cumpărat această capră? De loc. Doi delegați ai teatrului au plecat într-o localitate de munte, pe diurnă și cu foi de drum. În acea localitate, țăranii nu erau interesați să vândă pe virament și atunci s-a căutat o stână cooperatistă. Stâna nu avea decât oi și câțiva țapi, s-a dat o telegramă de-acolo către teatru, întrebându-se dacă autorul este de acord cu un țap, la care li s-a răspuns că autorul nu vrea țap, vrea capră și, dacă se poate (numai dacă se poate), să fie albă, nu roșcată. Au căutat delegații cât au căutat, s-a cerut și sprijinul direcției agricole județene, și s-a găsit, în sfârșit, o capră corespunzătoare, care a fost pusă pe tren la bou-vagon și trimisă la teatru. Trăgându-se linie și făcându-se socotelile a ieșit că, în sine, capra, plus restul cheltuielilor, se ridică la suma de 835 de lei. Mai rămânea problema hranei. Unul dintre mașiniști a mărturisit că are un văr care lucrează la spații verzi și că ar putea trata cu el să aducă zilnic iarbă proaspătă pentru animal, dar cine plătește ciubucul și de unde? S-a făcut o colectă printre actori, a dat fiecare câte zece lei, cu excepția interpretului principal, recunoscut ca cel mai cărpănos actor din București, joacă în toate filmele la radio și TV, are casă în București, casă la Buftea și mașini, n-are copii și nu mănâncă decât salam și brânză telemea de 16,50. În cele din urmă, s-a apelat la mine, ca autor, cerându-mi-se 100 de lei. Am dat; eu am cerut capră, eu s-o hrănesc.

Premiera, o spun cu toată modestia, a avut succes. Mare succes. Finalul cu capra a fost rupere, s-a râs și s-a aplaudat până la leșin, mai ales că animalul, probabil tulburat de atâta zgomot, a behăit scurt, iar la plecare a lăsat în urmă o dâră de măsline. De ce n-o recunosc, abundența ulterioară de public s-a datorat și Mariței (așa o chema), i se dusese vestea în tot orașul, oamenii își spuneau între

ei: „Du-te la hâtrul cutare să vezi o capră dată dracului!”. La primul turneu, cineva a avut ideea nefastă să nu fie luată și Marița, să se folosească o capră de pe plan local. Ei bine, capra respectivă s-a dovedit *complet* sălbăticită, n-a vrut să intre pe scenă, s-a zbătut, a behăit, a stricat finalul, punctul forte al spectacolului. De atunci, Marița a colindat toată țara. Între timp, ea devenise dragă tuturor angajaților teatrului, nu trecea nimeni prin curtea interioară fără s-o mângâie din mers sau să-i adreseze un cuvânt frumos și duios. Cel mai atașat de ea s-a dovedit directorul, care, fiind fiu de țăran de la munte, păscuse el însuși capre în copilărie, drept pentru care un actor care nu jucase niciun rol principal de zece ani l-a reclamat la organele municipale, acuzându-l de sodomie. S-a constituit o comisie de anchetă și, cu acest prilej, s-a descoperit că directorul nu are studiile terminate, gata-gata să fie dat afară, noroc că o delegație compusă din actori de frunte au mers undeva sus și au pus o vorbă bună pentru el.

În sfârșit, spectacolul s-a jucat vreme de doi ani, răstimp în care Marița a făcut doi iezi. Când piesa a ieșit de pe afiș, consiliul oamenilor muncii a luat în dezbatere problema caprei, prilej cu care s-a sub liniat cât se poate de apăsat meritul ei în succesul unui spectacol care a făcut cinste teatrului. În concluzie. s-a decis ca respectiva capră și cei doi iezi ai săi să fie sacrificați și consumați cu prilejul unei reuniuni tovărășești ce va avea loc la clubul teatrului.

A fost un ospăț de pomină, la care am luat parte și eu. Spre dimineață ne-am îmbătat cu toții, am povestit tot felul de istorii despre Marița și iezii săi (unul dintre aceștia intrase. Într-o seară, după ea pe scenă, se speriase și sărise în sală, a fost un haz nemaipomenit) și am plâns ca niște tâmpiți unul pe umărul altuia de rușine că am fost în stare s-o ucidem și s-o înghițim ca niște barbari.

Peste câteva zile a venit un control CFI care i-a imputat directorului teatrului 5900 de lei, costul caprei, al iezilor și al hranei. De ce? Pentru că Marița trebuia valorificată în comerțul socialist sau păstrată ca bun al teatrului, în calitatea ei de recuzită.

Directorul mi-a dat telefon cu lacrimi în ochi, pomenind de trei copii minori, o soție nesalariată și o soacră paralizată, ce vină are el să dea atâția bani pentru o capră din care nici măcar n-a gustat, fiind suferind de stomac?! M-am făcut că nu pricep întrebarea, nici chiar

atunci când a făcut aluzie la frumoasele tantieme ce le-am încasat de pe urma spectacolului.

— Ce legătură am eu cu copiii dumitale și cu soacra dumitale? Ia vezi-ți de treabă! i-am strigat în nas și i-am închis telefonul.

Acum am terminat o piesă în care apar o vacă de lapte și doi purcei (tot de lapte). Să vedem unde o plasez.

TRISTEȚEA VÂNZĂTORULUI DE STICLE GOALE

La ora 6 dimineața, intelectualul Eustațiu Vasiliu Muscel, vorbitor a patru limbi străine, coboară scările blocului în care locuiește, cu două sacoșe voluminoase în ambele mâini. În sacoșe se află douăzeci de sticle goale de un litru, de o jumătate de litru și de trei sferturi. După circa două sute de metri străbătuți pe strada sa, plus încă zece metri pe o stradă laterală, el ajunge, plin de demnitate, în fața unui centru pentru achiziționarea de sticle și borcane goale. Este primul venit. Nici măcar achizitorul nu a sosit. Șase și zece: Eustațiu Vasiliu-Muscel începe să se îngrijoreze. Ce-o fi cu nea Grigore? Lângă el apare un alt bărbat: cam aceeași vârstă, tot cu două sacoșe, înfățișare de intelectual, obraji roșcovani, ochii puțin cam obosiți și injectați.

— Bună dimineața. N-a venit nea Grigore?

— Nu, dar trebuie să apară.

— De obicei, el nu întârzie, înseamnă că e aglomerație pe traseu. E o persoană corectă. Îl cunosc de circa șase ani.

— Eu de șapte. N-a întârziat niciodată.

— Cu excepția zilelor când e nervos. Săptămâna trecută mi-a refuzat două de trei sferturi, de pildă.

— Nu erau bine spălate?

— Vai de mine! Sticlele mele sunt întotdeauna ca luna.

— Erau ciobite?

— Nici vorbă. În doi ani de zile — ca să vă faceți o idee — n-am avut nici măcar o sticlă ciobită, cu excepția unui borcan de iaurt cu defect de fabrica ție. Din altă pricină mi le-a refuzat: pentru că aveau pe ele etichete.

— Ce etichete?

— „Riesling” de Târnave. Poate că nu cunoașteți ultima indicație pe care au primito din partea forului tutelar? Nu se mai primesc sticle cu etichete.

— Indicația e mai veche. O cunosc. Iertați-mă că vă întreb un amănunt: cu ce le spălați?

— Cu „Dero” și apă călduță.

— Vă referiți, sper, la sticlele pentru alcool alb, pentru că în cazul vinului roșu sau roze, „Dero” este practic nul. Sticlele de vin roșu se spală numai cu bucățele de hârtie de ziar și apă foarte fierbinte.

— Dar de ce consumați dumneavoastră vin roșu? Sunteți hipotensiv?

— Nu, dar am glicemia crescută și mi s-a recomandat să prefer un vin roze acrișor.

— Eu, având circulația periferică foarte slabă, sunt obligat să consum numai alcooluri tari. De preferință vodcă.

— Și nu ridică colesterolul?

— Ba da, dar unii savanți suedezi declară că nu dau doi bani pe colesterol. E lipsit de valoare.

— Dar lipidele?

— Asta-i altceva. Lipidele trebuie supravegheate.

Scuzați-mă că vă întreb un amănunt: veniți aici săptămânal?

— Se întâmplă să viu și de două ori.

— Și ce valori bănești realizați din fiecare vânzare?

— Circa o sută. Dar au fost și săptămâni când am realizat de două ori câte o sută zece.

— Per total?

— Per total lunar circa șapte sute cincizeci.

— Exact jumătate din pensia soției mele. Soția dumneavoastră lucrează?

— Lucrează, dar nu are o calificare specială. Ori cum, scoate o mie opt sute. Eu sunt cooperator la domiciliu. Tot o mie opt sute.

— Deci trei mii șase sute, plus șapte sute pe sticle, iată un frumos venit de patru mii trei sute lunar.

— Culmea e că nu ne ajungem. Am vândut un salonaș stil și câteva tablouri.

— Poate abuzați de băuturi fine. Vreau să vă avertizez că tocmai băuturile fine fac rău ficatului.

— N-am mai pus un *whisky* în gură de la revelion. Ca să nu mai spun de un „Marie Bizard” sau un coniac franțuzesc. V-am spus: vodcă sau un vin roze din comerț. Apropo, ați încercat ultimul „Merlot” apărut pe piață? E excelent. Nu are tanin.

— Iertați-mă: obișnuiți dresul de dimineață?

— Firește. Altfel nu sunt om.

— Și eu la fel. Romanii nu erau proști când spuneau că cui pe cui se scoate. Dar ce-o fi cu nea Grigore? Mă îngrijorează. Apropo, cunoașteți bancul cu dresul? în timpul unui război oarecare, un ofițer se îmbată și cade prizonier la dușmani. Aceștia încep să-l schingiuiască pentru a-l face să vorbească: îi rup unghiile, îi fracturează oasele, îi scot măselele — nimic. Atunci, unul dintre anchetatori îi propune generalului: „Hai să-l îmbătăm zdravăn în seara asta, iar a doua zi să nu-i dăm nimic de dres. Pun pariu că va vorbi”. „Nu, zice generalul, noi nu folosim metode barbare”.

— Cunosc bancul, dar într-o altă variantă. Totuși, ce-i cu nea Grigore? Mă îngrijorează.

— Vine. Precis vine.

Într-adevăr, nea Grigore vine și rezolva treaba cu repeziciune. Încasându-și beneficiul, Eustațiu Vasiliu Muscel pleacă împreună cu colegul său.

— Iertați-mă, spune acesta din urmă, dar am impresia că această industrie a cumpărării sticlelor și borcanelor goale este excelent organizată. În sensul că, atât statul, cât și particularul sunt pe deplin mulțumiți.

— Nu împărtășesc părerea, se exprimă cu decizie

Vasiliu-Muscel. V-o spun în calitatea mea de băutor de carieră.

— Sunt în aceeași situație, recunoaște celălalt cu mândrie fățișă. Activez în branșă de peste patruzeci de ani.

— Ei bine, sticla goală nu este încă suficient apreciată și valorificată. Ea ar trebui să fie universal șanjabilă. Ca aurul sau ca valuta forte. Adică să merg oriunde, în orice local, cu două sticle goale la subțioară și să mi se dea contravaloarea lor în produsul pe care-l doresc: mici, fripturi, pește prăjit sau, recte, un vin, o băutură tare. Vreau să mă duc la „Capșa”, să mănânc și să beau pe săturate și, la urmă, să plătesc cu zece borcane goale de iaurt. Asta ar

însemna, dragul meu, încurajarea cu adevărat a vânzătorului de sticle goale profesionist.

Cei doi intră în prima băcănie. Unul cumpără o sticlă de vodcă, celălalt una devin roze.

— Eu, spune colegul, după ce ieșiră în stradă, am de gând să mă las. Familia insistă, mai ales după ultima dezalcoolizare.

— Dragul meu, cine a băut va mai bea, cine a băut și nu mai bea înseamnă că nu a fost băutor.

— Asta e din Biblie?”

— Nu. De la un consumator.

Vasiliu-Muscel a ajuns în fața casei sale. Cei doi se opresc și se privesc cu o nesfârșită prietenie și compasiune.

— Dragul meu, îmi pare bine de cunoștință, dar trebuie că mă grăbesc. Am de pregătit pentru mâine niște sticle de ci-co. Soția mea e vegetariană.

— Pot să vă ajut? Am o dexteritate uluitoare, aproape industrioasă. Între timp, mai schimbăm unele impresii.

Cei doi intră în bloc. În timp ce urcă scările, Vasiliu-Muscel oftează.

— Vezi, colega, în acest sens presa ne ajută foarte puțin. Nu ne dă rețete și sfaturi folositoare. Ieri m-am chinuit două ore cu niște borcane de muștar…

A.P.A. și A.P.O.

Într-un oraș, într-o țară (nu mai știu care), într-o zi, un tip vine cu o firmă și o agață deasupra unei uși: Asociația pentru protecția animalelor”. Peste circa o oră se și prezintă o cucoană.

— Domnule, zice, ce condiții trebuie să îndeplinesc pentru a mă înscrie în asociația dumitale?

— Să iubiți animalele.

— Asta e ca și făcut, pentru că le iubesc la nebunie, cresc câini, cresc pisici, iepuri și șoareci, dacă aș avea loc în apartament, aș crește și un elefant. Altă condiție?

— Să luptați împreună cu mine pentru protejarea animalelor.

— De acord, zise cucoana, care era cât un zdrahon. Ta trecem la treabă.

Ieșiră amândoi în stradă și, făcând doar câțiva pași, se întâlniră cu un căruțaș care-și biciuia calul. Întemeietorul Asociației pentru protecția animalelor îi puse căruțașului mâna în gât și-l imobiliza, iar cu coana începu să-i care pumni în cap și în gură, până-l lăsară lat.

Întâmplarea avu un mare ecou în localitate, întrucât căruțașul era om cu oarecare vază, și stare, chestiunea ajunse până la primar. Interveni și presa locală, punând următoarea întrebare: avea un om dreptul să bată un alt om în numele ideii apăram unui animal? Un grup de tineri inamici ai animale lor devastară sediul Asociației pentru protecția animalelor și-l ciomăgiră pe întemeietor. În aceeași zi, apăru peste drum o nouă firmă: Asociația pentru protecția oamenilor. Patronul ei, un tip cocoșat și șchiop, primi în aceeași zi vizita protocolară a colegului său de vizavi, patronul Asociației pentru protecția animalelor. Acesta mai era încă plin de sânge și răni după ciocnirea cu tinerii fanatici.

— Dom-le, zise acesta din urmă către cocoșat, văd că dumneata ai deschis în chip demonstrativ o asociație care dorește să-mi fie rivală. Față de cine vrei dumneata să protejezi pe om? Față de animale?

— Da. A răspuns cocoșatul, decis.

— Adică dumneata vrei să insinuezi că omul e persecutat de animale?

— Da

— Dă-mi un exemplu.

— Cu plăcere. Ieri am fost mușcat de un câine.

— Poate că l-ai zădărât.

— Da’ de unde?! Am trecut pe lângă el. Liniștit și — hați. M-a mușcat de picior. De ce? vă întreb. De ce m-a. Mușcat pe mine acel câine? L-am mușcat eu pe el vreodată? A mușcat vreodată un om un câine?

A împuns vreodată un om un bou? A dat vreodată un om o lovitură de copită unui cal sau unui măgar? Atâția mii și mii de oameni îngrijesc mii și mii de pisici în chipul cel mai exemplar cu putință. Dați-mi un singur exemplu de un om îngrijit de o pl sică. Sau de un

câine. Și atunci vă întreb în modul cel mai serios: cine trebuie protejat cu precădere: animalul sau omul?

Patronul Asociației pentru protecția animalelor se uită cu dispreț și milă către rivalul său.

— Dom-le, zise el, dumneata nu faci altceva decât să afirmi cele mai absurde sofisme.

— Dom-le, te rog să nu mă jignești, pentru că eu nu te-am jignit pe dumneata!

— Dom-le, nu te-am jignit, am vrut doar să-ți spun că dumneata faci pur și simplu niște speculații primejdioase pentru echilibru] vieții pe pământ. După cum se știe, pe această planetă omul este stăpân încă de la apariția sa. El și-a subjugat plantele, animalele și mineralele, obligându-le să se pună în slujba sa.

Or, dacă plantele și mineralele nu au gură să strige împotriva sălbăticiei și lăcomiei omenești, animalul are gură și strigă, geme și urlă de atâta exploatare și suferință. Iar acum, dumneata vii și întorci adevărul pe dos, susținând că omul ar fi victima animalelor.

Asta e prea de tot! O asemenea insultă nu i s-a adus Adevărului de când există el! Pentru asta am să te învăț minte!

În noaptea următoare (nu se știe în ce mod și în ce împrejurare) un elefant pătrunse în sediul Asociației pentru protecția oamenilor și călcă totul în picioare, distrugând mobile, materiale propagandistice și alte bunuri materiale. Respectivul elefant a fost văzut de către un paznic ieșind prin vitrina sediului și plecând, apoi, către menajeria circului din care făcea parte. Ce putea să facă paznicul?

Presa locală a făcut o vâlvă teribilă, iar populația orașului s-a împărțit în două: jumătate ținea cu animalele, jumătate cu oamenii. S-au tipărit afișe în stigatoare, s-au ținut conferințe de o parte și de alta, s-au ținut mitinguri și s-au tipărit broșuri. Bineînteles că multe din întruniri au degenerat, încheindu-se cu insulte, înjurături de mamă și chiar bătăi în toată legea, cu oase rupte și ochi umflați. Au urmat, apoi, două fapte simbolice, care au dus la umplerea paharului: partizanii protecției animalelor au spânzurat un om în — piața publică, iar partizanii protecției omului au jupuit de viu un vițel în piața publică. A doua zi, la orele 4 fix dimineața, *a* început războiul civil între cele două jumătăți ale populației orașului. La luptă participau nu numai bărbații în putere, ci și bătrânii, femeile, copiii și

chiar piticii, în număr de patru, salariați ai circului din localitate, care trecuseră doi de o parte și doi de cealaltă. La început s-au luptat cu pumnii și cu ciomegele, dar foarte curând a fost luat cu asalt arsenalul de arme și muniții al localității și tunurile și obuzele au intrat în acțiune. În fiecare zi lupta era din ce în ce mai înverșunată, cu mii de morți și răniți. (Uitasem să vă spun că la acțiunile militare luau parte și anima lele localității, începând cu câinii-lupi și terminând cu pisicile, folosite pentru spionaj sau transmiterea de mesaje secrete, ca să nu mai vorbesc de cai și boi, care târau armamentele grele de colo-colo.)

În fine, după două săptămâni de lupte acerbe, autoritățile de la centru au trimis o comisie de anchetă la fața locului. Comisia a anchetat situația în amănunțime și a alcătuit un raport din care reieșea că populația din localitatea respectivă s-a războit pe viață și pe moarte din motive necunoscute, fiind numeroase victime de o parte și de alta. În momentul de față, însă, s-au instaurat liniștea și calmul, în oraș rămânând în viață un singur om și un singur cal, ambii invalizi de război.

Se propune ajutorarea lor materială.

În caz că nu există fonduri, se propune decorarea lor.

GEAMANTANUL

Albuleț era director general într-un minister cu profil alimentar, inginer la bază, promovat pentru merite personale. Fiind șef de promoție în facultate, cu frumoase activități obștești, iar apoi evidențiindu-se în câmpul muncii ca un bun organizator, a fost adus în minister, urcând apoi treaptă după treaptă, încet și sigur. La un moment dat, ministrul plin era pe jumătate hotărât să-l propună într-un viitor nu prea îndepărtat pentru postul de locțiitor al său.

Albuleț avea o soție serioasă și sobră-și un băiat de vârsta adolescentină, excelent la învățătură și cu patima muzicii lejere. Câștigul său era dintre cele bune, dacă nu chiar foarte bune, gândindu-ne că el avea un salariu de 6290 lei, iar soția 3100. Aveau un apartament frumos mobilat și, în general, cam tot ceea ce se cheamă strictul, necesar. Într-o zi, însă, soția l-a întrebat cum se face

că un cumnat de-al lor. Cu studii medii și cu o funcție mediocră, reușise să e-și cum pere o căsuță la Snagov, cu vie și grădină care dă direct în lac, iar un văr-de-al treilea avea-și el e căsuță la Valea Țapului și o mașină cu care făcuse turul Europei prin AER; împreună cu soția și soacra. Albuleț i-a răspuns că, probabil, respectivii câștigaseră la loto sau la loz în plic, dar soția i-a răspuns că nu, tipii nu câștigaseră la loto, dar aveau bani ca să-și permită orice. Adică el, Albuleț, nu poate-câștiga nimic-nimic în afara acelui salariu pârlit? N-au și ei dreptul la o căsuță lângă București, la o mașină personală, la o excursie în Occident, de ce nu încearcă să facă ceva? Așteaptă să-i pice mură-n gură?

Albuleț a rămas îngândurat, nu l-a mai prins somnul câteva nopți. În fond, de ce să stea cu chirie la stat, de ce să nu-și cumpere o vilișoară cu curte și cu beci? De ce să nu-și ia o căsuță la țară, unde să meargă duminica și unde să se retragă la bătrânețe? De ce să nu aibă o mașină personală, niște tablouri scumpe pe pereți, o mobilă stil etc.? Dar de unde să procure acești bani, ce-ar putea face pentru asta?

Nea Mitică, șoferul lui, i-a dat prima idee: să crească nurci. Statul îi dă hrană pentru ele și i le cumpără pe bază de contract. Albuleț a cumpărat o coșmelie lângă București, a construit crescătoria cu tot dichisul, inclusiv apa curentă, a cumpărat nurci, a angajat un om și doi câini-lupi pentru pază și, într-un singur an, a scos beneficii de două sute de mii de lei. Tot nea Mitică l-a învățat să cumpere două sute de oi, să aranjeze, prin diferite relații (că avea, slavă Domnului), să i se dea voie să le pască prin apropiere de București, eventual pe marginea aeroportului, a angajat doi ciobani și un om care să vândă zilnic cașul în Piața Amzei, fiecare oaie aducându-i un venit de o mie de lei pe an în brânză, lână și miel. Ban la ban trage: Albuleț a intrat într-o combinație cu, un inginer chimist care înființase o secție anexă pe lângă un CAP, secție care producea niște pelerine de plastic pentru spectatorii de fotbal, contra cinci lei, prețul de cost fiind de 0,75 lei, într-un an jumate a scos și de-aici o sută cincizeci de mii. Între timp, nea Mitică căra cu mașina ministerului mâncare pentru nurci și ducea de la tatăl lui Albuleț, din Oltenia, usturoi pe piețele Moldovei și Munteniei: două căpățâni la leu. Afacerile îi mergeau atât de bine, încât, la un moment dat, și-a cerut pensionarea de boală, nu

mai avea rost să stea în câmpul muncii, trebuia să alerge când la stână, când la crescătoria de nurci, când la cooperativa anexă ca să facă încasările (banii îi ducea într-o sacoșă jegoasă, cine ar fi putut bănui ce are el acolo?). Uitasem să vă spun că, auzind despre un tip din București care devenise milionar datorită unor t iruri populare înființate prin diverse cartiere (un leu tragerea), a înființat și el două asemenea distracții pentru elevi, soldați și gură-cască, două mii de lei pe zi beneficiul net, din care, firește, dădea o anumită șpagă indivizilor de la primăriile de sector care îi dăduseră aprobarea de rigoare.

În trei ani de zile, Albuleț și-a cumpărat o vilișoară în București, cu curticică și boltă de viță-de-vie, o casă la țară, la Ciofliceni, pe malul lacului Snagov, un, Mercedes" alb. Pe motorină, niște covoare de mână, cinci Luchiani, cinci Țucule. Știși opt Piliuți, plus o colecție de icoane pe sticlă și una de covoare tur cești. După alți doi ani, Albuleț adunase încă un-mi lion bani lichizi și șase kilograme și jumătate de bijuterii de aur, plus cele care atârnau pe mâinile, urechile și gâtul soției. Între timp, fusese chemat să dea socoteală pentru vilă și mașină, noroc că s-a descurcat. A avut relații, a dat în dreapta și-n stingă, pluș dovezile că a câștigat de pe urma nurcilor livrate statului atâtea sule de mii, s-a descurcat. Dar ce era de făcut cu milionul, unde să-l ascundă?

S-a sfătuit cu nevastă-sa câteva nopți: la țară nu era bine de dus; putea fi furat, sub parchet sau sub faianță nu putea fi ascuns, pentru că „băieții" cunoșteau figura, unde să-l ducă, unde să-l ducă? La o mătușă din Grant, care l-a ascuns în beciul cu murături.

Între timp, însă, nu știu cum să vă spun, Albuleț se ghiftuise de atâția bani, mergea prin cârciumi și cheltuia cu amândouă mâinile, îl cunoșteau toți chelnerii și picolii, era stâlpul barurilor de noapte, prieten la cataramă cu actori, scriitori și cascadori, toți îl iubeau pentru că era boier, nimeni nu avea voie să plătească la masa lui. Numele lui adevărat nu era cunoscut, i se zicea Nurcitul, întrucât el însuși declara că trăiește de pe urma nurcilor. Așa se explică de ce a atras la un moment dat atenția unei soliste de bar, o destul de cunoscută interpretă de muzică ușoară, căsătorită cu un contrabasist străin, apoi divorțată, apoi recăsătorită cu un ofițer de pom pieri român și din nou divorțată. Albuleț i-a propus să-i devină amantă

oficială, la care ea a zâmbit pe partea stângă, făcând o gropiță în obrazul drept. Și l-a invitat la ea acasă pentru o discuție serioasă și la obiect.

— Dragă, uite ce e. I-a răspuns ea. După ce a rămas numai în halatul de baie, dacă ești decis pentru o relație serioasă, te rog să-mi spui franș, eu haimanale am cunoscut destule și nu mă interesează aventuri de-o noapte și o vâjâială la Snagov, nu mai am vârsta respectivă, trebuie să-mi fac și eu o situa ție, am de crescut un copil, casa e a statului, pensie nu știu dacă o să-mi dea, plus că n-am o rochie pe mipe, sunt complet dezbrăcată, uite cu ce zdrențe sunt obligată să mă îmbrac, ditamai solistă ce sunt!

După care cântăreața a deschis șifonierul și a aruncat pe jos, cuprinsă de nervi, douăzeci de rochii din lameuri strălucitoare, cu decolteuri fastuoase și cu brizbizuri aiuristice.

— Uite! Uite! urla ea, dezlănțuită ca un uragan nipon. Uite cu ce cârpe umblu!

Albuleț i-a șters lacrimile de pe obrăjorii cu gropițe, pe care se puteau citi cu ochiul liber cele câteva mii de nopți pierdute prin abatajele Capitalei, și i-a zis:

— Draga mea, nu te mai zbuciuma, am să-ți fac eu cadou o rochie pe care n-ai s-o uiți toată viața. Dă-mi voie să-ți iau măsura.

Solista a crezut că totul e o vorbă goală, dar s-a înșelat. Peste două zile, Albuleț a venit la ea, emoționat, și i-a cerut cu o voce solemnă să se dezbrace pentru a proba rochia. Ea s-a dezbrăcat, și el a îmbrăcat-o cu o rochie nouă, cusută de mâna lui. Din ce credeți că era confecționată rochia? Din sute!

Vreme de cin-pe ore, Albuleț cususe cu o ață fină sută lângă sută, încropind o rochie lungă, de seară, cu mâneci și cu decolteu potrivit, în total 32.500 de lei. Privindu-se în oglindă și văzându-se îmbrăcată în sute albastre, solista a râs până la leșin, apoi și-a sărutat amantul de o sută de ori.

— Vai, dragul meu, ce nebun poți să fii! Ce păcat că nu pot să apar cu ea în local!

Într-adevăr, nu se putea ieși cu o astfel de rochie în lume fără să atragă atenția, dar putea ea, solistă, să rabde o asemenea bucurie fără s-o facă publică?

A chemat la ea câteva. Prietene, soliste sau balerine, întreținute de refegiști grași și negustori, și le-a arătat surpriza, respectivele căzând, firește, pe jos, una dintre ele a fugit la baie și a vomat de invidie.

În două zile se știa în tot Bucureștiul, astfel încât Albuleț, zis Nurcitul, a fost acostat în bar de o cunoscută actriță de teatru care i-a șoptit la ureche:

— Fă-mi și mie o bluză de sute. Sau măcar un sutien…

Dar miliția economică ce făcea? Dormea? De la un văr îndepărtat a aflat de stână și tiruri și, mai ales, de geamantanul cu milionul. Se știa că acesta e ascuns într-un anume bloc vechi din cartierul Grant, dar era greu de găsit. Și atunci, un ofițer isteț a venit cu o idee simplă ca bună ziua: să se răspândească printre locatari zvonul că blocul respectiv va fi în curând demolat. În noaptea următoare, Albuleț s-a dus pe furiș să ia geamantanul, cu gândul să-l ducă tocmai în Oltenia, la niște rude, dar băieții îl pândeau și, hați!

Mă veți întreba dacă statul a recuperat rochia de sute. Da, dar numai în parte. Între timp, solista o transformase în minijupă, scurtând-o substanțial și lărgind fără rușine decolteul.

CANARUL

În apartamentul pe care îl ocup împreună cu familia, cresc un câine de rasă caniche (chestia asta am mai declarat-o în câteva opere belestristice și inter viuri, dar nu mi-e rușine s-o repet) și un pește frumos colorat care se numește Brutus, din pricină că și-a ucis confratele cu care convietuia în același ac variu. Într-o zi, îmi vine ideea nefastă să cumpăr un canar. De fapt, mai înainte am cumpărat colivia, apoi două pungi cu semințe de cânepă și abia după aceea canarul. Ca să fiu sincer, nu l-am cumpărat, l-am primit cadou de la un prieten, care mi-a spus:

— La început n-o să cânte, dar, după ce se obișnuiește cu casă, o să-și dea drumul.

Într-adevăr, peste două săptămâni a început să cânte. Cânta absolut extraordinar, vă mărturisesc sincer că, în comparație cu un canar, o privighetoare este ca un lăutar pe lângă Yehudi Menuhin,

trilurile lui aveau o limpezime și o puritate divină, iar imaginația lui melodică era cu neputință de comparat. Îmi plăcea să lucrez acompaniat de această pasăre miraculoasă, iar când voiam să mă recreez, mă duceam și-i vorbeam, iar ea mă asculta și făcea piu, piu, adică: dă-i înainte, că te ascult și te înțeleg. Cu alte cuvinte, aveam un suflet curat lângă mine, o ființă vie căreia puteam să mă confesez fără spaima de a fi penibil, fără grija că va vorbi cuiva despre nenorocitele mele complexe de inferioritate și superioritate (după anotimp).

Prietenul meu de o viață, Tr. Brt., fost coleg de bancă încă din școala elementară, iar mai târziu tutorele meu spiritual, vine să-mi facă obișnuita vizită săptămânală. De obicei, îi dau un larg raport de activitate: ce-am scris, ce-am publicat, la ce ședințe am fost, ce s-a mai spus, ce s-a mai întâmplat. Întotdeauna Tr. Brt. este nemulțumit de mine, din principiu, în proporție de 77 — 79 la sută. Cutare articol a fost superficial, cutare schiță n-a avut poantă și suficient umor, cineva i-a comunicat că intervenția mea la ședința cutare a fost monotonă și ineficientă.

Ce-am căutat în ziua cutare, la ora cutare, în restaurantul „Berlin”, împreună cu câteva haimanale din rândul sportivilor, nu e oare și așa destul de ciobit prestigiul meu de om și scriitor? Dacă se întâmplă ca în ziua respectivă să fiu nevoit să scriu ceva, amicul îmi stă în spate și mă urmărește peste umărul drept.

— Ți-am spus de atâtea ori: dacă la sfârșitul frazei apare un adjectiv, îi pui neapărat o virgulă înainte, ca să-l potențezi. În general, însă, este bine să te ferești de adjective, acesta fiind un instrument specific începătorilor.

Sunt atât de slab, încât nu pot să-mi câștig independența în fața lui Tr. Brt. Siguranța lui satanică, disprețul lui adânc față de tot ceea ce fac, zâmbetul lui de ființă saturată de toate adevărurile lumii mă strivesc și mă neantizează, devin o furnică sub talpa unui elefant. Uneori, dar foarte rar, îmi reproșează că și-a ratat o mare carieră de scriitor din prin cina mea, dacă nu era el să mă supravegheze, rămâneam un pârlit de jurnalist provincial, mai țin minte că până și primele scrisori de dragoste a trebuit să mi le stilizeze! E limpede că, fără supravegherea lui strictă, aș merge din gafă în gafă, nu mai departe acum șase luni și jumătate m-a obligat să-mi retrag o piesă

din repetiții din cauza a doua replici care i s-au părut cu desăvârșire stupide, în drum spre casă m-a ciupit de mină până m-a umplut de vânătăi: „Idiotule, cum ai putut să ieși pe piață cu o porcărie ca asta?”

Deci, în ziua obișnuită (adică sâmbăta). Amicul îmi face obișnuita vizită de inspecție. Îmi răsfoiește piin manuscrise, mârâie de câteva ori, nemulțumit, face câteva observații pe margine cu carioca roșu, trăgând linii stridente, apăsate, apoi tresare și ascultă încordat.

— Cine cântă la tine în casă? O pasăre?

— Da, zic, o pasăre. Mi-am luat un canar. Vino să-l vezi, e un adevărat miracol, cântă mai frumos ca o privighetoare.

Tr. Brt. Vine lângă colivie și privește canarul în de lung. Apoi, într-un târziu, își șterge o lacrimă de pe obrazul stâng cu mâneca hainei. Se apropie de mine și-mi șuieră la ureche, sinistru:

— Criminalule!

Am încercat, firește, să-mi iau apărarea: adică de ce sunt un criminal? Pentru că cresc o pasăre, pentru că mi-am adus în felul acesta o fărâmă de natură în modestul meu apartament, pentru că ocrotesc o vietate nevinovată?

Tr. Brt. Mi-a zis să stau jos cu un ton care ar fi vrut să spună, mai degrabă: spânzură-te! apoi m-a întrebat, simplu, pe un ton calm, cum m-aș simți eu personal dacă aș fi închis într-o colivie și aș fi obligat să scriu acolo. Eu am replicat că și camera în care lucrez e un fel de colivie, cu singura deosebire că nu are gratii, dar el m-a îndemnat să mă obișnuiesc pe viitor să tac atunci când vorbește el, pentru că și așa spun numai tâmpenii. Sigur că și camera mea poate fi asemuită, fortuit, cu o colivie, dar eu pot să ies când doresc din această colivie, să mă duc la cârciumă sau la pescuit. Dar canarul, când are posibilitatea să iasă din nenorocita lui de colivie ca să se ducă la cârciumă sau la pescuit, cine-l scoate pe el la plimbare, la aer curat, când are el posibilitatea să se așeze pe o creangă, ca să schimbe un gând cu o altă pasăre sau un simplu ciripit de rutină?

Care este perspectiva acestei vietăți? S-a născut în colivie și va muri în Colivie. Păi tocmai aste e, am urlat eu. Că el, canarul, s-a născut în colivie și nu poate realiza avantajele modului.de viață din spațiul extracolivial etc., la care el. Amicul, mi-a zis să stau ciracului jos și să tac, nu am minte nici măcar cât o găină chioară. Adică ce-

mi imaginez eu, că respectivul canar cântă de plăcere? Care plăcere? Plăcerea că-i dau semințe de cânepă? Sau îmi imaginez că triluiește din recunoștință? Vax! Cântecul e, de fapt, un bocet, exteriorizat suferințelor lui fără de seamăn și iară de sfârșit, geamătul unui condamnat la moarte. De ce țăranul român obidit sau haiducul hărțuit de potere produceau doine? De plăcere? Nu. Ca să se descarce de suferință. Îmi cântă un exemplu: „Foaie verde trei sulfine, /Doamne, greu mai e de mine, / Exploatat ca un câine".

— Hai, îmbracă-te! a urlat la un moment — dat amicul. Îmbracă-te și vino cu mine. Am să re ajut să înțelegi sentimentul cuștii și al coliviei.

Ne-am dus la Grădina zoologică.

— Ai văzut vreodată un leu plângând? m-a întrebat.

— Nu.

— Este cel mai tragic spectacol de pe lume. Mal tragic decât teatrul antic sau bombardamentul atomic. În fiecare zi, leii de la Grădina zoologică au un moment în care plâng cu lacrimi adevărate, lichide, momentul în care visează. Jungla. Hai să pândim momentul.

Am stat trei ore în picioare lângă cușca unui leu african, până când, în sfârșit, amicul a strigat, palid de emoție:

— Acum! Uită-te! Plânge !

N-am văzut nimic pe obrazul leului, dar. De emoție, am plâns și eu în hohote, cu amicul în brațe.

Ne-am dus apoi la colivia unui vultur pleșuv, care tocmai își lua prânzul, înfulecând a halcă apreciabilă de carne proaspătă. Mărturisesc că l-am urmărit cu oarecare invidie, de mult nu mai văzusem o vrăbioară de vacă pe grătarul meu.

— Dă-i drumul în libertate, acu. Acestui rege al piscurilor, și se va întoarce înapoi la cele trei porții zilnice de carne macră. Captivitatea i-a strivit instinctele și i-a moleșit orgoliul de carnivor. Hei, dragul meu, ce bestie zace în om! Ataca tema aceasta pe viitor.

De la Grădina zoologică m-a dus la circ, unde am urmărit o dresură de porumbei, una de clini și alta de urși. Tot timpul spectacolului am strigat amândoi până am răgușit: „Huo, dresorii! Huo!". Un vlăjgan, care s-a dat drept cm de ordine, a venit spre sfârșitul spectacolului la noi, ne-a luat de guler și ne-a dat afară cu șuturi în spate, pretinzând că suntem beți. Ca să ne răzbunăm, ne-

am strecurat în menajerie și am deschis ușa cuștii în care se aflau leii. N-am făcut decât circa zece metri și am auzit în urma noastră răcnete neomenești, iar peste cinci mi nu te ne-am întâlnit cu două mașini pompierești. Care alergau de mama focului spre circ.

Ajuns acasă, am avut o noapte albă. Am ațipit abia spre dimineață, clănțănind din dinți, dar m-am trezit peste un sfert de oră, fleașcă de sudoare, după ce visasem că un stol de canari mă ciuguleau de ochi, strigând cu un cinism inimaginabil pentru niște ființe atât de plăpânde: „Colibiu, colivă, colecist, colivie! Colibiu, colivă, colecist, colivie!” Copleșit de duioșie, m-am dus la canar și l-am privit cum ciugulește semințele de cânepă cu o delicatețe și o detașare specifică artiștilor de mare vocație, pe care obișnuințele biologice îi interesează cât negrul sub unghie. I-am deschis ușa coliviei. Dacă el vrea să plece, n-are decât.

Cu lacrimi în ochi, am plecat în camera mea de lucru. Am revenit peste o oră. Canarul nu mai era în colivie. Era pe lustră. Am deschis fereastra camerei. Dacă vrea să plece afară, n-are decât.

M-am întors peste câteva ceasuri. Canarul nu mai era în cameră. Dispăruse. Mă simțeam ușurat sufletește. Îi dăruisem libertatea, văzduhul era al lui, va zbura din pom în pom, se va întâlni cu alte păsărele, va lega prietenii, poate chiar o iubire curată. O să-i fie, poate, greu la început cu hrana, dar se va obișnui să și-o găsească singur, sunt încă atâtea muște și musculițe pe lume.

În clipa când emiteam supozițiile de mai sus, trece pe lângă mine pisica. Ce avea pisica în gură? Canarul. Mă reped spre ea ca o fiară, o fugăresc cu mătura, o lovesc cu un pantof în cap și, în sfârșit, lasă canarul din gură. Îl iau în mâini, încerc să-l reanimez, îi suflu aer în cioc și pe sub aripi. În zadar. Sărmanul era mort. Am început să plâng în hohote. Soția m-a liniștit cu un pahar de vodcă poloneză, dar eu continuam să suspin în brațele ei:

— Sărmanul! Cânta atât de frumos…

— Dragul meu, m-a consolat ea, și tu scrii destul de frumos și, totuși, ești atât de nenorocit.

După ce mi-am revenit cât de cât, i-am telefonat lui Tr. Brt. și i-am spus cu vocea cea mai sumbră cu putință:

— Poți să fii fericit, bestie! M-ai lăsat fără canar! Încearcă să mai calci prin casa mea, am mare chef să-ți dau cu un scaun în cap.

De atunci au trecut trei săptămâni. Mentorul n-a îndrăznit să mă mai viziteze. În fiecare sâmbătă dimineața, însă, cineva sună la telefon, oftează adânc și închide. E el. Știu că suferă îngrozitor, că viața lui nu mai are sens, pentru că sensul lui eram eu.

De n-ar face un gest ireparabil. Probabil că peste câteva zile am să-l caut și am să-mi cer iertare. Nu pot trăi fără un îndrumător, fără o privire care să-mi vină din spate, pe deasupra umărului drept.

Dar, Doamne, cum am să pot uita vreodată soarta nefericitului canar?

SĂ NU MĂ PUN EU PE FĂCUT FILME!

Venind, recent, de la un film din care eu nu înțelesesem mare lucru, iar familia aproape nimic, soția mi-a dat următoarea idee:

— Dragă, ce-ar fi să te apuci și tu de făcut filme?!

Reieșea, din aceasta nu numai nemulțumirea ei fățișă față de starea celei de a șaptea arte, ci și în crederea fermă în posibilitățile mele artistice, mai ales după ce mă afirmasem cu brio într-un concurs de epigrame organizat de UCECOM și altul de texte pentru marșuri sportive organizat de clubul „Rapid”.

— Dragă, nu se poate, striga ea, realmente indignată, e o porcărie, o bătaie de joc! Nu tu conflict, nu tu fantezie, nu tu poante și cioace! Alca-s dialoguri, ălea-s monologuri? Pune-i la punct! Dă-le o lecție!

După care mi-a făcut o cafea mare, mi-a pus-o pe birou și mi-a zis. Destul de scurt:

— Hai!”

Am băut cafeaua și m-am pus pe treabă (sau în vers, nu-mi aduc bine aminte). Oricum, eram îndârjit ca o fiară, pixul gemea ca o vită pusă la jug sub furia mea dezlănțuită, de mult aveam de gând să le fac o demonstrație cinematografiștilor români și internaționali, de mult intenționam să-i pun cu botul pe labe și să le arăt cum se face un film. Sosise momentul.

Astfel că, după numai două ceasuri, adică la miezul nopții, aveam deja un subiect gata. La ora 1, îl aveam pe-al doilea. La ora 3, pe-al treilea. Dimineața, aveam gata circa zece subiecte, toate sfârâind de

inteligență și har. La ora 7 fără cinci minute m-am prezentat la Casa de filme numărul doi și le-am predat, primind un număr de înregistrare perfect legal. Deși de atunci au trecut circa cinci ani și nu am primit încă un răspuns, eu continui să aștept, răbdător ca o piatră de râu.

Dintr-o pură plăcere estetică și în afara oricăror interese materiale, reproduc aici câteva dintre aceste subiecte, numai și numai pentru desfătarea cinefili lor fanatici. Precizez în mod expres că scenariștii și regizorii care vor îndrăzni să-mi fure ideile vor fi acționați în judecată la tribunalul din Șimleul-Silvaniei. De ce tocmai acolo? Pentru ca, în caz că nu voi avea câștig de cauză, să știu cel puțin că i-am pus pe drumuri.

Împărații

Primul film pe care m-am gândit să-l tac va fi o peliculă pacifistă, care va ataca frontal problema păcii și a războiului și se va numi *împărații.* Va avea ca eroi principali doi împărați: Mazăre-împărat și Fasole-împărat. Aceștia fuseseră vecini și prieteni de mici copii, se jucaseră în țarină împreună, făcuseră școala primară împreună, pregătirea militară împreună, mergeau la baluri și la vânătoare împreună și-și scriau ilustrate. În mod regulat. Apoi.au devenit maturi, s-au însurat, au făcut copii reușiți și s-au luptat între ei în tot felul de războaie crâncene. Aproape că nu era lună și săptămână de la Dumnezeu să nu se bată unul cu altul ca chiorii. Dar pe ce bază izbucneau aceste conflagrații locale? De pildă. Mazăre-împărat avea în slujba lui un înțelept, un filosof, un cititor în stele, care pui la tot timpul la subțioară o carte ce se numea horoscop. Mazăre îl chema pe filosof dimineața, în timpul micului dejun, și-i zicea:

— Ia vezi, măi înțelepte, ce scrie pe ziua de azi în horoscop.

Înțeleptul și filosoful se uita întâi la cer, apoi scuipa în dește și deschidea horoscopul.

— Serenissime, zicea el, umflându-se în togă, în marea carte a înțelepciunii scrie că azi trebuie să plecăm la război.

— Război?! Cu cine?

— Cu oricine, numai război să fie.

Mazăre ce făcea? Punea mâna pe telefon și-l suna pe prietenul lui Fasole.

— Fasole, îmi pare rău că te-am trezit, n-am ce să-ți fac, pregătește-te de război, că vin peste tine. Așa îmi cere horoscopul.

Și pleca Mazăre la război, se lupta toată ziua cu Fasole, măcelărindu-se unii pe alții, pentru ca scara, când îi prindea oboseala, oștile și generalii de ambele părți să se adune și să încingă un chef monstru, îmbătându-se ca porcii. Până când, într-o zi, când, tot așa, filosoful îl îndemna să plece la război, Mazăre s-a enervat (îl durea reumatismul) și l-a luat pe acesta din scurt:

— Ia dă, dom'le, cartea aia încoace, să văd și eu unde scrie că trebuie să plec la război pe vremea asta mizerabilă, când nu te lasă inima să dai un câine afară din casă, darmite un împărat!

Înțeleptul: nu, că nu e voie să se uite în carte, că e sfântă, dar împăratul — harșt, i-o smulge și (stupoare!) ce citește pe coperta interioară? „Sanda Marin — *Carte de bucate*". Să-i vină rău.

— Ce înseamnă asta, mă nenorocitule? urlă el ca o fiară și începu să-l fugărească pe filosof, purtând în mână sceptrul transformat în ghioagă. Oare îți bați joc de luminăția-mea?

Istovit de fugăreală, înțeleptul îngenunche și zise, milog:

— Scuză-mă, împărate, și nu mă lovi, că-ți spun adevărul. Horoscopul pe care l-am primit de la tata l-am pierdut, și atunci am împrumutat cartea bucătarului.

— Și din că îmi citeai?

— Nu, că sunt și analfabet.

— Filosof analfabet?! urlă împăratul, turbat.

— Ce, n-au mai fost cazuri?

— Și pe ce bază stabileai tu graficul războaie lor mele?

— Dădeam cu banul: arolul era caftul, rișca era pacea.

— Ah, mamă, gemu serenissimul, cum am fost tras în piept!

În sfârșit, mai urmează și alte chestii, inclusiv o intrigă amoroasă (împăratul era încurcat cu o domniță de profesie), intrigă care se termină în coadă de pește oceanic, plus o intrigă de palat, care se finalizează cu excluderea a doi pârcălabi din cadrul vieții.

P.S. în rolul împăratului — Fănuș Neagu. În rolul înțeleptului — Puiu Călinescu. În alte roluri — eu.

DRAGOSTE MISTREAȚĂ

Filmul următor este un film cu actori-animale, unic în cinematografia mondială: pentru prima oară niște fiare sălbatice vor fi puse să joace în față că merelor de luat vederi după un scenariu scris în prealabil. Filme în care au jucat animale domestice au mai fost, dar meritul meu este că voi aduce pentru prima oară pe marele ecran animale sălbatice luate direct din codru și dresate special, contra unui onorariu corespunzător. Căci vă asigur: un animal sălbatic, bine hrănit, bine plătit, bine tratat, își face datoria mult mai cinstit și mai conștiincios decât un artist profesionist, care are tot felul de pretenții, care cere dublură dacă trebuie să sară un șanț sau să se urce pe o măgăreață, plus că face tot felul de mofturi: ăsta-i machiaj, ăsta-i costum, ăsta ei onorariu?

Și acum, subiectul filmului.

Generic: un codru secular, neumblat de piciorul omului modern sau preistoric. Veverițe, căprioare, păsărele, gâze *etc.* (sfârșitul genericului). Un porc mistreț tânăr, superb, cu privirea luminoasă, generos, vesel, cinstit, cu un prestigiu solid în cadrul turmei, iubește o tânără scrofiță, nu mai puțin superbă, cu ochi mari, păr cârlionțat și platinat, vedeta codrului;

tipii sunt logodiți și urmează să se căsătorească la prima recoltă de jir. Dar, vai. Iată că vine nenorocirea. Un tânăr dresor de circ (care va fi, de asemenea, interpretat de un animal în travesti, eventual un lup) vrea să revoluționeze arta circului și să dea o grea lovitură prestigiului maestrului său, care-l ține pe tușă. El se decide să facă o dresură unică în cadrul unui nou spectacol, aducând în arenă o por cină sălbatică, capabilă să danseze, să facă prestidigitație și acrobație pe motocicletă. Tânărul dresor vine în pădure, stă de vorbă cu tânără mistreață, îi spune despre ce e vorba, o amețește cu diferite ten tații (viață distractivă, salariu și ciubucuri în filme, plus turnee în străinătate, cu diurnă), și aceasta, ca orice tânără femeie, nu rezistă tentației și-i spune tânărului mistreț: „Dragă, adio, eu mă fac artistă”.

Și pleacă cu dresorul la circ, unde începe intense repetiții. La început, tânărul mistreț este indignat și, împreună cu întreaga turmă, o disprețuiește pe fosta logodnică pentru gestul ei ignobil. „Nu-i

nimic, îi spun părinții, te vei căsători cu alta, că fete e destule”. Dar. Vai — pentru a doua oară, vai — tânărul mistreț este cuprins cu timpul de o gravă melancolie, nu mai poate dormi, nu mai poate mânca, geme tot timpul și se zvârcolește, ars pe dinăuntru de dragoste și de patimă. Nebun de amor, el fuge într-o noapte din codru și se duce la oraș. Ajunge la circ chiar în seara premierei, când noua și tânăra vedetă urma să dea marea lovitură a carierei sale. El se ascunde în culise, ea iese în arenă, execută primul număr, succes monstru, îl execută și pe al doilea, alt succes monstru, apoi se urcă pe motocicletă, face câteva salturi mortale, aplauze, frenetice, pentru ca, deodată, brusc, tânărul mistreț îndrăgostit să iasă din culise ca o fiară, să se arunce în spinarea ei și s-o sfâșie cu colții lui tineri. Ea cade moartă, tânărul mistreț se repede asupra dresorului, îl sfâșie și pe el, dar acesta, cu un ultim gest, scoate pistolul — calibrul 14,35, un „Brown” original — și-l împușcă pe loc. Publicul, zguduit, asistă la o triplă crimă, o crâncenă dramă amoroasă cum rar s-a mai văzut. Morala filmului e precisă și tăioasă: vai de cel ce se îndrăgostește de o artistă, căci nenorocit va fi.

Peliculă în culori, ecran lat, copiii sub 18 ani nu vor avea acces în sală, premiu sigur la festivalul filmului animalic de la Cannines.

DRAGOSTE DE ROBOT

Progresul tehnic e atât de violent și eficace în ultimul timp, iar mintea omenească se dovedește atât de diabolică în invenții de tot felul, încât nu mă miră deloc spaima unor ficționiști în fața pericolului robotismului. Într-adevăr. Încercând să-și imite făptura cu ajutorul metalului și tranzistorului, omului nici măcar nu-i trece prin minte că acești roboți și-ar putea-o lua într-o bună zi în cap, crezându-se mai deștepți decât noi, și să purceadă la luarea puterii lumii prin forță. Îmi și imaginez scena: într-o noapte fioroasă, un grup de lideri ai roboților dau o proclamație și, a doua zi, roboții intră peste noi, ne iau la picioare în spate și ne pun la lucru, în timp ce ei se instalează în fotolii, fumează trabucuri, beau cafelute și dau comenzi. Alți *Invaders!* Bârrr! Mă cu tremur și mă înfior! Tocmai de aceea tema e

grozav de actuală și de gingașă, nu trebuie s-o lăsăm neutra tată în diferite opere artistice de anvergură și efect.

Trebuie să facem încă de pe acum ceva pentru a le demonstra roboților că situația lor nu ne lasă indiferenți, că suntem oricând dispuși să le ieșim în tâmpinare, cu duioșia și înțelegerea noastră. În această lumină mă și gândesc să abordez filmul *Dragoste de robot,* adică să le dau de înțeles acestor

„Ființe" (să-mi ierte ghilimelele) că și ele sunt capabile de sentimente înălțătoare, ca și noi, ba poate și mai și. Filmul va fi făcut într-o singură culoare (gri-metalic) și va avea acest subiect simplu și emoționant până la lacrimă: doi bătrâni savanți (ne aflăm în anul 2001) lucrează paralel la două invenții de mare valoare tehnică: unul inventează dovleci gigantici, iar celălalt castraveți gigantici (cca. 20 de chile fie care). Evident, cei doi adepți ai gigantismului legumicol se invidiază și se dușmănesc reciproc. Dar unul dintre ei are o fată, altul un băiat, iar acest băiat și această fată se iubesc înfiorător, în ciuda părinților care le interzic sentimentul. Fata are în slujba ei o robotă, iar băiatul un robot, care roboți sunt toată ziua pe drumuri, ducând bilețele și aducând bilețele. În plus, noaptea ei se chinuie ore în șir ca să rezolve lecțiile celor doi îndrăgostiți, care nu mai de învățătură nu au chef. Iată, însă, că Robotel și Robotica se îndrăgostesc și ei unul de altul cu acest prilej — o dragoste puternică și oarbă, cum rar se poate vedea la o ființă omenească. Noaptea târziu, după ce termină lecțiile stăpânilor, ei se întâlnesc sub clar de lună, își spun cuvinte frumoase, oftează în comun și-și fac planuri de viitor în comun. Situația se precipită: băiatul și fata hotărăsc să se căsătorească pe furiș, împotriva voinței de fier a celor doi bătrâni savanți, și organizează în acest scop o eră dare. Bineînțeles, cei care duc greul subversivei acțiuni sunt roboții: ei stau la pândă, în frig, ei agață frânghiile de balcoane, ei îi ajută pe cei doi să coboare, ei le cară bagajele, ei fac totul ca să iasă bine și îndrăgostiți! să se căsătorească cu acte în regulă.

Bătrânii, puși în fața faptului împlinit, fac spume la gură, se dau cu capul de pereți, mânia lor căzând, în proporție de 95%, asupra roboților, pe care-i insultă grosolan, numindu-i codoși. Mai mult, părinții își ies din minți și se hotărăsc să-i lichideze pe cei doi roboți prin deșurubare.

În zadar intervin tinerii căsătoriți, în zadar ex plică roboții că sunt îndrăgostiți și vor să-și construiască un viitor comun și fericit. Bătrânii pun mâna pe șurubelnițe și se așază pe treabă: în câteva ore roboții sunt o grămadă neînsuflețită de sârme și bucăți de metal. Cu ultima suflare, roboții declară că ei mor mulțumiți și împăcați sufletește, deoarece sacrificiul lor nu a fost în zadar: cei doi tineri sunt fericiți.

Mi se va reproșa, probabil, că filmul e o melodramă. Da, de acord, e o melodramă. Dar ce majore semnificații colcăie în ideea ei, ce înălțător este mesajul ei moral, ce ecou profund și umanist va avea în rândul roboților. Filmul meu va deschide o cale nouă în cinematografia mondială, iar eu sunt mulțumit și cu atât.

INCOCOȘABILII (EPISODUL I)

Ascultați, acum, subiectul unui serial tip *western,* ceva nemaipomenit de aventuros, la care spectatorul va palpita tot timpul și nu va respira de emoție docil pe o singură nară. Serialul se va numi *Incocoșabilii,* din pricină că cei trei eroi principali (trei prinți ai vitejiei, care obligau întotdeauna dreptatea să iasă la suprafață ca untdelemnul de floarea-soarelui) n-au fost niciodată cocoșați în bătaie, ba dimpotrivă: cine încăpea pe labele lor era vai de mama lui. Am spus „labe”, și nu e o eroare sau o vulgaritate la mijloc, pentru că personajele noastre principale sunt pur și simplu niște animale. Yep, șeful trioului, este un le pure dat naibii de pieptos, cu niște mustăți superbe, cu o strungăreață care-l face nemaipomenit de simpatic, cu buza crestată în decursul unei crâncene și inegale bătălii, mândru, cam orgolios, iute la mânie și repede la încăierare. Arik este un arici grăsuț și rotofei, care călărește întotdeauna un catâr dresat, a cărui lovitură de copită e o adevărată torpilă, iar Weve este o veveriță masculină, adică, mai pe neromânește, un veveriț, numit și „omul trei”, adică cel care intervine întotdeauna la urmă ca să alinieze cadavrele și să lase locul curat.

Cum începe acțiunea serialului? Cei trei incocoșabili tocmai încinseseră un pokeraș pe alune americane, într-o scorbură din pădurea lor de baștină.

Umbryta, când le sosi o misivă din partea primarului pădurii Vernyl, Martin Ursovici, care-i invită să-i dea (contra cost) o mână de ajutor în vederea lichidării banditismelor, escrocheriilor, jafurilor, traficurilor ilicite de valută, răpirilor de fecioare minore și mirese etc… Care aveau loc în această localitate de animale. Incocqșabilii, care ședeau cam pe sponci cu gologanii, întrucât nu mai avuseseră nimic de lucru în ultimul timp, împărțiră potul fifti-fifti și porniră în trap de voie spre pădurea Vernyl, fluierând de mama focului. Pe la miezul zilei erau deja în vizuina primarului, un urs bătrân și gras, care se mișca mai anevoie ca un compresor. Până să se ridice el ca să le strângă labele, cei trei incocoșabili se plictisiseră deja, obișnuiți fiind să nu pună niciun preț pe formalități și fleacuri de curtoazie. Totuși, n-avură încotro și trebuiră să suporte discursul de bun venit al gazdei.

— Stimați maeștri, rosti solemn primarul. Vă spun maeștri, pentru că sunteți, într-adevăr, niște maeștri și pentru că gloria voastră a trecut de mult granițele pădurii în care v-ați născut, crescut și educat și în care v-ați impus ca niște viteji cavaleri ai codrilor, spaima bandiților și a escrocilor. În pădurea noastră, viața și bunurile animalelor cumsecade se află de la un timp în permanent pericol datorită unor ființe fără căpătâi. Care urăsc munca cinstită și iubesc câștigul murdar, nedându-se înlături de la crimă, șantaj, răpiri și chiar scalpări. Aproape nu e noapte fără o fărădelege sau o crimă. Eu însumi a trebuit să plătesc recent o puțină cu miere cât mine de mare pentru răscumpărarea unui nepoțel pe care bandiții îl răpiseră și pe care începuseră deja să-l bărbierească pe uscat cu o lamă uzată.

— Dar garda? Garda dumneavoastră civilă ce face? întrebă, sufocat de enervare, Yep. Pipăindu-și pistoalele cu un gest reflex.

— O, cât despre garda noastră, spuse tristul și grasul primar, să nu mai vorbim. E o adunătură de leneși și de fanfaroni, care n-au curajul să iasă din bârlogurile lor de îndată ce asfințește soarele. În plus, unii dintre ei lucrează mână-n mână cu bandiții și dau prada pe din două.

— Hm, făcu Weve, mestecând două batoane de măcriș deodată.

Dar în aceeași clipă intră în încăpere, furtunos.

Bursy, șeful gărzii, care începu să urle către primar:

— Sunt jignit și umilit! îmi dau demisia! Ce caută incocoșabilii în pădurea mea, cine i-a chemat pe acești golani și vagabonzi, cine a…

Nervosul șef al gărzii nu avu timpul să termine, căci incocoșabilul Yep îi înfipse o labă în bărbie, îl ridică doi centimetri deasupra solului, îl privi fix în ochi, îl plesni cu urechea dreaptă peste mutră (un vechi obicei de-al lui) și-i spuse prin strungăreață:

— Măi, papițoiule, nu fi atât de nervos, că năpârlești! apoi îl lăsă jos și zise către primar: O.K., prietene! Bagă doi poli avans. Și ne apucăm de treabă.

INCOCOȘABILII (EPISODUL II)

(Rezumatul primei părți: la solicitarea primarului pădurii Vernyl, incocoșabilii vin la fața locului pentru a pune lucrurile la punct; ei iau un prim contact cu Bursy, șeful gărzii, o japiță fără pereche.)

— Ca să nu ardem gazul, zise Yep, șeful incocoșabililor, către Bursy, dă-mi repede lista bandiților și adresele lor, ca să-i cocoșăm.

— Vai, vai, se sclifosi șmecherul șef al gărzii, e o chestie foarte periculoasă ce-mi cereți dumneavoastră, dragi incocoșabili, deoarece bandiții m-ar jugăni imediat aflând că v-am dat numele și adresele lor!

Fiți siguri că în această clipă ei sunt cu ochii pe noi.

Într-adevăr. Nici nu închise bine botul șeful gărzii, că pe unul din pereții încăperii se înfipse o săgeată care purta un mesaj scris cu o labă semianalfabetă, care disprețuia cu nerușinare caligrafia și gramatica:

„Măi, se scria în document, dacă voi incocoșibilii nu vă duceți imediat la naiba să vă ia atunci unde vă șade labele o să v-ă șază și urechile, mustățile și cozile, plus ficații, momițele și alte organe ce se servește cu mujdei că sunt nervos ce nu s-a pomenit, să moară mama de nu vă usuc și semnează cu labă proprie Ferroce șef de bandă”.

— Cine e Ferroce? întrebară, pur și simplu amuzați, incocoșabilii.

— Ferroce, zise primarul, clănțănind din dantură, are cea mai grozavă bandă de spărgători și răpitori, plus că are un bar juma-juma cu mătușa lui, Lupica, o codoașă care ține și separeuri cu

iepuroaice imorale. Ferroce e un lup cât un bivol, dacă-ți aplică o labă, te bagă în pământ doi metri. Feriți-vă de el și ai lui.

— Lasă-l pe noi, ziseră incocoșabilii, și ieșiră în pas demn și cadențat.

În fața sediului primăriei se adunaseră deja numeroase animale, care aflaseră despre sosirea incocoșabililor și voiau să-i vadă în carne și cozi. Arik, care conta ca purtătorul de cuvânt al incocoșabililor, consideră că era cazul să adreseze câteva vorbe acestor gură-cască.

— Stimată adunătură! începu el, bombându-și pieptul său ca de aramă. Este o plăcută ocazie pentru voi să vă întâlniți cu noi. Numele nostru e deja celebru.

vom ajunge în romane, filme, seriale de televiziune, ceea ce nu se poate spune deocamdată despre voi. Vreți să deveniți și voi celebri? Vreți să în tra ți și voi în seriale, ca figuranți? Colaborați cu noi, informați-ne unde se află bandiții, contra cost !

Animalele adunate în luminiș îi priviră pe cei trei incocoșabili într-o tăcere profundă. Nimeni nu vor bea. Doar un bătrân iepure, chior și șchiop, ieși mai în față.

— Vitejilor și dragilor incocoșabili! Eu sunt Moș Rilă, și-mi vine să plâng când mă gândesc la ce treabă nenorocită v-ați încumetat. Eu am avut de-a face cu Ferroce și uitați în ce hal fizic m-a adus. Feriți-vă de el, căci e perfid, vă atrage în cursă și vă lovește pe la spate.

— Pe noi? strigă Yep. Poate-n somn!

— Dă-ne dumneata adresa lui, că ne descurcăm.

— Primul luminiș pe dreapta, scorbura a treia pe stânga, apucă să spună bătrânul iepure, căci în clipa următoare căzu trăsnit de o săgeată otrăvită.

Impresionați realmente de moartea bătrânului turnător, incocoșabilii își traseră brăcinarii, ca întotdeauna când pocneau la luptă, și se lansară vijelioși către vizuina lui Ferroce. Ajunși acolo, ei loviră ușa cu piciorul, drept în clanță, iar ușa țăndări se făcu.

Înăuntru, Ferroce și ai lui ședeau călare pe scaune, împrejurul unei mese, cu iepuroaicele în brațe și cu diferite băuturi de import în față, în timp ce madam

Lupica mânuia tonomatul, învârtind o manivelă. Văzându-i pe incocoșabili, iepuroaicele o zbughiră ca din pușcă, în timp ce bandiții

puseră mâinile pe pistoale. Gest zadarnic, căci incocoșabilii îi secerară ca pe spice, dintr-o singură rafală. Toți căzură morți sau senii, în afară de Ferroce, care încremenise pe scaun, dezarmat fizic și moral. Yep se apropie de el.

Îi aplică o scatoalcă în moalele capului, năucindu-l, după care îi spuse cu o ironie usturătoare:

— Și acum între noi, bibilicule!

INCOCOȘABILII (EPISODUL III)

Era ora 3 noaptea când incocoșabilii dormeau duși într-o scorbură specială ce le fusese afectată în întregime. După ce-l călcaseră temeinic în picioare pe Ferroce și-i dărâmaseră până la temelie localul lui rău famat, cei trei primiseră din partea primarului o frumoasă recompensă în bani și materiale și o masă pe cinste din fondul nescriptic. Incocoșabilii mâncaseră și băuseră mult, așa că, simțindu-se cam greoi, se duseseră spre miezul nopții la culcare, după ce mai înainte se distraseră de minune cu câteva veverițe date naibii de nostime.

Cum ziceam, era ora 3 noaptea, când Yep se trezi să bea o cană de apă, mormăind câteva înjurături la adresa făcătorilor de băuturi alcoolice care atacă stomacul pe timpul somnului. Deschizând un singur ochi (de când cu penuria de energie), el privi duios spre camarazii săi, dar nu descoperi decât unul. Weve lipsea.

— La naiba, chestia asta nu-mi place! strigă el și, în același timp, îi aplică colegului un șut în dos. Nu cumva deșteptul de Weve a făcut imprudența de a răspunde la avansurile putorii aceleia de veverițe care îi făcea aseară ochi dulci și-l gâdila pe obraz cu mustățile ei perfide?

— Mă tem că da, răspunse Arik. Somnoros. L-am auzit șușotind ceva în acest sens cu individa.

— I s-a întins o capcană! urlă Yep. Să plecăm după el chiar în clipa asta.

Nu e lesne să te descurci într-o pădure străină, unde nu cunoști nicio potecă și unde pericolele se ascund în fiecare tufiș, dar cei doi incocoșabili foloseau o armă ancestrală și imbatabilă: mirosul. Nu

trecu mai mult de un ceas și, bâjbâind de la scorbură la scorbură, ei dădură de urma prietenului lor.

— Cred că am sosit un pic cam târziu. Spuse Arik, vârându-și nasul lui proverbial sub ușă. Prietenul nostru și-a scos deja cizmele.

Yep și Arik executară o intrare forțată, în stilul lor caracteristic, și se treziră în fața unui spectacol de-a dreptul stupefiant: prietenul lor Weve se afla în brațele a două veverițe și două iepuroaice de moravuri lejere și se pupa bot în bot cu Ferroce, ambii beți peste măsură.

— Dragii mei, băigui Weve, nu mai contați pe mine, eu cer azil politic în Vernyl, unde doresc să-mi trăiesc restul vieții alături de prietenul meu și prietenele mele. Adio!

Lui Yep ceva nu i se păru în regulă și se repezi spre paharul din care bea prietenul său și luă o înghițitură.

— E clar, îi spuse el lui Arik, l-au drogat cu păpă die. Labele sus, Ferroce!

Dar, în aceeași clipă, cineva îl lovi pe Yep cu o scândură în cap. Incocoșabilul se prăbuși în totală ne simțire. Același lucru se petrecu și cu Arik. Doi ci raci de-ai lui Ferroce îi bușiseră pe la spate. Ferroce începu să țopăie de fericire.

— Aduceți repede un cuțit de bucătărie! Vreau să-i jupoi cu propria mea labă.

În secvența următoare publicul va urmări cu inima încremenită de spaimă pregătirile de jupuire a celor trei incocoșabili, căci, între timp, Weve fusese și el lovit în moalele capului. (Muzică și tobe.) Ferroce înfige cuțitul în pulpa piciorului lui Yep.

— Ha, ha. Face el. Sadic Din blana lui am să-i fac amantei mele o pereche și jumătate de mănuși.

Dar, în aceeași clipă, simțind împunsătura cuțitu lui, bravul incocoșabil se trezi din leșin și, cu o lovi tură de labă, îi zbură lui Ferroce instrumentul din mină. Urmează un caft unic în istoria cinematografismului mondial: deși agățați de tavan cu picioarele de dinapoi, cei doi incocoșabili se bat cu adversarii lor cu părțile de dinainte ale corpurilor, făcându-i pe aceștia una cu pământul. Apoi Yep își eliberează picioarele și. La rândul lui, îi eliberează și pe ceilalți. Spărgând după aceea o ușă cu piciorul, el descoperă o ascunzătoare în care se aflau numeroase tinere vinovate sau mai

puțin vinovate, care fuseseră atrase pe calea pierzaniei. Ele fură duse și predate părinților, rudelor apropiate sau altoi persoane serioase pentru reeducare. De asemenea, incocoșabilii confiscară toate averile lui Ferroce și le împărțiră săracilor și artiștilor plastici. Ferroce însuși fu spânzurat de coadă în fața cetățenilor orașului.

În final, coi trei incocoșabili fură conduși până la bariera nordică a pădurii de către toată suflarea lo calității. Șaptezeci și cinci la sută dintre cetățeni aveau lacrimi în ochi sau pe obraji. Ceilalți erau și ei destul de emoționați.

Incocoșabilii porniră la drum, fluierând de mama focului. Noi și noi aventuri îi așteptau.

(Următoarele 265 de episoade vor veni de la sine.)

ROMEO ȘI JULIETA LA DEMISOL

Stau la masa de lucru și-mi storc creierii. Nimic. În mintea mea e sahară. Doamne, ce mă fac? Peste o oră trebuie să dau o schiță la revista „Grădina, via și livada”. Țâââârrr — la ușă. Mă duc și deschid. O femeie de circa 60 de ani îmi zice bună ziua. O invit să intre.

— Tovarășe sau domnule, cum preferați să vă zic?

— Ziceți-mi cum vă vine la gură, n-are nicio importanță.

— Nu vă deranjez decât cinci minute.

— Vă rog. Luați loc.

— Eu sunt vecina dumneavoastră de vizavi, poate mă rețineți din vedere.

— Cum să nu, vă rețin.

— Am un băiat, pe Gigi. Îl știți.

— Parcă.

— Odată, când v-a lăsat bateria, v-a împins. E la I.T.B., la depanare.

— Exact, îl cunosc.

— E blond și cu mustăcioară șatenă.

— Nu mai insistați, că-l cunosc, are o „Mobră”.

— Exact.

Între timp, se crapă ușa de la bucătărie și nevastă-mea îmi face un sem discret că are să-mi spună ceva. Mă duc alături.

— Cine e, dragă?

— O vecină.
— Și ce vrea?
— Nu știu.
— Vezi că ai de dat chestia aia la „Grădina, via și livada”. A sunat cineva de-acolo, n-am ce să-i mai răspund, mi-e rușine.
— Nu mă bate la cap. Fă-mi o cafea.
Mă întorc în birou.
— Tovarășu’ Băiești… sau vreți să vă spun domnu’?
— Nu vă formalizați. Despre ce e vorba?
— Gigi vrea să se căsătorească.
— Și?
— Vă rugăm, dacă binevoiți, să-l cununați.
— Cu popă sau fără?
— Cum vă încadrează pe dumneavoastră din partea serviciului, ca să nu aveți necazuri.
— Eu n-am serviciu.
— Nu-i nimic, poate cu timpul o să aveți.
— Totuși, care e problema.
— Păi să vă spun care a problema. Blocu’ ăsta de vizavi a fost blocul unui capitalist care făcea conserve de came și zarzavat. Eu și cu soțul meu am fost caloriferiști la el, iar mama fetei pe care o ia Gigi a fost bucătăreasă. După ce s-a naționalizat blocu’, noi am locuit mai departe aici, ca salariați de stat, dânsa devenind femeie de serviciu, dar cu mare ură între noi. O ură mare de tot, am avut scandaluri serioase, cu procese, din tot felul de motive. Dar fata ei și cu fiu-miu s-au înțeles, dracu’ știe cum s-a întâmplat, că noi de uram pe față și ei se iubeau pe ascuns. Când i-am prins că se pupau lângă cazanul de apă caldă, i-am zis sinceră: „Gigi, asta nu e de tine”.
— De ce nu e de el?
— Stați, că vă spun. Când era în a zecea, de bună ce era la carte, lua meditații la cinci materii cu un pensionar de la mansardă, fost profesor. Fata frumușică. Simpatică dată naibii, profesorul s-a îndrăgostit de ea și-a murit.
— Cum așa?
Păi așa cum vă explic. S-a îndrăgostit de ea și, într-o dimineață, când s-a dus la lapte și iaurt, buf.

— Care e chestia: că noi, dacă nu vorbim între familii, vrem să facem două nunți. Adică să facă ci o nuntă la ei și noi o nuntă la noi. Ei cu mâncarea, băuturile și neamurile lor, noi invers.

— Și eu trebuie să merg la două nunți?

— Da.

— E cu dar?

— Da, dar nu dați decât unul singur. Dați un obiect.

— Ce?

— O butelie.

Nevastă-mea apare cu cafeaua. În sfârșit.

— Dragă, te caută iar de la revista „Grădina, via și livada”. Ce să le spun?

— S-aștepte. Doamnă, vă ascult.

— Mama ei, ca să vă dați seama cam cine e, s-a dus într-o zi la „Alimentara” din colț și a cerut un pahar de brânză de vaci cu smântână. A băgat deștu-n pahar, a gustat și a zis: „dragă, e acră, n-o iau”. Vânzâtoarea zice: „poa’ să fie și albastră, dar mata dacă ai băgat deștu-n ea, o iei”. Ce credeți că s-a întâmplat? S-a bătut cu vânzătoarea. Pe urmă, s-au întâlnit bărbații lor, a doua zi, și s-au bătut și ei între ei, cu palmele.

— Și?

— Nici bărbatul meu nu vorbește cu tatăl fetei.

— De ce?

— Păi, noi, la demisol, avem baie comună. Și, într-o duminică, bărbati-miu a vrut să facă baie imediat, că era un meci la unșpe. Și s-a întâlnit cu ălălalt, care și el vrea să facă baie tot atunci. Și bărbati-miu i-a dat cu clăbuci în ochi.

— Foarte rău.

— Da, foarte rău. Pentru că el i-a dat apoi cu o perie de parchet în ceafă și am ajuns la miliție.

Soția apare din nou —, cu figura ei veșnic îngrijorată.

— Dragă, iar au sunat ăia. Când le dai schița?

— Nu știu. Continuați, doamnă, vă ascult.

— Între timp, asta vream să vă spun, fata e gravidă în luna a patra și a zis că dacă nu facem nunta *momental*, ea bea petrosin.

— Nu se moare din petrosin.

— Vai de mine, cum puteți spune așa ceva?! Se moare din orice dacă e pe bază nervoasă.

— Bine, doamnă, de acord, dar de unde iau butelia?

Sună telefonul. Nevastă-mea e nervoasă

— Răspunde tu. Eu nu mai răspund.

CUPRINS

Minte-mă frumos 2
Intimitate 3
Problema geniului 4
Cine fură azi un ou… 6
Refacerea vieții 9
Mama răniților 11
O poveste 13
Amor tâmpit 14
Lipitorile 17
Legumicultorii 19
Guriță 21
Lătrături 23
Boul și viteii 24
Răvașele 26
Recunoștință 27
Ultima șuetă 28
Nervi 30
Ofelia Piloiu 33
Rețete 35
Turnătorul 36
Pompierul și opera 38
Omul cu ideea 41
De ce? 43
Umorul la domiciliu 44
Duminică pustie 46
Înțeleptul 48
Ruptă din viață 50
Fii drăguț… 51
Vorbe 52
Informația 53
Broscuța 55
Nae se descurcă 57

Fotbal magnetic 59
Sinceritate 60
Încurcă-lume 63
Cum e posibil? 64
Dragoste bolnavă 65
Condica de reclamații! 68
Liber 70
Mama și dizeuza 72
Personajul 73
Uitucul 75
Stilul 76
Precocitate 78
Colegul de bancă 79
Întâlnirea cu viața 80
Omul care vine din Buzău 84
Și vrăbiile visează uneori… 86
Întâmplare cu Jilavu 89
Capra 94
Tristețea vânzătorului de sticle goale 97
A.P.A. și A.P.O. 99
Geamantanul 101
Canarul 104
Să nu mă pun eu pe făcut filme! 108
Romeo și Julieta la demisol 116